

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Elaboratori

BARKOCZI ÉVA

GNÁNDT ZOLTÁN

POTI EDUARD - JÁNOS

HEINRICH ANDREA-MARGIT

KATÓ KLÁRA-ÁGNES

LOVÁSZ ELISABETA

Istoria și tradițiile minorității maghiare

- auxiliar didactic bilingv –

elaborat în baza CURRICULUMULUI ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE DIN ROMÂNIA, aprobat prin ordinul ministrului educației naționale nr.

3393/28.02.2017

Clasa a VI – a și a VII-a

Validatori

LUCAIU RAMONA, GALEŞ IULIANA

UNIUNEA EUROPEANĂ

Előszó

Olyan kétnyelvű munkafüzetet tart a kezében az olvasó, amely VI. és VII. osztályos diákok számára biztosít tanulási segédanyagot; a romániai magyar kisebbség történelmét és hagyományait úgy dolgozza fel, hogy lehetővé teszi a kulcsfogalmak, szakkifejezések magyar és román nyelvű elsajátítását, rögzítését.

Mindez korszerű, a XXI. századi oktatás igényeinek megfelelő feladattípusokon keresztül valósul meg, kihasználva a digitális világ lehetőségeiből fakadó előnyöket, fejlesztve a digitális kompetenciát, illetve előtérbe helyezve a korunkban olyan fontos képiséget. minden téma, fejezet lehetővé teszi a szakkifejezések magyar és román nyelvű elsajátítását, a tárgyi tudás megszerzését, ugyanakkor tágabb tájékozódásra, kulturális, történelmi, néprajzi kutakodásra is ösztönöz, fejleszti a kulcskompetenciákat és a kreativitást.

Reméljük, hogy hasznos és élvezetes segédanyag lesz tanárnak, diáknak egyaránt!

Cuvânt - înainte

Cititorul ține în mâna un auxiliar bilingv româno-maghiar, care vine în sprijinul elevilor de clasa a VI-a și a VII-a în procesul de învățare. Acest auxiliar prelucrează materia „Istoria și tradițiile minorității maghiare” în aşa fel, încât să faciliteze însușirea termenilor cheie în limba maghiară și română.

Toate acestea prin sarcini și exerciții care corespund cerințelor secolului al XXI-lea, folosindu-se de posibilitățile oferite de era digitală, astfel contribuind totodată și la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor. Toate temele sunt concepute în aşa fel, încât să asigure însușirea termenilor atât în limba maghiară, cât și în limba română, precum și acumularea de noi cunoștințe, totodată încurajează cercetarea în domeniul cultural, istoric, etnografic, dezvoltând astfel competențele cheie și creativitatea copiilor.

Sperăm că va fi un instrument util și distractiv, atât pentru profesori, cât și pentru elevi.

Autorii

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate

1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare

- alcătuirea și prezentarea unei axe a timpului
- aranjarea unei succesiuni de enunțuri după ordinea cronologică de desfășurare a evenimentelor
- vizionarea și discutarea unor secvențe din filme istorice / reportaje T.V., respectând ordinea desfășurării evenimentelor (filmul despre bătălia de la Mohács)

1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice

- studierea și localizarea pe harta fizică/digitală a Europei a unor locuri/zonă de importanță istorică (principalele direcții ale migrării, locul bătăliilor)
- observarea pe hărți/atlas școlar de istorie a etapelor dezvoltării statelor din Evul Mediu
- identificarea monumentelor istorice medievale și analizarea stilurilor arhitecturale/arheologice regăsite pe acestea

1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu:

- întocmirea unor referate/portofolii/proiecte despre aspectele vieții cotidiene rurale și urbane: vestimentația/moda, gastronomia, tipuri de locuințe, obiceiurile, îndeletnicirile diferitelor categorii sociale/profesionale etc.
- identificarea influențelor mediului asupra felului materialelor de construcții, asupra culturii agricole și creșterii animalelor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Cooperarea în cadrul diferitelor situații de învățare și în context extrașcolar

2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru - exersarea cooperării în grup pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru

- participarea la jocuri de rol care valorizează relaționarea pozitivă între elevi
- derularea unor proiecte interdisciplinare (cu interconectări geografice, limba și literatura maghiara și română)

2.2. Participarea la proiecte pe teme istorice, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale

- participarea activă la realizarea proiectelor propuse de cadrul didactic pe diferite teme (de exemplu, valorificarea activităților tradiționale/tradițiilor din comunitatea locală)
- implicarea, la nivel de clasă, școală sau la nivelul comunității locale, în proiecte simple în privința comemorării evenimentelor istorice legate de localitate/de zona istorică
- elaborarea în grupe a unor proiecte tematice/de istorie locală și prezentarea proiectelor în fața clasei

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

- formularea de întrebări și răspunsuri referitoare la evenimente din trecut, persoane și locuri cu semnificație istorică
- citirea unor lecturi istorice și povestirea faptelor istorice prezentate
- extragerea informațiilor esențiale dintr-un text cu conținut istoric

2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt, dintre persoane și grupuri

- discuții în grup referitoare la faptele unor personalități istorice, modul în care au influențat desfășurarea unor evenimente
- selectarea, pe baza surselor istorice, a asemănărilor și deosebirilor între fapte/evenimente, personalități

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- redactarea unor texte în care să se evidențieze atitudinea față de fapte/evenimente, personalități din trecut

3. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității maghiare

3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile

- lectura/citirea și analiza unor biografii, texte literare, izvoare scrise din diferite epoci istorice, identificarea/ precizarea/evidențierea informațiilor
- deducerea sensului unui cuvânt/termen istoric prin raportare la textul citit sau la mesajul audiat
- alcătuirea și rezolvarea de rebusuri pe teme istorice

3.2. Utilizarea surselor documentare

- povestirea unor evenimente/fapte istorice, utilizând termenii învățați
- povestirea unor evenimente semnificative din viața personală sau activitatea școlară, trăite sau proiectate în viitor, folosind verbe la timpuri potrivite
- completarea unor texte lacunare
- abordarea unor teme controversate din perspective multiple

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate

1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente din viața poporului, a faptelor prezentate într-o situație de învățare

- prezentarea cronologică a unor evenimente și/sau unor personalități
- compararea caracteristicile schimbărilor modului de viață în diferite perioade

UNIUNEA EUROPEANĂ

- vizionarea și discutarea unor secvențe din filme istorice/ reportaje T.V., respectând ordinea desfășurării evenimentelor.

1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice

- folosirea unor hărți tematice/hărți oarbe
- compararea evoluției unor state în timp pe hartă
- executarea unor planuri/schițe/hărți a localității proprii în diferite etape istorice
- utilizarea unor hărți istorice digitale ca de exemplu ridicarea topografică jozefină

1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu:

- întocmirea unor referate/ portofolii/proiecte despre aspectele vieții cotidiene rurale și urbane: vestimentația, gastronomia, tipuri de locuințe, obiceiurile, îndeletnicirile oamenilor etc.
- identificarea influențelor mediului asupra materiile prime utilizate
- lectura unor texte care ilustrează legătura dintre om și mediu (ocupații, obiceiuri, locuințe)
- selectarea unor texte literare, jurnale sau științifice referitoare la condițiile de locuit

2. Cooperarea cu în cadrul diferitelor situații de învățare și în context extrașcolar

2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru - exersarea cooperării în grup pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, prin împărțirea sarcinilor/responsabilităților, respectarea cerințelor (de lucru, de timp etc.) și prin valorificarea calităților fiecărui membru al grupului

- participarea la jocuri de rol care valorizează relaționarea pozitivă dintre elevi
- realizarea unor proiecte, postere sau afișe pe teme istorice

2.2. Participarea la proiecte pe teme istorice, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale

- participarea activă la realizarea proiecte prin valorificarea activităților tradiționale/tradițiilor din comunitatea locală)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- implicarea la nivel de clasă, școală sau la nivelul comunității locale, în proiecte privind comemorarea evenimentelor/personajelor istorice legate de localitate/de zona istorică
- efectuarea unor interviuri gen istorie orală, cu bătrâni din familie/localitate

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

- formularea de întrebări și răspunsuri referitoare la evenimente din trecut, persoane și locuri cu semnificație istorică - antrenarea gândirii critice prin lectura activă, formularea opiniiilor personale, elaborarea argumentelor, formularea de întrebări, elaborarea de texte, realizarea de proiecte și.a.
- compararea unor afirmații din izvoare directe cu unele indirecte și analiza informațiilor obținute

2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt, dintre persoane și grupuri

- selectarea, pe baza surselor istorice, a asemănărilor și deosebirilor între fapte/evenimente, personalități
- stabilirea cu ajutorul organizatorilor grafici a asemănărilor și deosebirilor dintre fapte/evenimente personalități, monumente
- redactarea unor texte în care să se evidențieze atitudinea față de fapte/evenimente, personalități din trecut
- compararea unor informații reciproce a unor comunități conlocuitoare

2.5. Manifestarea unei atitudini deschise în cazul unor situații prin comunicare

- participarea la dialoguri pe teme istorice, aducând exemple concrete
- formularea de întrebări și răspunsuri referitoare la faptele discutate
- realizarea în echipe mici a unor povestiri, dialoguri, dramatizări pe teme istorice

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante

3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile

- lectura/citirea și analiza unor biografii, texte literare, izvoare scrise din diferite epoci istorice, identificarea/ precizarea/evidențierea informațiilor
- alcătuirea și rezolvarea de rebusuri pe teme istorice
- elaborarea unor rapoarte pe baza unor texte istorice
- utilizarea investigației pentru aplicarea, în mod creativ, a cunoștințelor dobândite în situații noi și variate

3.2. Utilizarea surselor documentare

- realizarea unor eseuri/compuneri/schițe/scenarii pornind de la informațiile selectate dintr-o sursă consultată
- căutarea unor articole de presă cu valoare istorică/utilizarea de surse istorice digitale și online - abordarea unor teme controversate din perspective multiple (de ex. evaluarea rolului comunismului în evoluția societății postbelice)

UNIUNEA EUROPEANĂ

VI. osztály

Specifikus kompetenciák és példák tanulási tevékenységekre

1. A vizsgált történelmi események térben és időben való elhelyezése

1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje

- idővonal szerkesztése és bemutatása
- állítások sorrendbe helyezése az események időrendi sorrendjének megfelelően
- történelmi filmek / televíziós riportok részleteinek megtekintése és megbeszélése, figyelembe véve az események időrendi sorrendjét (példa: a mohácsi vészről készült film)

1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése

- Európa nyomtatott / digitális térképen történelmi jelentőségű helyszínek vagy történelmi térségek tanulmányozása és azonosítása (példa: a népvándorlások főbb irányai, különböző csaták helyszínei)
- a különböző középkori államok fejlődési szakaszainak megfigyelése térképeken / iskolai atlaszokban
- a középkori történelmi emlékek azonosítása, az azokat jellemző építészeti / régészeti sajátosságok elemzése

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése

- beszámolók / portfóliók / projektek készítése a falusi és városi hétköznapi élet különböző aspektusairól: öltözködés / divat, gasztronómia, lakóépületek és azok típusai, szokások, a különböző társadalmi rendek foglalkozásai, mesterségek, stb.
- a környezeti tényezőknek az építőanyagokra, a mezőgazdaságra és az állattenyésztésre gyakorolt hatásainak azonosítása

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Együttműködés a különböző tanulási helyzetekben és tanórán kívüli tevékenységekben

2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatok megoldása érdekében

- csoportos együttműködés gyakorlása egyszerű feladatok megoldása érdekében
- a tanulók közötti pozitív kapcsolatok erősítése szerepjátékokban való részvétel által
- interdiszciplináris projektek lebonyolítása (példa: földrajzzal, magyar nyelv és irodalommal, román nyelv és irodalommal való összefüggések keresése)

2.2. Történelmi projektekben való részvétel az osztályteremben, az iskolában vagy a helyi közösségen

- a tanári kar által javasolt téma szerinti projektek megvalósításában való aktív részvétel (példa: a helyi közösségek népi tevékenységei / hagyományai)
- olyan projektekben való részvétel az osztályban, iskolában vagy helyi közösségen, melyeknek célja a helységhez / történelmi térséghez köthető történelmi eseményekre való megemlékezés
- tematikus / történelmi projektek csoportmunkában való megvalósítása, majd annak bemutatása az osztály szintjén

2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

- kérdések és válaszok megfogalmazása múltbeli eseményekről, történelmi jelentőségű személyekről és helyekről
- történelmi olvasmányok elolvasása és az azokban bemutatott események elbeszélése
- a lényeges információk kiemelése történelmi témaú szövegekből

2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között

- csoportos beszélgetés egyes történelmi személyiségek tetteiről és azok hatásáról a történelmi események kibontakozásában
- történelmi források alapján kiemelni a történelmi tények, események, személyiségek közötti hasonlóságokat és különbségeket

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- olyan szövegek megalkotása, melyben kiemelik a történelmi tényekhez, múltbéli eseményekhez és történelmi személyiségekhez való viszonyulásukat

3. Különböző történelmi források feltára a magyar kisebbség történelmével kapcsolatos tények és események magyarázata céljából

3.1. Történelmi fogalmak felismerése a különböző forrásokban

- életrajzi művek, irodalmi szövegek, különböző történelmi korokból származó írott források olvasása és elemzése, az ezekben található információk azonosítása / meghatározása / kiemelése
- történelmi szakszavak / kifejezések jelentésének megállapítása az olvasott vagy hallgatott szövegek alapján
- történelmi témajú rejtvények / keresztrejtvények kidolgozása és megoldása

3.2. Dokumentumforrások használata

- történelmi jelenségek és események bemutatása a tanult fogalmak felhasználásával
- a személyes életben vagy az iskolai munkában megtapasztalt vagy a jövőre kivetített jelentős események elmesélése az igeidők helyes használatával
- hiányos szövegek kiegészítése
- vitatható téma több nézőpontból való megközelítése

VII. osztály

Specifikus kompetenciák és példák tanulási tevékenységekre

1. A vizsgált történelmi események térben és időben való elhelyezése

1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje

- történelmi események és személyiségek időrendi sorrendben történő bemutatása

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- a különböző történelmi korszakokban tapasztalható életmódbeli változások sajátosságainak összehasonlítása
- történelmi filmek / televíziós riportok részleteinek megtekintése és megbeszélése, figyelembe véve az események időrendi sorrendjét

1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése

- tematikus térképek / vaktérképek használata
- különböző államok időbeli fejlődésének összehasonlítása a térképen
- saját településük tervrajzainak / vázlatainak / térképeinek kivitelezése különböző történelmi korszakokban
- digitális történelmi térképek használata (példa: Josephinische Landesaufnahme)

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése

- beszámolók / portfóliók / projektek készítése a falusi és városi hétköznapi élet különböző aspektusairól: öltözködés / divat, gasztronómia, lakóépületek és azok típusai, szokások, a különböző társadalmi rendek foglalkozásai, mesterségek, stb.
- a környezeti tényezőknek a felhasznált alapanyagokra gyakorolt hatásainak azonosítása
- olyan szövegek olvasása, amelyek bemutatják az ember és környezete közötti kapcsolatokat (foglalkozások, szokások, lakhatás)
- az életkörülményekkel kapcsolatos irodalmi szövegek, újságcikkek vagy tudományos publikációk olvasása

2. Együttműködés a különböző tanulási helyzetekben és tanórán kívüli tevékenységekben

2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatok megoldása érdekében

- csoportos együttműködés gyakorlása egyszerű feladatok megoldása érdekében, a feladatok és felelősségek megosztásával, a követelmények (munkatípus, időkeret) tiszteletben tartásával és a csoport tagjainak tulajdonságainak / képességeinek felhasználásával

- a tanulók közötti pozitív kapcsolatok erősítése szerepjátékokban való részvétel által
- történelmi témákhoz köthető projektek / poszterek / plakátok készítése

2.2. Történelmi projektekben való részvétel az osztályteremben, az iskolában vagy a helyi közösségen

- aktív részvétel különböző projektek megvalósításában, amelyek a helyi közösségek hagyományos tevékenységeihez / hagyományaihoz köthetők
- olyan projektekben való részvétel az osztályban, iskolában vagy helyi közösségen, melyeknek célja a helységhez / történelmi térséghez köthető történelmi eseményekre való megemlékezés
- történelmi interjúk készítése (élő történelem) a családban / helységen élő idős emberekkel

2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

- kérdések és válaszok megfogalmazása múltbeli eseményekről, történelmi jelentőségű személyekről és helyekről – a kritikai gondolkodás fejlesztése aktív olvasás által, személyes vélemény megfogalmazása, érvek kidolgozása, kérdések megfogalmazása, szövegek készítése és szerkesztése, projektek megvalósítása stb.
- a közvetlen és a közvetett történelmi forrásokból származó információk összehasonlítása és elemzése

2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között

- a történelmi tények / események és személyiségek közötti hasonlóságok és különbségek azonosítása történelmi források alapján
- a történelmi tények / események, személyiségek és emlékművek közötti hasonlóságok és különbségek megállapítása grafikus szervezők segítségével
- olyan szövegek megalkotása, melyben kiemelik a történelmi tényekhez, múltbeli eseményekhez és történelmi személyiségekhez való viszonyulásukat
- az együtt élő közösségek egymásról alkotott információinak összehasonlítása

2.5. Nyitottság a kommunikációban

- történelmi témajú párbeszédekben való részvétel, és ezek keretében konkrét példák bemutatása
- kérdések és válaszok megfogalmazása a tárgyalt eseményekkel kapcsolatban
- történelmi témajú elbeszélések, párbeszédek, dramatizálások megvalósítása kis csoportokban

3. Különböző történelmi források feltárása a magyar kisebbség történelmével kapcsolatos tények és események magyarázata céljából

3.1. Történelmi fogalmak felismerése a különböző forrásokban

- életrajzi művek, irodalmi szövegek, különböző történelmi korokból származó írott források olvasása és elemzése, az ezekben található információk azonosítása / meghatározása / kiemelése
- történelmi témajú rejtvények / keresztrejtvények kidolgozása és megoldása
- beszámolók készítése történelmi szövegek alapján
- kutatás segítségével a megszerzett ismeretek új és változatos helyzetekben történő kreatív alkalmazása

3.2. Dokumentumforrások használata

- esszék / fogalmazások / jegyzetek / színdarabok készítése a tanulmányozott forrásból származó információk alapján
- történelmi szempontból értékes sajtócikkek felkutatása / digitális és online történelmi források felhasználása
- vitatható témák több nézőpontból való megközelítése (példa: a kommunizmus szerepének értékelése a háború utáni társadalom fejlődésében, alakulásában)

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A magyarság őstörténete

Téma: Hagyomány és tudomány a magyar nép eredetéről

Feladatlap

Kompetenciák:

2.3. Történelmi események jelentőségének értelmezése

3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések:

Kijelentés	Igaz/Hamis
a) A turulmadár a magyarok totemállata.	
b) A magyarok első vezére Álmos volt.	
c) A monda szerint a székelyek Magyartól származnak.	
d) Hunor és Magor Noé fiai voltak.	

2. Társítsd a két oszlopban szereplő neveket és fogalmakat!

1. Ural		a) álom	1.....
2. Emese		b) sólyom	2.....
3. vérszerződés		c) vadászat	3.....
4. turul		d) törzsek egyesülése	4.....
5. csodaszarvas		e) őshaza	5.....

3. Húzd alá a kakukktojást!

1. sas, sólyom, fecske, turul
2. Hunor, Álmos, Emese, Tivadar
3. hunok, finn-ugorok, németek, türkök

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Képzeld el, hogy Hunor és Magor egyik vitéze vagy! Nevezz meg egy:.....

- a) tárgyat, amit mindig magaddal viszel.....
- b) ételt vagy italt, amit eszel vagy iszol.....
- c) fegyvert, amit használsz.....

Ha pontosabb válaszokat szeretnél adni, nézd meg a *Honfoglaló őseink* című filmet! :

https://www.youtube.com/watch?v=9I_uu-j1zHg

5. Egészítsd ki a mondatokat!

1. Nehéz lehet elhagyni otthonunkat, mert.....
2. Izgalmas lehet elhagyni otthonunkat, mert.....
3. Fontos ismernünk a származásunkat, mert.....

6. Nézz utána az interneten, hol találhatóak turulmadár szobrok? Írj ki öt helyszínt!

.....
.....
.....
.....
.....

7. Képzeld el, hogy egy ősmagyari törzs törzsfője vagy! Alkosd meg és rajzold le törzsed címerét, amelyben a törzs totemállata is szerepeljen!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Etnogeneza maghiarilor

Lecția: *Mituri și legende despre originea poporului maghiar*

Tradiție și știință istorică despre etnogeneza maghiară

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Pasărea turul este animalul simbol al națiunii maghiare.	
Primul conducător al triburilor maghiare a fost Álmos.	
Potrivit legendelor, secuii sunt descendenții lui Magor.	
Hunor și Magor erau fii lui Noe.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. Munții Ural		a) vis	1.....
2. Emese		b) șoim	2.....
3. legământ de sânge		c) vânătoare	3.....
4. turul		d) uniunea triburilor	4.....
5. cerb		e) vatră	5.....

3. Găsește intrusul și subliniază-l:

1. vultur, șoim, rândunică, turul
2. Hunor, Álmos, Emese, Tivadar

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. huni, fino-ugrici, germani, turanici

4. Imaginează-ți că ești unul dintre vitejii lui Hunor și Magor! Numește....

- a) un obiect pe care-l porți .....
- b) un fel de mâncare sau băutură consumată de tine .....
- c) o armă pe care o folosești.....

Pentru inspirație vizionează următorul filmuleț: https://www.youtube.com/watch?v=9I_uu-j1zHg

5. Completează enunțurile de mai jos:

1. Este greu să-ți părăsești patria pentru că.....
2. Poate fi interesant să te muti într-o altă regiune pentru că.....
3. Este important să ne cunoaștem originile pentru că.....

6. Documentează-te, folosind internetul, unde se află statui ale păsării turul? Enumera cel puțin cinci localități!

.....

7. Imaginează-ți că ești șeful unui trib maghiar. Creață o stemă în care să apară totemul tribului tău!

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A magyarság őstörténete

Téma: A magyar törzsek vándorlása 895 előtt.

Feladatlap

Kompetenciák:

1.1. Események kronológiai sorrendbe helyezése

1.2. A történelmi események térben való elhelyezése

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések:

Kijelentések	Igaz/ Hamis
A magyarok ősei az Urál-hegység vidékéről származnak.	
A Dnyeszter és a Dnyepper közötti területet Levédiának nevezték.	
A magyarok 830 körül Etelközben telepedtek meg.	
A magyarok szállásait megtámadták a besenyők.	

2. Társítsd a két oszlopban szereplő neveket és fogalmakat!

1. Urál-hegység		a) a Don és a Dnyepper közti terület	1.....
2. Baskíria		b) vérszerződés	2.....
3. Levédia		c) Magna Hungaria	3.....
4. Etelköz		d) honfoglalás	4.....
5. Kárpát-medence		e) őshaza	5.....

3. Húzd alá a kakukktojást!

1. Tarján, Keszi, Nyék, Szolnok, Megyer
2. alánok, türök, németek, irániak, kazárok
3. Ond, Kond, Tas, Huba, Teodor

4. Képzeld el, hogy a hétfő magyar törzs egyik vezére vagy! Nevezz meg egy:.....

- a) tárgyat, amit viselsz.....
- b) fegyvert, amivel harcolsz.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

c) helyet, ahol jártál.....

Ötletet meríthetsz, ha megnézed ezt a kisfilmet : https://www.youtube.com/watch?v=9I_uu-j1zHg

5. Egészítsd ki a mondatokat!

1. A magyarok ősei nomád életmódot folytattak, mert.....
2. A hét vezér a vérszerződést kötött, mert.....
3. A magyar törzsek elhagyták a Dnyepper és Dnyeszter közötti területet, mert.....

6. Nézz utána az interneten, hogy hol található ez a szoborcsoporthoz mit ábrázol?

[https://archivum.mtva.hu/stories/het-vezer-szoborcsoporthoz mit abrazol](https://archivum.mtva.hu/stories/het-vezer-szoborcsoporthoz-mit-abrazol)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Etnogeneza maghiarilor*

Lecția: *Migrația triburilor maghiare înainte de 895*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare

1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Strămoșii maghiarilor sunt originari din zona Munților Ural.	
Regiunea dintre Nipru și Nistru era numită Lebedia.	
În jurul anului 830 maghiarii au ajuns în Atelkuz.	
Sălașurile maghiarilor au fost atacate de pecenegi.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. Munții Ural		a) regiunea dintre Nipru și Don	1.....
2. Baškiria		b) legământ de sânge	2.....
3. Lebedia		c) Magna Hungaria	3.....
4. Atelkuz		d) descălecăt	4.....
5. Bazinul Carpathic		e) vatră, urheimat	5.....

3. Găsește intrusul și subliniază-l:

1. Tarján, Keszi, Nyék, Szolnok, Megyer
2. alani, turanici, germani, iranieni, khazari
3. Ond, Kond, Tas, Huba, Teodor

4. Imaginează-ți că ești unul dintre cei șapte conducători ai triburilor maghiare. Numește....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- a) un obiect pe care-l porți .....
- b) o armă cu care te lupti.....
- c) un loc pe unde ai trecut.....
- d) un obiect pe care-l poți să îl aduci în casă .....

Pentru inspirație vizionează următorul filmuleț: https://www.youtube.com/watch?v=9I_uu-j1zHg

5. Completează enunțurile de mai jos:

1. Strămoșii maghiarilor erau nomazi pentru că.....
2. Cei șapte conducători au depus jurământ de sânge pentru că.....
3. Triburile maghiare au părăsit regiunea dintre Nipru și Nistru pentru că.....

6. Documentează-te folosind internetul unde se află această statuie și ce reprezintă?

<https://archivum.mtva.hu/stories/het-vezer-szoborcsoporth>, accesat la data de 11.03.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A magyarság őstörténete

Téma: Az ósmagyarság életmódja és hitvilága

Feladatlap

Kompetenciák:

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése

3.2. Dokumentumforrások felhasználása

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések:

Kijelentések	Igaz/ Hamis
Az ósmagyarak nyáron földbevájt kunyhókban laktak.	
A jurta egy szétszerelhető lakás.	
A tűzhely a jurta közepén volt.	
Az ósmagyarak letelepedett életmódot folytattak.	

2. Társítsd a két oszlopban szereplő fogalmakat!

1. nomád		a) varázsló	1.....
2. jurta		b) nyílvesszőtartó	2.....
3. sámán		c) kerek sátor	3.....
4. tegez		d) kabát	4.....
5. kaftán		e) vándorló	5.....

3. Húzd alá a kakukktojást!

1. íj, nyíl, szablya, pisztoly, lándzsa
2. csont, bőr, fa, ezüst, papirusz
3. sámán, kereszt, életfa, ártó szellemek

4. Képzeld el, hogy egy ósmagyár faluban élsz! Kihez fordulsz, ha szükséged van .....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- a) egy cserépedényre .....
- b) egy ezüst ékszerre.....
- c) egy szablyára.....
- d) bőr lábbelire.....

Ha többet szeretnél megtudni az ōsmagyarak által ūzött foglalkozásokról, nézd meg ezt a kisfilmet :

<https://youtu.be/iL4YCjTYR58?t=23>

5. Egészítsd ki az alábbi mondatokat!

1. Jurtában lakni kényelmetlen, mert.....
2. Szeretnék jurtában lakni, mert.....
3. Az ōsmagyarak élete nehéz volt, mert.....

6. Az ōsi magyar róvásírás 42 jelből állt és jobbról balra írtak vele. Az alábbi ábra segítségével írd át róvásírással a következő szöveget: A MAGAROK TÖRTÉNELME

https://ro.wikipedia.org/wiki/Scrierea_maghiar%C4%83_veche, 10.03.2023

7. Mutasd be néhány mondatban az ōsmagyarak hitvilágát a következő kifejezések felhasználásával: sámán, életfa, szellemek, totem!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Etnogeneza maghiarilor

Lecția: *Modul de viață materială și spirituală înainte de descălecata*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu

3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Strămoșii maghiarilor au locuit vara în bordeie săpate în pământ.	
Iurta este o locuință demontabilă.	
În mijlocul iurtei se află locul pentru foc.	
Strămoșii maghiarilor au dus un mod de viață sedentar.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. nomad		a) vrăjitor	1.....
2. iurtă		b) sac pentru săgeți	2.....
3. șaman		c) cort rotund	3.....
4. tolbă		d) manta	4.....
5. caftan		e) migrator	5.....

3. Găsește intrusul și subliniază-l:

1. arc, săgeată, sabie, pistol, sulită
2. os, piele, lemn, argint, papirus
3. șaman, cruce, copacul vieții, spirite rele

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Imaginează-ți că trăiești într-un sat preistoric maghiar. Cui te adresezi dacă ai nevoie de....?

- a) un vas de lut .....
- b) o bijuterie din argint.....
- c) o sabie.....
- d) încălțări din piele.....

Pentru a afla mai multe despre îndeletnicirile maghiarilor din perioada preistorică vizionează următorul filmuleț: <https://youtu.be/iL4YCjTYR58?t=23>

5. Completează enunțurile de mai jos:

1. Este incomod să locuiești într-o iurtă pentru că.....
2. Mi-ar plăcea să locuiesc într-o iurtă pentru că.....
3. Viața în perioada preistorică era grea pentru că.....

6. Scrierea veche maghiară era compusă din 42 de caractere, iar textul era scris de la dreapta la stânga. Utilizând aceste caractere transcrie următorul text: ISTORIA MAGHIARILOR

↔
D Ú Ø Á 1 ð 1 1 † Þ + Á Ø Ó Ó Ó + Ù + Ó Ú X 4 4
N M L Y L (K) K J I I H G Y G F É (É) E D Z S D Z D C S C B Á A

Y Ú 1 ð M M Ó X S L M M X Y I A H A M X X Ó Ó D
zs z y x w v (ú/ö)(ö/ü) ú ü ú u t y t s z s r q p ö ö ó o ny

https://ro.wikipedia.org/wiki/Scrierea_maghiar%C4%83_veche, accesat în data de 10.03.2023.

7. Descrie în câteva propoziții viața spirituală a maghiarilor în perioada preistorică, folosind termenii: șaman, copacul vieții, spirite, totem.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai- VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Téma: A honfoglalás, a magyarok kapcsolatai Nyugat - Európával, a Bizánci Birodalommal és a kalandozások

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése
- .

1. Állapítsd meg a következő állítások igazságértékét!

Állítás	Igaz/ Hamis
a) A IX. században a Kárpát-medencét többnyire szlávok lakták.	
b) László Gyula szerint az avarok Kárpát-medencébe érkező második hullámát magyar népesség alkotta.	
c) Őseink Levédiából a frankokkal szövetkezve számos hadjáratot vezettek.	
d) A magyarok Bölcs Leó bizánci császár szövetségeseként legyőzték Simeon bolgár cárt.	

2. Párosítsd a két oszlop összetartozó elemeit!

1. Etelköz		a) az augsburgi csata	1.....
2. 895 – 900		b) magyar méltóság, szakrális vezető	2.....
3. Gyula		c) a honfoglalás időszaka	3.....
4. 955		d) a magyarok által a honfoglalás előtt birtokolt terület	4.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. kende		e) magyar méltóság, a hadak vezetője	5.....b
----------	--	--------------------------------------	---------

3. Egészítsd ki az alábbi szöveget, felhasználva a következő fogalmakat: honfoglalás, 895, kende, Álmos, gyula, Árpád, Verecke, Kárpát-medencébe!

A honfoglalás előestjén ..... és Kurszán állottak a magyar törzsszövetség élén, a ..... és a ..... méltóságot töltötték be. .....-ben ..... és Kurszán vezetésével a Kárpátok északkeleti hágóin, a ..... , a Tatár-szoroson és az erdélyi hágókon, a Békás-szoroson át vonultak be a ..... . Számottevő ellenállással nem találkoztak. Ezzel lezárult a ..... első szakasza.

4. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a) a pozsonyi csata
- b) Géza fejedelem követeket küld a quedlinburgi birodalmi gyűlésre
- c) Bulcsú és Lehel vezéreket elfogják és felakasztják.
- d) A nyugati lovagok merseburgnál súlyos vereséget mérnek a magyar seregre. (a, d, c, b)

5. Foglald össze legfeljebb 10 mondatban a kalandozások okát és a kezdeti magyar sikerek főbb okait!

6. Képzeld el, hogy Árpád egyik tisztje vagy a honfoglalás idején! Rajzold le a Kárpát-medence térképét, és jelöld be az útvonalat, amelyet megtettetek a csapatoddal!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895 – 1301)*

Leția: *Descălecatul maghiarilor, relațiile cu Europa Occidentală și cu Imperiul Bizantin, incursiunile militare*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice;
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) În secolul IX Bazinul Carpathic a fost locuit în mare parte de populația slavă.	
b) Potrivit lui László Gyula, al doilea val al avarilor sosiți în Bazinul Carpathic a fost format din populația maghiară.	
c) Strămoșii noștri din Levédia au condus mai multe campanii militare în alianță cu francii.	
d) Ca aliați ai împaratului bizantin Leon cel Întelept, maghiarii l-au învins pe Simeon, țarul bulgarilor.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. Etelköz		a) bătălia de la Augsburg	1.....
2. 895 – 900		b) demnitate maghiară, conducător sacru	2.....
3. gyula		c) perioada descălecaturii maghiarilor	3.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. 955		d) teritoriul ocupat de maghiari dinaintea descălecaturii	4.....
5. kende		e) demnitate maghiară, conducător militar	5.....

3. Completează textul de mai jos, utilizând următorii termeni: *descălecatului, 895, kende, Álmos, gyula, Árpád, Verecke, Bazinul Carpatic.*

În ajunul descălecaturii, ... și Kurszán erau în fruntea confederației tribale maghiare, deținând titurile de ..... și ..... În ....., sub conducerea lui ..... și Kurszán, au descălecat în ..... prin trecătorii de nord-est ale Carpaților, Pasul ....., Pasul Tătar și trecătorii Transilvaniei, Cheile Bicazului. Nu au întâmpinat nicio rezistență semnificativă. Aceasta a încheiat prima etapă a .....

4. Stabilește ordinea cronologică a evenimentelor de mai jos:

- a) bătălia de la Bratislava
- b) Géza trimite solie la adunarea imperială din Quedlinburg
- c) Bulcsú și Lehel sunt captivați și spânzurați
- d) Cavalerii occidentali înfrâng armata maghiară în bătălia de la Merseburg.

5. Rezumă în cel mult 10 propoziții motivul campaniilor militare supranumite *aventuri* și principalele motive ale succeselor inițiale maghiare.

6. Imaginează-ți că ești un ofițer al lui Árpád în timpul descălecaturii maghiare. Creează-ți o hartă a Bazinului Carpatic și marchează traseul unității pe care o conduci.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Az óra téma: A Magyar Királyság kialakulása

Géza és Szent István szerepe az állam megszervezésében és a magyarok megkeresztelésében

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.3. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 1.4. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Határozd meg a következő fogalmak jelentését!

- a) gyepű: .....
- b) szeniorátus: .....
- c) monostor: .....
- d) primogenitúra: .....
- e) vármegye: .....

2. Tedd kronológiai sorrendbe a következő eseményeket!

- a) Imre herceg halála;
- b) A csanádi püspökség megalapítása;
- c) A pannonhalmi bencés apátság megalapítása;
- d) István királyá koronázása;
- e) Géza fejedelem halála.

3. Nevezd meg azokat a történelmi személyiségeket, akikről az alábbi kijelentések szólnak:

- a) Az erdélyi gyula lánya, aki a leírások szerint nemzetének legszebb asszonya volt.
- b) Somogyi vezér, aki fellázadt Szent István ellen.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- c) Imre herceg halála után ő lett Szent István örököse.
- d) Ő volt az a vezér, aki győzelmet aratott Ajtony felett.
- e) Szent István őt bízta meg fia, Imre herceg taníttatásával.
- f) Az ő uralkodása idején avatták szentté István királyt.

4. Nevezz meg öt olyan okot, amely Géza és István uralkodása idején hozzájárultak a magyar törzsi társadalom felbomlásához!

5. Képzeld el, hogy te vagy István, aki hírt kapott Koppány lázadásáról. Fogalmazz meg egy kiáltványt, melyben hadba szólítod sereged a lázadó ellen.

**6. Szent István az Intelmek-ben fontos tanácsokat adott Imre hercegnek a későbbi uralkodáshoz.
Olvasd el a művet az alábbi linkre kattintva, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!**

<https://mek.oszk.hu/00200/00249/00249.htm>

- a) Nevezz meg az Intelmekből három olyan tanácsot, amelyek szerinted nagyon fontosak, majd indokold a választásod!
- b) Szent István helyében milyen más tanácsokat adnál még Imre hercegnek? Fogalmazz meg három további tanácsot!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895 – 1301)*

Lecția: *Formarea statului feudal maghiar*

Rolul lui Géza și Szent István în organizarea statului și creștinarea maghiarilor

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Notează definiția următorilor termeni:

- a) gyepű: .....
- b) seniorat: .....
- c) mănăstire: .....
- d) primogenitură: .....
- e) județ: .....

2. Stabilește ordinea cronologică a evenimentelor de mai jos:

- a) Decesul prințului Imre;
- b) Întemeierea episcopiei de Cenad;
- c) Întemeierea mănăstirii benedictine de la Pannonhalma;
- d) Încoronarea lui Szent István;
- e) Decesul lui Géza.

3. Numește personajele istorice la care se referă anunțurile de mai jos:

- a) Ea este fiica demnitarului "gyula" din Transilvania, descrisă drept cea mai frumoasă femeie din neamul ei.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- b) Liderul Somogyului cares-a revoltat împotriva lui Szent István.
- c) În urma decesului prințului Imre, el a devenit urmașul lui Szent István.
- d) Lider militar carel-a învins pe Ahtum.
- e) Szent István i-a încredințat educarea prințului Imre.
- f) În timpul domniei sale a fost canonizat regele István.

4. Numește cinci motive care au contribuit la dezintegrarea societății tradiționale tribale maghiare în timpul domniilor lui Géza și István!

5. Imaginează-ți că ești István și tocmai ai primit vestea despre rebeliunea lui Koppány. Redactează o proclamație prin care îți chemi armata la război împotriva rebelilor.

6. Szent István în documentul intitulat „*Intelmek*” i-a lăsat sfaturi importante prințului Imre privind domnia sa. Citește documentul accesând linkul de mai jos și răspunde cerințelor aferente.

<https://mek.oszk.hu/00200/00249/00249.htm>

- a) Notează trei sfaturi din *Intelmek* pe care le consideri foarte importante, apoi justifică-ți alegerea!
- b) Dacă ai fi în locul lui Szent István, ce alt sfat i-ai da prințului Imre? Formulează alte trei sfaturi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Az óra téma: Az államkonszolidációs politika az első árpádhalászi királyok idején

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.5. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatak megoldása érdekében;
- 2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Tedd kronológiai sorrendbe a következő eseményeket!

- a) Szent László második megkoronázása;
- b) A nyitrai püspökség megalapítása;
- c) István, Imre és Gellért szentté avatása;
- d) Könyves Kálmánt horvát királyá koronázzák;
- e) V. Henrik német király hadjárata Magyarország ellen.

2. Állapítsd meg a következő állítások igazságértékét!

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Szent László nem támogatta az egyházat, viszont nagyon szigorú törvényeket vezetett be az országban.	
b) Szent Lászlót másodjára is megkoronázták, miután Géza lemondott a királyi címről.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

c) Szent László Horvátország kormányzását Álmos hercegre bízta.	
d) Álmos herceg I. Géza unokaöccse volt.	
e) Könyves Kálmán példaképe Szent István volt.	

3. Párosítsd a két oszlop összetartozó elemeit!

1. nádor		a) Szent László első megkoronázása	1.....
2. 1077		b) tartományi vezető	2.....
3. herma		c) ereklyetartó	3.....
4. dukátus		d) a király után a következő méltóság Magyarországon	4.....
5. bán		e) hercegség	5.....

4. Hogyan hatott Szent László és Könyves Kálmán külpolitikája a Magyar Királyságra? Nevezd meg minden uralkodó egy-egy külpolitikai cselekményét, és mutasd be röviden azok következményeit!

5. Szent László nevéhez számos legenda köthető. Az Internet segítségével fedezz fel három ilyen legendát, majd csoportokra osztva mutassátok be egymásnak ezeket, és beszéljétek meg, melyik tetszik a legjobban, és miért!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895 – 1301)*

Lecția: *Formarea statului feudal maghiar*

Politica de consolidare a statului sub primii arpadieni

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.4. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru;
- 2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor între sine și celălalt, dintre persoane și grupuri;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Stabilește ordinea cronologică a evenimentelor de mai jos:

- a) Cea de a doua încoronare a lui Szent László;
- b) Întemeierea episcopatului de la Nyitra;
- c) Canonizarea lui István, Imre és Gellért;
- d) Könyves Kálmánt este încoronat ca regele Croației;
- e) Campania regelui german Henrik al V-lea împotriva Ungariei.

2. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
e) Szent László nu a susținut biserică, însă a introdus legi foarte stricte în țară.	
f) Szent Lászlót a fost încoronat a doua oară după ce Géza a renunțat la titlul de rege.	
g) Szent László a încredințat guvernarea Croației ducelui Álmos.	
h) Ducele Álmos a fost nepotul regelui Géza I.	
i) Szent István a fost model de urmat pentru regele Könyves Kálmán.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

6. palatin		a) prima încoronare a lui Szent László	1.....
7. 1077		b) conducător al unei provincii	2.....
8. herma		c) relicar	3.....
9. ducat		d) al doilea demnitar după rege în Ungaria	4.....
10. ban		e) teritoriu condus de duce	5.....

4. În ce mod a influențat politica externă a lui Szent László și Könyves Kálmán dezvoltarea Regatului Maghiar? Numește câte-o acțiune de natura politiciei externe a ambilor regi, și prezintă pe scurt consecințele acestora.

5. Multe legende sunt asociate cu regele Szent László. Descoperă trei astfel de legende cu ajutorul Internetului. Împărți-ți-vă în grupuri și prezentați aceste legende colegilor, apoi discutați care legendă vă place cel mai mult, motivându-vă alegerea.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Az óra téma: A Magyar Királyság kialakulása

Az egyház megszervezése, kolostorok és hiteleshelyek

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;

3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával;

3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Határozd meg a következő fogalmak jelentését:

- a) apátság: .....
- b) kolostor: .....
- c) hiteleshely: .....
- d) graduálé: .....
- e) pergamen: .....

2. Állapítsd meg a következő állítások igazságértékét:

Állítás	Igaz/Hamis
a) Erdélyben a XV. században is használtak pergament oklevelek kiállítására.	
b) A hagyomány szerint a Kolozsmonostori apátságot Szűz Mária tiszteletére alapították.	
c) A bencések jelmondata („Ora et labora!”) azt jelenti: „Minden nap imádkozzá!”	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- d) A ferencesek és a domonkosok nem csak koldultak, hanem iskolákat is működtettek.

3. Nevezd meg azokat a történelmi személyiségeket, akikről az alábbi kijelentések szólnak:

- a) Magyar király, aki Jeruzsálemben és Rómában is zarándokházakat építetett.
- b) Magyar királynő, aki a legenda szerint már magyarul hallgathatta a passió történetét.
- c) Ő alapította a kolozsmonostori bencés apátságot.
- d) Ő helyezte át szombatnapokra a vásárokat.
- e) Ő volt az, aki a ciszterci rendet betelepítette a Magyar Királyság területére.
- f) A tatárjárást követően ő építette újra a Magyar Királyságot.

4. Hogyan élt egy középkori szerzetes? Válassz ki egy neked tetsző szerzetesrendet, az Internet segítségével gyűjts információkat reguláikról és életmódjukról, majd ez alapján állítsd össze egy szerzetes napirendjét!

5. A tankönyv szövege szerint „*Gyula és Géza fejedelem felismerték a keresztény hit fontosságát*”. Mutass be legalább két olyan okot, amelyek miatt fontossá vált, hogy a X – XI. századokban a magyarság keresztény hitre térjen!

6. Nézd meg az alábbi linken található videót a középkori hitelesítési eszközökről, majd az abban tanultak alapján készíts saját „középkori oklevél”, melyet az intercidálás technikájával hitelesítesz!

<https://www.youtube.com/watch?v=mDMsQDT-Opc>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895 – 1301)*

Lecția: *Formarea statului feudal maghiar*

Organizarea bisericească, mănăstiri, locuri de adeverire

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.5. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a) abație: .....
- b) mănăstire: .....
- c) loc de adeverire: .....
- d) gradual: .....
- e) pergament: .....

2. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/Fals
j) În Transilvania secolului al XV-lea pergamentul era folosit la eliberarea diplomelor.	
k) Potrivit tradiției, abația de la Mănăstur a fost ctitorită în cinstea Fecioarei Maria.	
l) Motto-ul benedictinilor („Ora et labora!”) însemană: „Roagă-te în fiecare zi!”	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- m) Călugării franciscani și dominicani nu numai că cerneau, dar conduceau și școli.

3. Numește personajele istorice la care se referă enunțurile de mai jos:

- a) Regele maghiar care a construit atât în Ierusalim, cât și la Roma case pentru pelerini.
- b) Prințesa maghiară care, potrivit legendei, a avut ocazia să asculte în limba maghiară versetele Patimilor din Noul Testament.
- c) El a fost ctitorul abației Benedictine de la Mănăstur.
- d) El a decis ca târgurile să fie organizate în zilele de sămbătă.
- e) El a fost cel care a adus ordinul cistercian în Regatul Maghiar.
- f) Regele care „în urma invaziei” tătarilor a reconstruit Regatul Maghiar.

4. Cum a trăit un călugăr medieval? Alege un ordin călugăresc medieval, adună, cu ajutorul Internetului, informații despre regulile și viața de zi cu zi a membrilor ordinului și redactează o pagină de jurnal a unui călugăr pe baza acestora.

5. Potrivit textului manualului „principii Gyula și Géza au recunoscut importanța credinței creștine”. Prezentați cel puțin două motive pentru care a devenit important ca în secolele X – XI maghiarii să se convertească la creștinism.

6. Vizionează videoclipul despre instrumentele de autentificare a diplomelor și altor documente în Evul Mediu, accesând linkul de mai jos. Creează-ți propria „diplomă medievală” pe baza celor învățate, iar pentru validarea acestuia folosește tehnica de sigilare prezentată în videoclip.

<https://www.youtube.com/watch?v=mDMsQDT-Opc>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Az óra téma: A Magyar Királyság kialakulása

A Magyar Királyság a XII – XIII. században

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 2.1. Pozitív kommunikáció kis csoportokban egyszerű munkafeladatok megoldására;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Határozd meg a következő fogalmak jelentését:

- a) kancellária: .....
- b) deszpotész: .....
- c) dinasztia: .....
- d) keresztes hadjárat: .....
- e) bulla: .....

2. Tedd helyes időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket:

Esemény	Sorszám
a) Az V. keresztes hadjárat.	
b) Az Aranybulla kibocsátása.	
c) Gertrúd meggyilkolása.	
d) II. András királyá koronázása.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

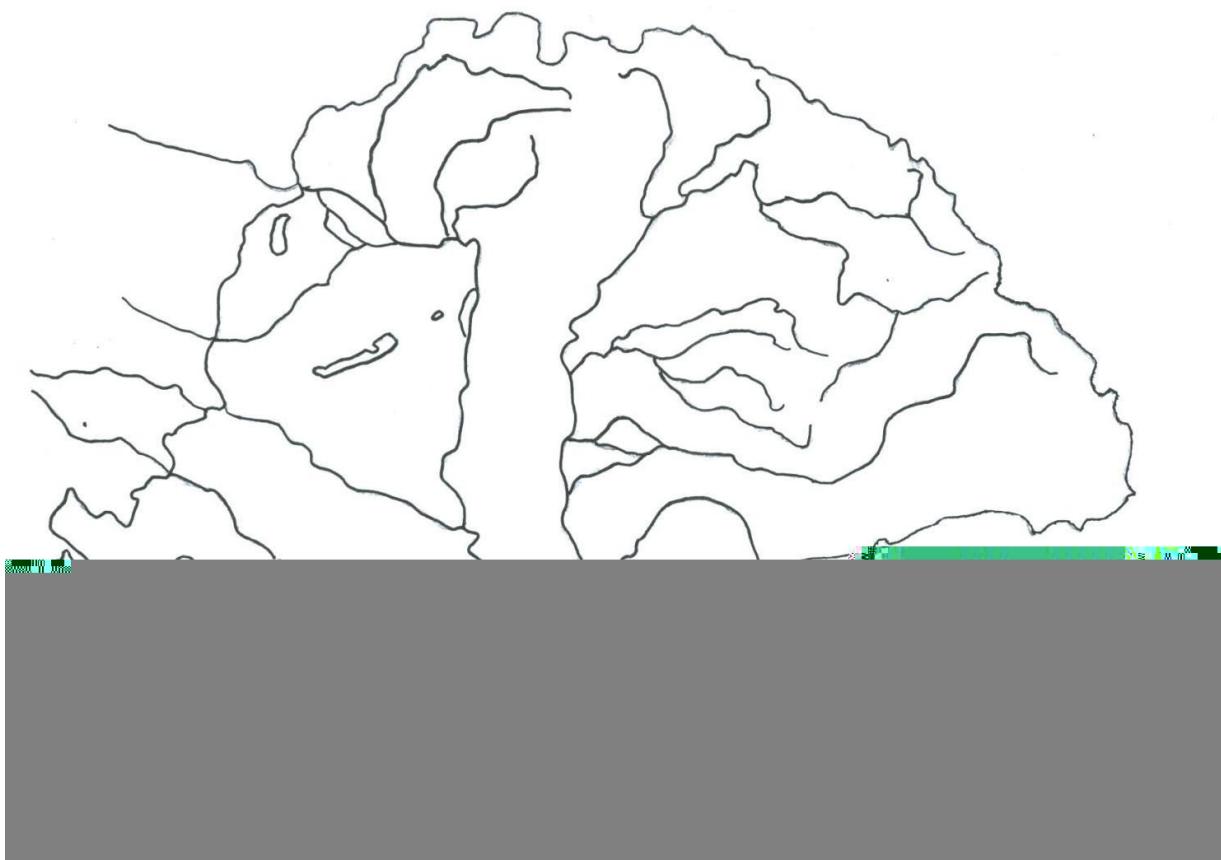
Instrumente Structurale
2014-2020

3. Vitassátok meg kis (3-4 fős) csoportokban az alábbi kérdéseket, majd válaszaitokat mutassátok be az osztály előtt:

- a) Milyen módszerekkel igyekezett III. Béla a Magyar Királyságot megerősíteni?
- b) Melyek voltak II. András mértékű birtokadományainak negatív következményei?
- c) Mi indokolhatta Gertrúd meggyilkolását?
- d) Mi volt a jelentősége és melyek voltak a hosszú távú következményei az Aranybulla kibocsátásának?

4. Jelöld be az alábbi térképen a következőket:

- a. piros színnel a III. Béla által meghódított területeket – Dalmáciát, a Szerémséget és Halicsot;**
- b. zöld színnel azt a területet, ahová II. András telepítette a Német Lovagrendet!**

Forrás: https://gimnazium.comenius.hu/_upload/editor/gimnazium_-segedanyagok/tortenelem/Gazdasagi_20091005_074452_002.jpg

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Olvassátok el figyelmesen Tompa Mihály *Béla király és a bujdosók* című balladáját (<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verset-2/tompa-mihaly-9406/zsengek-AFC8/bela-kiraly-es-a-bujdosok-B025/>). A mű alapján foglald össze 10 – 15 mondatban, hogyan élt III. Béla és II. András az utókor emlékezetében?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895 – 1301)*

Lecția: *Formarea statului feudal maghiar*

Regatul Maghiar în secolele XII – XIII.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.6. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a) cancelarie: .....
- b) despot: .....
- c) dinastie: .....
- d) cruciadă: .....
- e) bullă: .....

2. Pune în ordine cronologică corectă evenimentele de mai jos:

Eveniment	Număr de ordine
n) A V-a cruciadă.	
o) Emiterea Bulei de Aur.	
p) Asasinarea lui Gertrud.	
q) Încoronarea lui András al II-lea.	

3. Dezbateți în grupe de 3-4 elevi următoarele probleme. Prezentați răspunsurile voastre în fața clasei:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Citiți cu atenție balada *Béla király és a bujdosók* al poetului Tompa Mihály (<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/tompa-mihaly-9406/zsengek-AFC8/bela-kiraly-es-a-bujdosok-B025/>). Pe baza celor citite prezentați în 10 – 15 rânduri cum au rămas regii Béla al III-lea și András al II-lea în memoria posterității?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Az óra téma: Az Erdélyi Vajdaság: Az Erdélyi Vajdaság megalapítása.

- A középkori intézmények kialakulása és működése
- Gazdaság, társadalom és művelődés

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
- 3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával;

1. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a) A Radnai hágón át betörnek az első tatár csapatok Erdélybe. _____
- b) I. Szent László király áthelyezi a bihari püspökség székhelyét Váradra. _____
- c) I. Szent István király megalapítja az erdélyi püspökséget. _____
- d) Elkészül I. Géza adománylevele, amelyben “erdőn túli területnek” nevezi Erdélyt. _____

2. Párosítsd helyesen az alábbi fogalmakat!

románok		a) Királyföld	1.....
szászok		b) ispán	2.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

székelyek		c) ortodox rítus	3.....
-----------	--	------------------	--------

3. Egészítsd ki az alábbi szöveget a megfelelő fogalmakkal:

Erdély meghódítása után az itt élő magyarok a nyugati ..... egyház részévé váltak. Erdély legrégebbi templomának romjait a régészek ..... találták meg. Az erdélyi vajdaság területén szép számmal vannak a ..... és a ..... stílusjegyében épített templomok. A monostorok/apátságok mellett működő ..... a kultúra és írásbeliség központjai is voltak.

4. Nevezzétek meg azokat a történelmi személyiségeket, akikre az alábbi leírások vonatkoznak!

- Erdélyi vajda, akinek sereget legyőzték a tatárok. _____
- Az ő uralkodása idején telepedtek be Erdélybe a szászok a 12. században. _____
- Ő alapította a Magyar Királyság területén az első nyugati kereszteny püspökséget _____
- Testvérpár, akiknek Szent Györgyöt ábrázoló gótikus szobra ma is látható a kolozsvári Farkas utcai református templom előtt. _____

5. Magyarázd meg az alábbi kifejezéseket!

- Familiaris _____
- Hospesek _____
- Jobbágyok _____
- Serviensek _____

6. Az alábbi kulcsszavak felhasználásával, vázold fel maximum 6 mondatban a középkori magyar társadalom felépítését: előkelők, királyi serviensek, városi polgárság, alávetett népesség.

.....

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895-1301)*

Lecția: Voievodatul Transilvaniei :Formarea și organizarea voievodatului.

Crearea și funcționare instituțiilor medievale

Modul de viață și popoarele din Voievodatul Transilvaniei

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri În ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici.

1. Plasați următoarele evenimente în ordine cronologică:

- a) Primele trupe tătare pătrund în Transilvania prin pasul Rodnei.
- b) Regele Sfântul Ladislau I. mută scaunul episcopalui Biharului la Oradea.
- c) Regele Sfântul Ștefan I. înființează episcopia Transilvaniei.
- d) Se întocmește scrisoarea de donație a lui Géza I, în care acesta numește Transilvania „zona de dincolo de pădure”.

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane:

români		a) Țara Craiului	1.....
sășii		b) comes	2.....
secui		c) rit ortodox	3.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Completează textul de mai jos cu concepțele adecvate.

După cucerirea Transilvaniei, maghiarii care locuiau aici au devenit parte a Bisericii ..... de apus.

Arheologii au descoperit cele mai vechi ruine ecclaziastice din Transilvania la .....

Pe teritoriul Voievodatului Transilvaniei se afla un număr mare de biserici construite în stil ..... și .....

Pe lângă mănăstiri/ abații funcționau și ....., care erau centre de cultură și clericalism.

4. Numiți personalitățile istorice cărora se potrivesc următoarele descrierii:

- a. Voievod al Transilvaniei, a cărui armată a fost învinsă de tătari _____
- b. În timpul domniei sale, sașii s-au stabilit în Transilvania în secolul al XII-lea. _____
- c. El a întemeiat prima episcopie creștină occidentală de pe teritoriul Regatului Maghiar. _____
- d. O pereche de frați, a căror statuie de stil gotic mai poate fi văzută azi în fața bisericii reformate din strada Farkas din Cluj-Napoca . _____

5. Explicați termenii de mai jos:

- a) Familiar
- b) Hospes.
- c) Iobagi.
- d) Servi.

6. Folosind următoarele cuvinte cheie, prezentați o schiță a structurii societății medievale maghiare în maximum 6 propoziții: nobili, servitori regali, burghezie urbană, populație subjugată.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Az óra téma: A tatárjárás és következményei

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) V. András az utolsó Árpád-házi király.	
b) IV. Béla királyt Juliánusz barát figyelmeztette a tatárok inváziójára.	
c) A Margit szigetet eredetileg Nyulak szigetének nevezték.	
d) Batu kán 1241-ben belefulladt a Sajó patakba.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- Véget ér III. András uralkodása. ____
- A muhi csatában győznek a tatárok. ____
- Elkészül Kézai Simon krónikája „A magyarok viselt dolgairól” címmel. ____
- A kunok meggyilkolják IV. (Kun) László királyt. ____

3. Nézd meg az alábbi linken található kisfilmet, és válaszolj az alábbi kérdésekre!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

<https://www.youtube.com/watch?v=xB30ompj5Wg> – A muhi csata.

a. Milyen fegyvereik/stratégiajuk volt a tatároknak?

---

b. Milyen fegyvereik/stratégiajuk volt a magyaroknak?

---

c. Képzeld magad IV. Béla egyik hadvezérének helyébe! Te milyen tanácsot adtál volna a királynak a csata megnyerésére?

---

4. Egészítsd ki a hiányzó részeket a megfelelő fogalmakkal/nevekkel!

1235-ben ..... barát a Volga folyó vidékén megtalálta a magyar nép keleten maradt rokonait. Utjáról hazatérve tájékoztatta a pápát és ..... magyar királyt arról, hogy a ..... támadása várható a Magyar Királyság ellen. ..... kán elfoglalta ..... és 1241-ben tényleg bekövetkezett a támadás.

5. Nevezd meg azokat a történelmi személyiségeket, akikre az alábbi leírások vonatkoznak!

a. IV. Béla király lánya, akit szentté avattak. _____

b. IV. Béla király fia, erdélyi vajda. _____

c. Az Erdélyt elfoglaló tatár sereg fővezére. _____

d. Nápolyi uralkodó család, amely a magyar trónt kívánta megszerezni. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**6. Az interneten keress rá az Árpád-házi dinasztia szentként/boldogként tisztelt tagjaira!
Foglald össze 8-10 mondatban kik voltak ők, miért avatták őket szentté/boldoggá, és mi ennek
a jelentősége!**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895-1301).*

Lecția: *Invasia mongolă și urmările ei.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Ultimul rege din casa regală Árpád era András al V.-lea.	
b) Regele Béla al IV.-lea a fost avertizat de călugărul Julianus despre invazia tătarilor.	
c) Insula Margareta a fost numită inițial Insula Iepurilor.	
d) Batu Khan s-a înecat în râul Sajó în 1241.	

2. Stabilește ordinea cronologică a evenimentelor de mai jos:

- S-a sfârșit domnia regelui Andrei al III.-lea ____
- Tătarii câștigă bătălia de la Muhi. ____
- Simon Kézai a finalizat cronica intitulată „*Gesta Hunnorum et Hungarorum*”. ____
- Cunii l-au ucis pe regele László al IV-lea ____

3. Urmărește scurtmetrajul pe linkul de mai jos și răspunde la următoarele întrebări:

<https://www.youtube.com/watch?v=xB30ompj5Wg> – Bătălia de la Muhi

- Ce arme/strategie au avut tătarii?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- b. Ce arme/strategie au avut maghiarii?
-
- c. Imagineați-vă în locul unuia dintre generalii lui Béla al IV.-lea. Ce sfat i-ați da regelui pentru a câștiga bătălia?
-

4. Completați părțile lipsă cu conceptele/numele adevărate.

În anul 1235 călugărul ..... a găsit rudele rămase ale poporului maghiar din est în regiunea râului Volga. Întorcându-se acasă din călătoria sa, i-a informat pe Papa și pe regele maghiar ..... că se așteaptă un atac al ..... împotriva Regatului Ungariei.. ..... khan a ocupat ..... , iar în 1241 atacul a avut loc cu adevărat.

5. Precizați personalitățile istorice cărora li se aplică următoarele descrieri:

- a. Fiica regelui Béla al IV.-lea, care a fost canonizată ca sfânt. _____
- b. Fiul regelui Béla al IV-lea, voievod al Transilvaniei. _____
- c. Comandanțul-șef al armatei tătare care a ocupat Transilvania. _____
- d. O familie conducătoare napolitană care dorea să dobândească tronul Ungariei.
-

6. Căutați pe internet membrii dinastiei Arpadiene care sunt venerați ca sfinți/binecuvântați! Rezumați în 8-10 propoziții cine au fost, de ce au fost canonizați ca sfinți/fericiți și care este semnificația acestui lucru.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: A törzsi társadalom felbomlásától az államalapításig és a királyság megszilárdulásáig (895 – 1301)

Az óra téma: *A korai feudálizmus művelődése*

Árpád-kori helytörténeti vonatkozások

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

2.1. Pozitív kommunikáció kis csoportokban egyszerű munkafeladatok megoldására;

3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Kösd össze az alábbi leírásokat a megfelelő koronázási jelvénnyel!

a. Nagy Lajos király idejében készült, tetején kettős kereszttel

1. Jogar

b. A X. században készült, aranyozott ezüstlemezek borítják

2. Koronázási palást

c. A mártírok mellett Szent Istvánt, Gizellát és Imre herceget is ábrázolja

3. Országalma

2. Írj három hiteles információt képen látható ereklyéről!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Nevezd meg, hol találhatóak az alábbi képeken látható templomok!

1.

2.

3.

4. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) A Szent Korona két részét IV. Béla király uralkodása idején illesztették össze.	
b) Erdélyben a székelyek székekbe szerveződtek.	
c) A moldvai csángók római katolikus vallásúak.	
d) A mai Nagyszeben környékére Szent László szászokat telepített.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Keress rá az interneten a legrégebbi fennmaradt összefüggő magyar nyelvemlékükre!

Olvassátok el a padtársaddal és írjátok át a ma beszélt magyar nyelvre!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *De la destrămarea societății gentilice la formarea statului medieval (895-1301)*

Lecția: *Cultura feudalismului timpuriu*

Aspectele istoriei locale din perioada arpadiană

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru.

3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Stabilește corespondența dintre cele două coloane:

a. A fost realizat pe vremea regelui Ludovic cel Mare, cu o cruce dublă deasupra.	1. Sceptru
b. Este acoperit cu plăci de argint aurit realizate în secolul al X-lea.	2. Manta de încoronare
c. Pe lângă martiri, ea îi înfățișează și pe Sfântul Ștefan, Gizela și prințul Imre.	3. Glob crucifer

2. Spuneți trei informații autentice despre relicva prezentată în imaginea de mai jos!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Numiți unde se găsesc următoarele biserici prezentate în imaginile de mai jos!

1.

2.

3.

4. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Cele două părți ale Sfintei Coroane au fost lipite în timpul domniei regelui Béla IV.	
b) În Transilvania, secuii erau organizați în scaune.	
c) Ceangăii moldoveni sunt romano-catolici.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- d) Sfântul Ladislau a colonizat sași în vecinătatea Sibiului de astăzi.

5. Căutați pe internet cel mai vechi document scris în limbă maghiară.

Citește-l împreună cu colegul tău de bancă și rescrie-l în limba maghiară vorbită astăzi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: *A késői feudálizmus (1301 – 1541)*

Az óra téma: *Az Anjou királyok*

Központosítási politikai törekvések

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;

2.1. Pozitív kommunikáció kis csoportokban egyszerű munkafeladatok megoldására;

3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Egészítsd ki a hiányzó szöveget a következő szavak valamelyikével: 1310, III. András, Kán László, országgyűlés, a háromszor megkoronázott király, Károly Róbert.

1301- ben ..... halálával kihalt az Árpád-ház. Halálát követően ..... királyjelölt is magának követelte a trónt. Közülük végül ..... került ki győztesen, akit végül az ..... 1308-ban törvényesen is királyá választott. Őt úgy is szokták emlegetni, hogy ..... A Szent Koronával viszont csak .....-ben koronázták meg, miután sikerült azt .....-tól visszaszerezni.

2. Tedd helyes időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket:

Esemény	Sorszám
a) A visegrádi királytalálkozó.	
b) A rozgonyi csata.	
c) Visegrád lesz a királyi udvar új székhelye.	
d) A posadai ütközet.	

3. Válaszolj írásban a következő kérdésekre:

a) Az Árpád-ház kihalása után miért lett egyszerre királyjelölt?

b) Miért volt olyan fontos I. Károly számára a helyi kiskirályok hatalmának megtörése?

UNIUNEA EUROPEANĂ

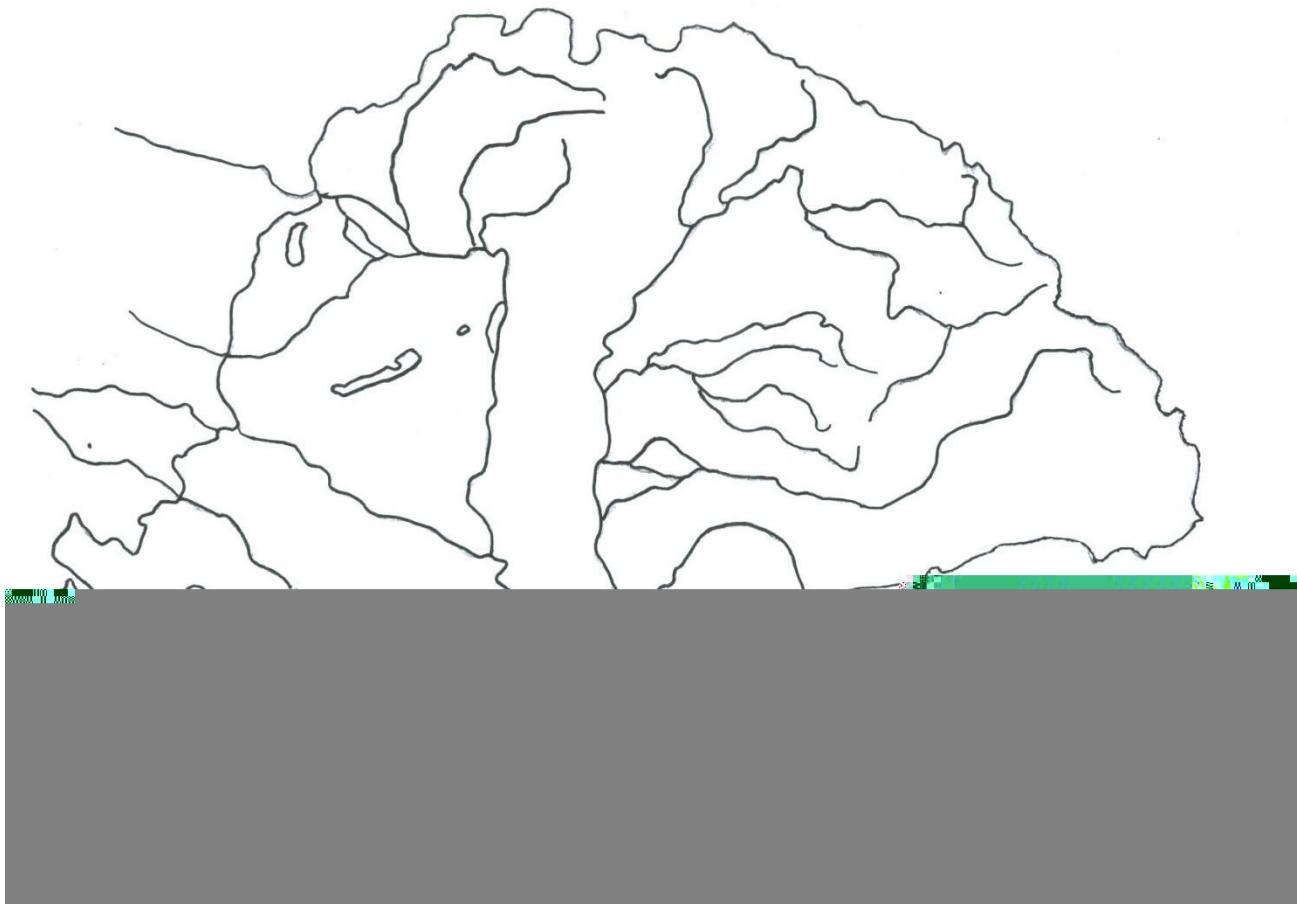

Instrumente Structurale
2014-2020

- c) Miért támogatták a városok küzdelmeiben I. Károly királyt?
- d) Hogyan tudott I. Károly hűséges híveket szerezni?
- e) Melyek voltak I. Károly híveinek legfontosabb kötelességei?

4. a. Jelöld be az alábbi térképen azokat a területeket, amelyeket I. Károly uralkodása elején a nemesek irányítottak, megnevezve minden területen a legfontosabb nemesi családot is!

b. Jelöld be a térképen azokat a településeket, ahol fontos események történtek I. Károly uralkodása idején!

Forrás: https://gimnazium.comenius.hu/_upload/editor/gimnazium_-segedanyagok/tortenelem/Gazdasagi_20091005_074452_002.jpg

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Kis (maximum 4 fős) csoportokra osztva beszéljétek meg, melyek lehettek Basarab vajda elégedetlenségének okai. Írjatok levelet Basarab nevében I. Károly magyar királynak, amelyben bemutatjátok céljaitokat és a béke lehetséges feltételeit!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat (1301 – 1541)*

Lecția: *Dinastia Angevină*

Politica de centralizare a statului

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.7. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Completează textul de mai jos, utilizând următorii termeni: 1310, András al III-lea, Kán László, sfatul țării, regele încoronat de trei ori, Carol Robert de Anjou.

În anul 1301, după moartea lui .....a dispărut dinastia Arpadianilor. După moartea regelui au apărut ..... pretendenți la tron. Dintre aceștia a ieșit învingător ....., care în anul 1308 a fost ales rege și de ....., conform legilor în vigoare. Deseori este numit și ..... El a fost încoronat cu Coroana Sfântă abia în anul ....., după ce aceasta a fost recuperată de la .....

2. Pune în ordine cronologică corectă evenimentele de mai jos:

Eveniment	Număr de ordine
r) Întâlnirea regală de la Visegrád.	
s) Bătălia de la Rozgony.	
t) Visegrád devine noul sediu al curții regale.	
u) Bătălia de la Posada.	

3. Răspunde în scris la următoarele întrebări:

- a) Din ce motiv au apărut deodată trei predendenți la tron în urma dispariției Arpadianilor?
- b) De ce a fost atât de important pentru regele Carol Robert de Anjou spulberarea puterii micilor regi locali?

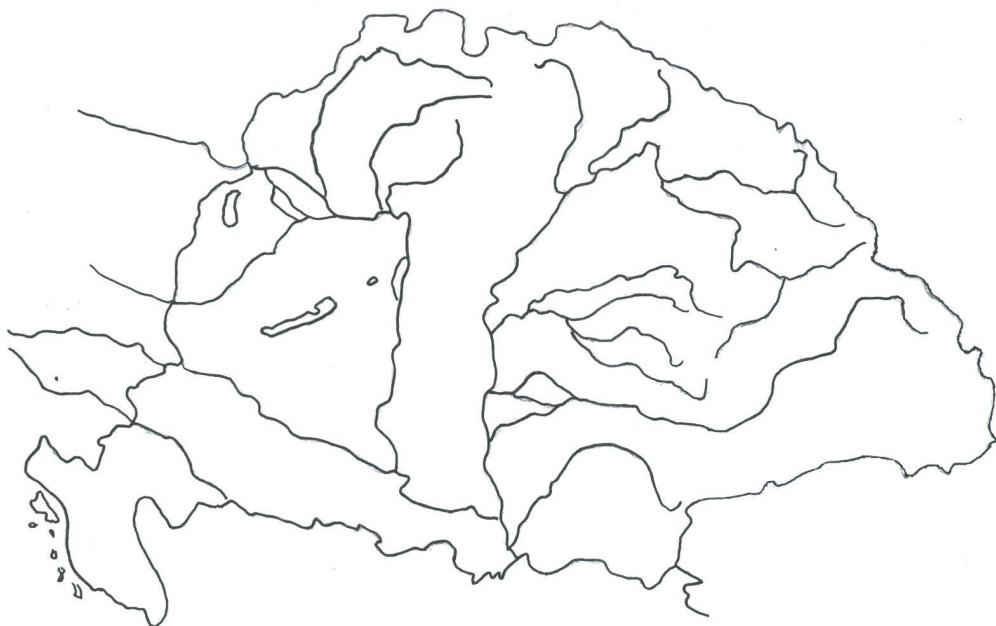
UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- c) De ce l-au sprijinit orașele pe regele Carol Robert de Anjou în luptele duse de el după încoronare?
- d) Cum a reușit Carol Robert de Anjou să câștige adepti loiali?
- e) Care au fost cele mai importante datorii față de rege ale acestor adepti?

- 4. a. Marchează regiunile conduse de mici regi locali la începutul domniei lui Carol Robert de Anjou. Menționează în cazul fiecărui teritoriu marcat numele familiilor nobile care l-a detinut.**
- b. Marchează pe hartă acele localități în care s-au întâmplat evenimente importante în timpul domniei lui Carol Robert de Anjou.**

Sursa: https://gimnazium.comenius.hu/_upload/editor/gimnazium_-segedanyagok/tortenelem/Gazdasagi_20091005_074452_002.jpg

- 5. Împărțiți-vă în grupuri mici (maximum 4 persoane) și discutați posibilele motive ale nemulțumirii voievodului Basarab. Scriți o scrisoare în numele lui Basarab către regele Carol Robert de Anjou, în care să vă prezentați scopurile și condițiile posibile pentru pace.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: *A késői feudalizmus (1301 – 1541)*

Az óra téma: *Az Anjou királyok*

A gazdaság és a városi élet fellendülése

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Határozd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. kapuadó: .....
- b. bandérium: .....
- c. kilenced: .....
- d. perszonálunió: .....
- e. vám: .....
- f. kiskirályok: .....

2. Állapítsd meg a következő állítások igazságértékét:

Állítás	Igaz/Hamis
a) Nagy Lajos elrendelte, hogy a kibányászott érc egyharmada a földtulajdonost illesse.	
b) Az aranyforintot a firenzei fiorino mintájára adták ki.	
c) I. Károly egyik legfontosabb intézkedése a kilenced bevezetése volt.	
d) Nagy Lajos külön törvényben rendelkezett a nemesi birtokok örökléséről.	
e) Luxemburgi Zsigmond gazdaságpolitikájának egyik következménye a bábolnai paraszlázadás volt.	

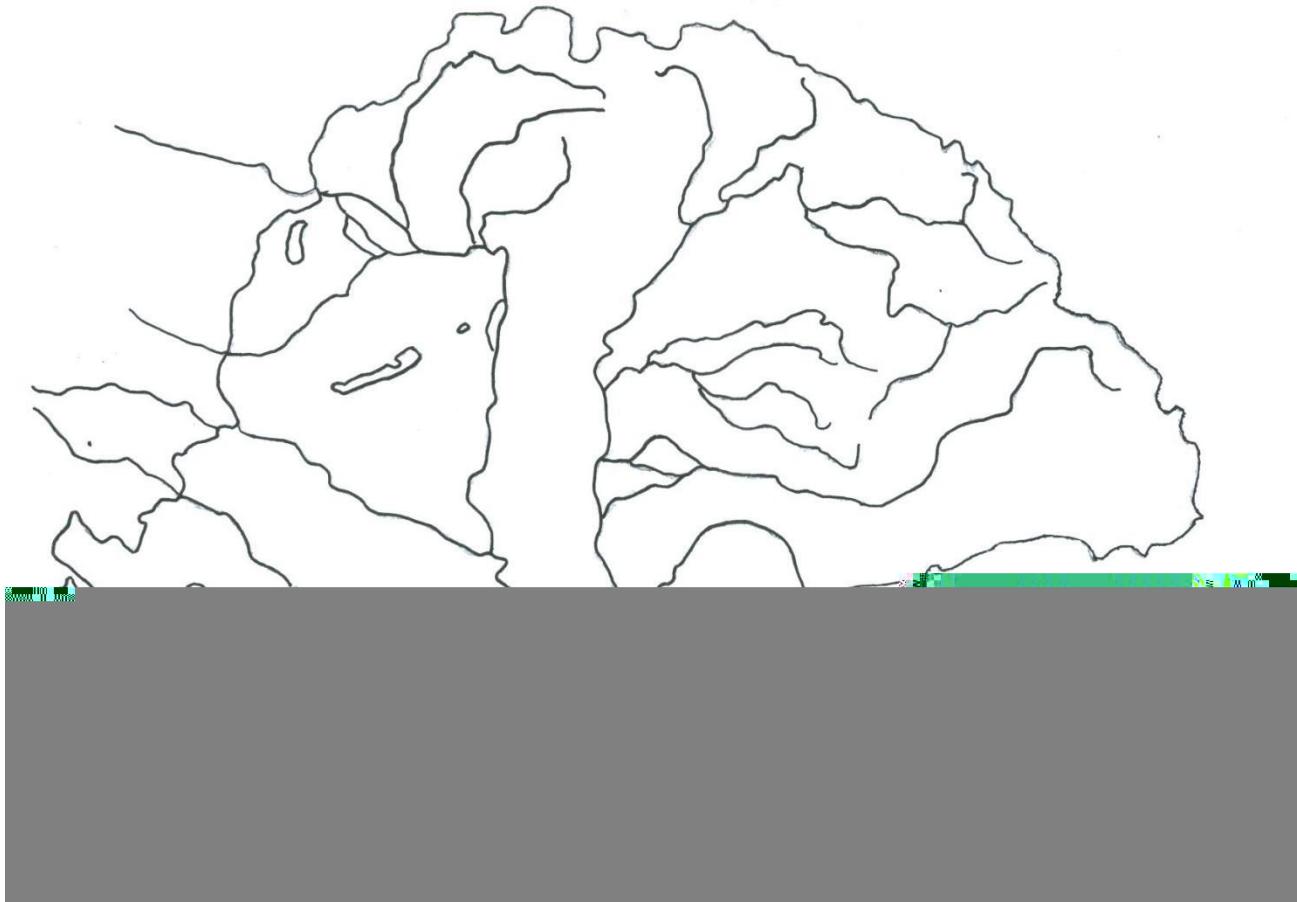
UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Hasonlítsd össze írásban I. Károly és Luxemburgi Zsigmond gazdaságpolitikáját, felhasználva a következő fogalmakat: kiskirályok, városok, pénzrontás, aranyforint, harmincad, kapuadó, jobbágytelek.

4. Jelöld be az alábbi térképen a XIV. – XV. századi Magyar Királyság 10 legfontosabb városi központját, és egy-egy mondatban pontosítsd ezek jelentőségét!

Forrás: https://gimnazium.comenius.hu/_upload/editor/gimnazium_-_segedanyagok/tortenelem/Gazdasagi_20091005_074452_002.jpg

5. Képzeld el, hogy te vagy Toldi Miklós, Lajos király híres katonája. Számolj be jelentésben az uralkodónak a tatárok ellen vívott utolsó csata eseményeiről, amelyben személyesen is részt vettél!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Feudalismul dezvoltat (1301 – 1541)

Lecția: *Dinastia Angevină*

Dezvoltarea economică și a vieții urbane

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.8. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. taxa de poartă: .....
- b. banderiu: .....
- c. „kilenced”: .....
- d. uniune personală: .....
- e. vamă: .....
- f. regii cei mici: .....

2. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/Fals
v) Ludovic cel Mare a ordonat ca o treime din minereul extras să aparțină proprietarilor terenului.	
w) Forintul de aur a fost emis după modelul fiorinului florentin.	
x) Una dintre cele mai importante măsuri ale lui Carol Robert de Anjou a fost introducerea taxei numite „kilenced”.	
y) Ludovic cel Mare a prevăzut modalitatea de moștenire a moșilor nobiliare printr-o lege specială.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

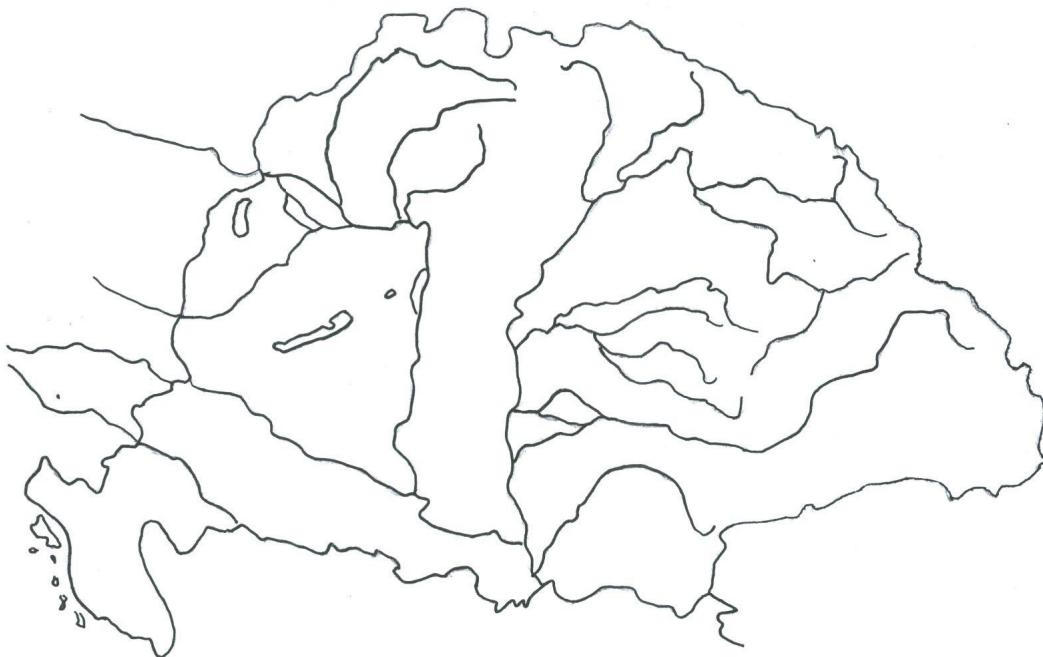

Instrumente Structurale
2014-2020

- z) Una dintre consecințele politicii economice a lui Sigismund de Luxemburg a fost răscoala de la Bobâlna.

3. Comparați în scris politica economică a lui Carol Robert de Anjou și a lui Sigismund de Luxemburg, folosind următoarele concepte: regii cei mici, orașe, delapidare, forintul de aur, „harmincad”, taxa de poartă, loturile iobagilor.

4. Marchează pe harta de mai jos 10 dintre cele mai importante centre urbane ale Regatului Maghiar din secolele XIV – XV. Menționează în câte-o propoziție importanța fiecărui.

Sursa:

https://gimnazium.comenius.hu/_upload/editor/gimnazium_-segedanyagok/tortenelem/Gazdasagi_20091005_074452_002.jpg

5. Imaginează-ți că tu ești Toldi Miklós, soldatul renumit al regelui Ludovic cel Mare. Într-un raport scris regelui relatează evenimentele ultimei bătălii împotriva tătarilor, la care ai participat personal.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: *A késői feudálizmus (1301 – 1541)*

Az óra téma: *Az Anjou királyok*

Etnikai és vallási struktúrák

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával.

1. Határozd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. feudum: .....
- b. vazallus: .....
- c. jobbág: .....
- d. senior: .....
- e. urbanizáció: .....

2. A városi életmód fokozatosan fellendül a XIV. századtól kezdődően. Ezzel egyidőben több várostípus is kialakul. Hasonlítsd össze ezeket, az alábbi táblázatba beírva mindegyik típus 5 – 5 jellegzetességét:

Szabad királyi város	Bányaváros	Mezőváros

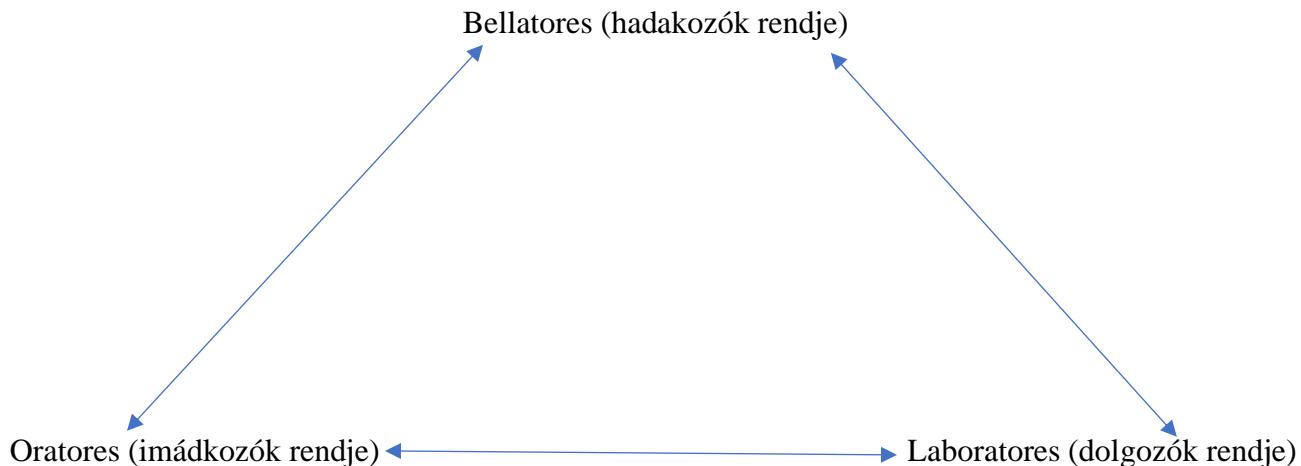
UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. A középkori egyház sokkal nagyobb hatalommal rendelkezett, mint azt napjainkban tapasztaljuk. A templomi szolgálaton kívül melyek voltak az egyház legfontosabb feladatai? Mutass be legalább négyet ezek közül!

4. Az alábbi ábra segítségével mutasd be, hogyan épült fel a középkor rendi társadalma, majd említsd meg mindegyik társadalmi rend jelentőségét a másik két rend irányában!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Helyezd el a következő fogalmakat a megfelelő oszlopba: kiváltság nélküli társadalmi réteg, koronázási jelvények, földbirtokos, törvényhozás, királlyal hadba vonul, robot, lovag, földművelés, kiváltságok, korona, uralkodik, birtokok adományozása, paraszt, tized, adómentesség.

Király	Nemes	Jobbágynak

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat (1301 – 1541)*

Lecția: *Dinastia Angevină*

Structura etnică și confesională

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.9. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. feudum: .....
- b. vasal: .....
- c. iobag: .....
- d. senior: .....
- e. urbanizare: .....

2. Stilul de viață urban se răspândește începând cu secolul XIV. În același timp apar mai multe tipuri de orașe. Compară-le introducând în tabel câte 5 – 5 caracteristici pentru fiecare tip de oraș:

Oraș regal liber	Oraș minier	Oraș agricultor

3. Biserica medievală a deținut mult mai multă putere decât în era contemporană. În afara slujbelor care au fost cele mai importante sarcini și prestări ale Bisericii? Prezintă cel puțin patru dintre ele.

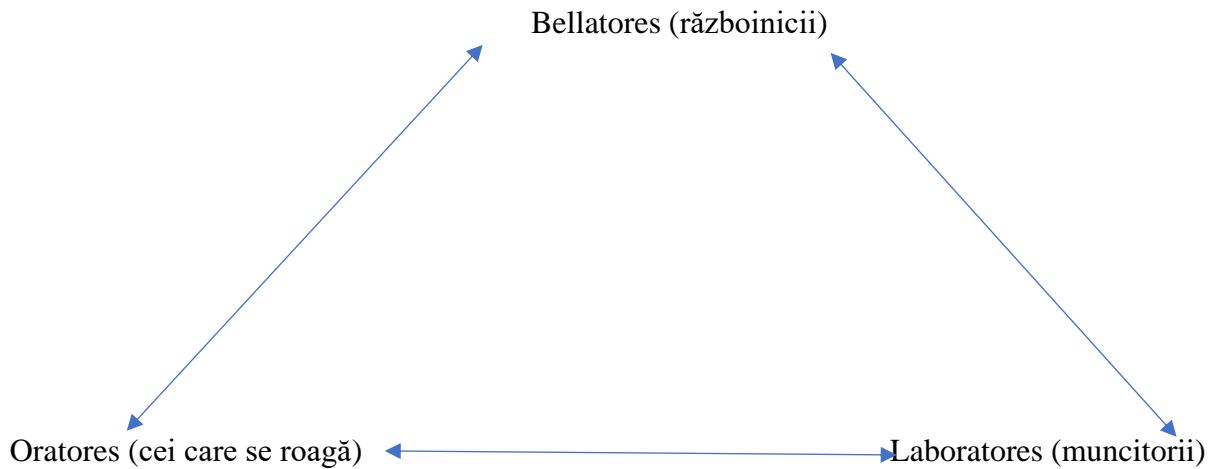

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Cu ajutorul diagramei de mai jos prezintă cum s-a construit și a funcționat societatea medievală, apoi menționează importanța fiecărei categorii sociale în raport cu celelalte două.

5. Introdu următorii termeni în coloana potrivită: clasă socială neprivilegiată, însemn de încoronare, proprietar de pământ, legislativ, se duce la război cu regele, robotă, cavaler, agricultură, privilegii, coroană, domnie, acordare de moșii, țăran, zecime, scutit de taxe.

Rege	Nobil	Iobag

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: *A késői feudálizmus (1301 – 1541)*

Az óra téma: *Az Anjou királyok*

A bábolnai parasztlázadás. A bábolnai parasztlázadás okai és lefolyása. Unio Trium Nationum.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

2.1. Pozitív kommunikáció kis csoportokban egyszerű munkafeladatok megoldására;

3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával;

3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Nevezd meg a bábolnai parasztlázadás kitörésének négy fontos okát:

- a. ....
- b. ....
- c. ....
- d. ....

2. A bábolnai parasztlázadás legismertebb alakja Budai Nagy Antal volt. Végezz személyéről kutatást az Interneten, majd válaszolj a következő kérdésekre:

- a. Mit tudunk Budai Nagy Antal születéséről és származásáról?
- b. Honnan kapta a „Budai” melléknevet?
- c. Hogyan vált jó hadvezérré? Milyen katonai tapasztalatokkal rendelkezett a parasztlázadást megelőzően?
- d. Mit tudunk Budai Nagy Antal emlékezetéről: állítottak-e neki szobrot, neveztek-e el róla iskolát vagy más intézményt, települést vagy lakónegyedet? Ha igen, hol találhatók ezek?

3. A bábolnai parasztlázadás egyik fontos eseménye a kolozsmonostori egyezmény megkötése volt. Mint tudjuk, e szerződés pontjai valójában soha nem léptek életbe. Ennek ellenére nagy

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

jelentőségük volt a jobbágyok számára. Az alábbi link alatt található cikket elolvásva fogalmazzd meg, melyek voltak az egyezmény főbb pontjai:

<https://rubicon.hu/kalendarium/1437-julius-6-a-kolozsmonostori-egyezmény-megkotesse>

4. *Unio Trium Nationum*, avagy *Három nemzet egyesülése*. Dönts el az egyezményre vonatkozó alábbi állítások igazságértékét:

Állítás	Igaz/Hamis
Ezt az egyezményt Csicsókápolnán kötötték 1437-ben.	
Az egyezményt a magyar nemesek, a székely lófők és az erdélyi svábk vezetői kötötték egymással.	
Az egyezmény egyik alapja a belső és külső ellenségekkel szembeni kölcsönös segítségnyújtás volt.	
A szerződő felek csak egymásnak nyújtanak segítséget, a királynak ugyanis nem fogadtak hűséget.	
Az Unio Trium Nationum több évszázadig fennmaradt és hatott az erdélyi politikai életre.	

5. Budai Nagy Antal személye az irodalomban is fennmaradt. Ennek egyik ékes példája Kós Károly *Budai Nagy Antal históriája* című kisregénye, melyet a következő linket felkeresve elolvashatsz: https://adatbank.ro/html/alcim_pdf4451.pdf

- Következő órán meseld el osztálytársaidnak, melyik volt a kedvenc részed és miért.
- 4-5 fős csoportokat alkotva válasszátok ki kedvenc részleteket, majd játsszátok el azt osztálytársaitok előtt.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat (1301 – 1541)*

Lecția: *Răscoala de la Bobâlna*

Cauzele și desfășurarea răscoalei. Unio Trium Nationum.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Menționează patru cauze ale izbucnirii Răscoalei de la Bobâlna:

- a. ....
- b. ....
- c. ....
- d. ....

2. Budai Nagy Antal a fost personajul cel mai cunoscut al Răscoalei de la Bobâlna.

Documentează-te despre personalitatea lui utilizând Internetul, apoi răspunde la următoarele întrebări:

- a. Ce știm despre originea și nașterea lui Budai Nagy Antal?
- b. Cum a primit porecla „Budai”?
- c. Cum a devenit războinic? Ce fel de experiențe militare a avut înaintea răscoalei?
- d. Ce știm despre memoria lui Budai Nagy Antal: s-au ridicat statui, au fost numite după el școli, alte instituții, localități sau zone rezidențiale ale acestora? Dacă răspunsul este *da*, unde se găsesc acestea?

3. Una dintre cele mai importante evenimente ale Răscoalei de la Bobâlna a fost încheierea tratatului de la Mănăstur, cu toate că articolele acestui tratat nu au intrat în vigoare. Totuși, aceste articole erau de mare importanță, mai ales pentru iobagi. Accesați linkul de mai jos, iar după citirea articolului enumerați cele mai importante articole ale tratatului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

<https://rubicon.hu/kalendarium/1437-julius-6-a-kolozsmonostori-egyezmeny-megkotesse>

4. *Unio Trium Nationum*, adică *Uniunea celor trei națiuni*. Stabiliti valoarea de adevăr a afirmațiilor de mai jos:

Afirmație	Adevărat/Fals
Această convenție a fost semnată la Căpâlna în anul 1437.	
Convenția a fost semnată de către nobilimea maghiară, reprezentanții secuimii și conducătorii șvabilor din Transilvania.	
Ajutorul reciproc împotriva dușmanilor interni și externi a stat la baza acestei convenții.	
Conform convenției, părțile semnatare se ajută reciproc, fără a depune jurământ regelui.	
Unio Trium Nationum a supraviețuit mai multe secole și a influențat viața politică a Transilvaniei.	

5. Budai Nagy Antal a devenit un personaj cunoscut al literaturii. De exemplu, el este personajul principal al romanului *Budai Nagy Antal históriája* al scriitorului Kós Károly. Puteți citi această operă literară accesând linkul: [/https://adatbank.ro/html/alcim_pdf4451.pdf](https://adatbank.ro/html/alcim_pdf4451.pdf)

a. În ora următoare prezentați colegilor partea preferată și argumentați

b. Formați grupuri de 4-5 persoane și prezentați într-o scenetă evenimentul vostru preferat descris în opera literară.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az érett feudalizmus kora(1301-1541)

Téma: Törökellenes harkok – Luxemburgi Zsigmond

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.2. Történelmi események térben való elhelyezése

2.3. Történelmi események jelentőségének értelmezése

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentések	Igaz/ Hamis
A XIV. század végére a törökök elértek a Duna vonalát.	
Luxemburgi Zsigmond legyőzte a törököt Nikápolynál.	
A déli végvárvonal legfontosabb erődje Gyulafehérvár volt.	
Luxemburgi Zsigmondot Nagyváradon temették el.	

2. Társítsd az első oszlopban szereplő eseményeket a megfelelő évszámmal!

1. A Sárkány-rend megalapítása		a) 1387	1.....
2. Házasságkötés Maria királynővel		b) 1437	2.....
3. Nikápolyi csata		c) 1408	3.....
4. Császárrá koronázás		d) 1396	4.....
5. Bábolnai parasztfelkelés		e) 1433	5.....

3. Húzd alá a kakukktojást:

1. VI. Károly, Pomerániai Erzsébet, Anjou Mária, Hunyadi Mátyás
2. magyar király, angol király, cseh király, német-római császár
3. cseh, orosz, magyar, francia.

UNIUNEA EUROPEANĂ

4. Tudj meg többet a Sárkány-rendről, majd válaszolj a következő kérdésekre!

<https://hu.wikipedia.org/wiki/S%C3%A1rk%C3%A1ny Lovagrend>, 4.04.2023

a) Milyen céllal alapította Zsigmond király a Sárkány-rendet?

b) Mi volt a rend szimbóluma? Írd le a mellékelt ábra alapján!

.....
.....

c) Képzeld el, hogy király vagy és lovagrendet alapítasz. Írj három célkitűzést, amelyet belefoglalnál egy lovagi eskübe!

1. ....
2. ....
3. ....

5. Egészítsd ki a mondatokat!

1. A nikápolyi csatában részt vett....., havasalföldi vajda is.
2. Egy másik havasalföldi vajda,.....a Sárkány-rend tagja volt.
3. 1430-ban lépett Zsigmond király szolgálatába....., aki később erdélyi vajda, majd Magyarország kormányzója lett .

6. Nézz utána az interneten, hogy melyek voltak a déli végvárvonal várai. Sorolj fel legalább öt várat !

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat(1301-1541)*

Lecția: *Lupta antotomană – Sigismund de Luxemburg*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
La sfârșitul secolului al XIV-lea turci au ajuns până la Dunăre.	
Sigismund de Luxemburg i-a înfrânt pe turci la Nicopole.	
Cea mai importantă cetate de pe linia sudică de apărare a fost Alba Iulia.	
Sigismund de Luxemburg a fost înmormântat la Oradea.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane:

1. Înființarea Ordinului Dragonului		a) 1387	1.....
2. Căsătoria cu regina Maria		b) 1437	2.....
3. Bătălia de la Nicopole		c) 1408	3.....
4. Devine împărat		d) 1396	4.....
5. Răscoala de la Bobâlna		e) 1433	5.....

3. Găsește intrusul și subliniază-l:

1. Carol al VI-lea, Elisabeta de Pomerania, Maria de Anjou, Matia Corvin
2. rege al Ungariei, rege al Angliei, rege al Boemiei, împărat romano-german
3. limba cehă, limba rusă, limba maghiară, limba franceză.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Află mai multe informații despre Ordinul Dragonului, apoi răspunde la întrebări.

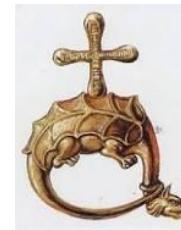
https://ro.wikipedia.org/wiki/Ordinul_Dragonului, accesat la data de 4.04.2023

a) Cu ce scop a înființat regele Sigismund de Luxemburg Ordinul Dragonului?

.....

b) Descrie simbolul Ordinului Dragonului cu ajutorul imaginii:

.....
.....

c) Imaginează-ți că ești rege și întemeiezi un ordin cavaleresc.

Formulează trei obiective care vor fi incluse în jurământ.

1. .....
2. .....
3. .....

5. Completează enunțurile de mai jos:

1. La bătălia de la Nicopole a participat și domnitorul Țării Românești.....
2. Un alt domnitor al Țării Românești,.....era membru al Ordinului Dragonului.
3. În 1430 a intrat în slujba regelui Sigismund de Luxemburg ....., care a devenit voievod al Transilvaniei și guvernator al Ungariei.

6. Documentează-te, folosind internetul, care erau principalele cetăți de pe malul Dunării, întărite în timpul lui Sigismund de Luxemburg. Enumera măcar cinci cetăți !

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az érett feudalizmus kora(1301-1541)

Téma: Törökellenes harkok – Hunyadi János

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.1. Történelmi események időbeli elhelyezése

2.3. Történelmi események jelentőségének értelmezése

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentések	Igaz/ Hamis
1442-ben egy török had betört Erdélybe.	
Hunyadi János Marosszentimrénnél legyőzte a törököket.	
Ő Magyarország kormányzója lett II. Lajos király halála után.	
Hunyadi János fia Mátyás, magyar király lett.	

2. Társítsd az első oszlopban szereplő eseményeket a megfelelő évszámmal!

1. szörényi bán		a) 1444	1.....
2. erdélyi vajda		b) 1439	2.....
3. kormányzó		c) 1443	3.....
4. várnai csata		d) 1441	4.....
5. „hosszú hadjárat”		e) 1446	5.....

3. Egészítsd ki az alábbi mondatokat!

- a). Hunyadi János bátor volt, mert.....
- b). Hunyadi János nagyszerű hadvezér lehetett, mert....
- c). Azért szólnak délben a harangok, mert.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

4. Hunyadi János legjelentősebb győzelmét Nándorfehérvárnál aratta 1456 július 22.-én.

Nevezd meg, ki volt....?

- a) a török sereg vezére:.....
- b) a kereszteshad vezére:.....
- d) a vár kapitánya :.....

5. Nézd meg a tankönyvben ajánlott animációs filmet,

(<https://www.youtube.com/watch?v=gQAiPq0Rwqc>, 1456 – Nándorfehérvári diadal), majd említs meg egy:

- magyarok által viselt ruhadarabot:
- törökök által viselt ruhadarabot:
- magyarok által használt fegyvert:
- törökök által használt fegyvert:
- magyar zászlón szereplő színt:
- török zászlón szereplő jelképet:

6. Nézz utána az interneten!

- a) Hol található Hunyadi János sírja? .....
- b) Milyen felirat olvasható a sírján?.....

https://epa.oszk.hu/03100/03122/00010/pdf/EPA03122_rubicon_2016-4_004-023.pdf, 6.05.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat(1301-1541)*

Lecția: *Lupta antotomană – Rolul lui Iancu de Hunedoara*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
În anul 1442 o armată otomană a pătruns în Transilvania.	
Iancu de Hunedoara a obținut o victorie la Sântimbru asupra turcilor.	
El a devenit guvernator al Ungariei după moartea regelui Ludovic al II-lea.	
Fiul lui Iancu de Hunedoara Matia, a devenit rege al Ungariei.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane:

1. ban al Severinului		a) 1444	1.....
2. voievod al Transilvaniei		b) 1439	2.....
3. guvernator al Ungariei		c) 1443	3.....
4. bătălia de la Varna		d) 1441	4.....
5. „campania cea lungă”		e) 1446	5.....

3. Completează propozițiile de mai jos:

- a) Iancu de Hunedoara era curajos pentru că.....
- b) Iancu de Hunedoara era un bun comandant de oști pentru că.....
- c) Papa a ordonat ca la amiază să sune clopotele pentru .....

4. Cea mai importantă bătălie a lui Iancu de Hunedoara împotriva turcilor s-a dat la 22 iulie 1456 la Belgrad. Precizează numele....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- a) căpitanului armatei otomane.....
- b) conducătorului cruciaților.....
- d) căpitanului cetății .....

5. Vizionează filmulețul despre bătălia de la Belgrad

:<https://www.youtube.com/watch?v=gQAiPq0Rwqc>. Pe baza celor văzute menționează:

o piesă de îmbrăcăminte purtată de maghiari:

o piesă de îmbrăcăminte purtată de turci:

o armă folosită de maghiari:

o armă folosită de turci:

o culoare care apare pe steagul maghiarilor:

un simbol care apare pe steagul turcilor:

6. Documentează-te, folosind internetul : <https://www.youtube.com/watch?v=0r884JxPRAQ>

- a) Unde se află mormântul lui Iancu de Hunedoara? .....
- b) Ce este insriptionat pe piatra sa funerară?.....

https://epa.oszk.hu/03100/03122/00010/pdf/EPA03122_rubicon_2016-4_004-023.pdf, accesat la 6.05.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az érett feudalizmus kora(1301-1541)

Téma: Törökellenes harcok – Mátyás király

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.3. Ember és környezet kapcsolatának felismerése

3.2. Dokumentumforrások használata

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
Mátyás király Kolozsváron született.	
Corvin Mátyás címerében egy sas található.	
Híres zsoldos hadát fekete seregnék nevezték.	
Mátyás soha nem foglalta el Bécs várát.	

2. Társítsd a két oszlopban szereplő neveket és fogalmakat!

1. Hunyadi János		a) anyja	1.....
2. Szilágyi Erzsébet		b) testvére	2.....
3. Hunyadi László		c) nevelője	3.....
4. Szilágyi Mihály		d) apja	4.....
5. Vitéz János		e) nagybátyja	5.....

3. Húzd alá a kakukktojást!

1. könyvtár, egyetem, lovagrend, nyomda
2. Jannus Pannonius, Antonio Bonfini, Thuróczi János, Kézai Simon
3. Moldova, Morvaország, Ausztria, Szilézia, Magyarország

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Válaszolj egy mondatban!

- Miről nevezték el Mátyás király kódexeit Corvináknak?
- Mit jelent az asztalnokmester kifejezés? (Olvashattad a tankönyvben, hogy Báthori István asztalnokmester volt).
- Milyen történelmi esemény áll himnuszunk alábbi sora mögött:
“...nyögte Mátyás bús hadát/Bécsnek büszke vára...” (Kölcsey: *Himnusz*)?

5. Egészítsd ki az alábbi mondatokat!

- Egy jó királynak erős kezűnek kell lennie, mert...
- Egy jó királynak műveltnek kell lennie, mert.....
- Ha találkoznék az álruhás Mátyás királlyal, akkor....

6. Képzeld el, hogy idegenvezető vagy a budai várban Mátyás király idejében! Nézd meg az alábbi videót, majd mutasd be 3-4 mondatban a várat!

<https://www.youtube.com/watch?v=-oNQBcaBGIg>

7. Alkosd meg Mátyás király képzeletbeli Facebook-profilját! Készíts Mátyás király névében minimum hat bejegyzést, a következő témakról:

- egy helyszín, ahol járt
- egy családi esemény, amiről posztol
- egy politikai esemény, amelynek résztvevője volt
- egy kulturális téma, amit fontosnak tart (pl. a Corvina-könyvtár meglátogatása)
- egy építkezés, amelyről tudósítja a közvéleményt
- egy korabeli lakoma menüje.

Opcionális feladat: A Facebook-profilt összegezd egy ppt-ben, majd mutasd be osztálytársaidnak!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat(1301-1541)*

Lecția: *Matia Corvin*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu

3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Matia Corvin s-a născut la Cluj.	
În stema lui Matia Corvin se află un vultur.	
Armata lui Matia Corvin era cunoscută sub numele de „oastea neagră”.	
Matia Corvin nu a reușit să ocupe Viena.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. Iancu de Hunedoara		a) mama	1.....
2. Szilágyi Erzsébet		b) frate	2.....
3. Hunyadi László		c) dascăl	3.....
4. Szilágyi Mihály		d) tata	4.....
5. Vitéz János		e) unchi	5.....

3. Găsește intrusul și subliniază-l:

1. bibliotecă, universitate, ordin cavaleresc, tipografie
2. Jannus Pannonius, Antonio Bonfini, Thuróczy János, Kézai Simon
3. Moldova, Moravia, Austria, Silezia, Ungaria

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Răspunde într-o singură propoziție la fiecare întrebare, care urmează:

- De ce au fost denumite cărțile din biblioteca regelui Matia „Corvine” ?
- Ce înseamnă termenul *stolnic* ? (în manual apare informația că Báthori István era stolnic).
- La ce eveniment istoric face referire poetul Kölçsey Ferenc în următoarele rânduri:

“...*Jugul lui Mátyás a gemut*

A Vienei, mândră cetate...” (Kölçsey: *Imn*)?

5. Completează propozițiile de mai jos:

- Un rege bun trebuie să fie puternic pentru că...
- Un rege bun trebuie să fie cult pentru că.....
- Dacă m-aș întâlni cu regele Matia, atunci....

6. Imaginează-ți, că ești ghid în cetatea de la Buda în timpul regelui Matia Corvin. Vizionează următorul filmuleț, apoi prezintă în 3-4 propoziții cetatea.

<https://www.youtube.com/watch?v=-oNQBcaBGIg>

7. Creează profilul regelui Matia Corvin pe Facebook. Scrie minim șase postări în numele lui Matia Corvin despre următoarele teme:

- un loc pe care l-a vizitat;
- un eveniment de familie pe care-l postează;
- un eveniment politic la care a participat;
- o temă culturală importantă pentru el (ex. vizitarea bibliotecii sale);
- o construcție despre care informează publicul;
- meniul unei cine festive .

Optional: Realizează o prezentare Power Point din postările de Facebook și prezintă în fața clasei.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az érett feudalizmus kora (1301-1541)

Téma: A Magyar Királyság válsága. A mohácsi csata és a Magyar Királyság összeomlása

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

2.3. Történelmi események jelentőségének értelmezése

3.2. Dokumentumforrások használata

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
Jagelló Ulászló erőskezű uralkodó volt.	
II. Lajos halála után a magyar nemesek egyöntetűen Szapolyait választották meg.	
Habsburg Ferdinánd hatalma az ország nyugati részére korlátozódott.	
Buda várát a törökök csellel foglalták el.	

2. Párosítsd össze a neveket a tisztségekkel!

1. II. Lajos		a) szultán	1.....
2. Tomori Pál		b) erdélyi vajda	2.....
3. Szapolyai János		c) kalocsai érsek	3.....
4. Szulejmán		d) magyar király	4.....

3. Válaszolj egy mondatban!

- a) Miért hívták II. Ulászlót Dobzse Lászlónak?
- b) Miért oszlott fel Mátyás király fekete serege?
- c) Hány év telt el Hunyadi János 1456-os győzelme után Nándorfehérvár elestéig?
- d) Miért volt augusztus 29.-e a török kor tragikus napja?

4. Folytasd a mondatokat!

UNIUNEA EUROPEANĂ

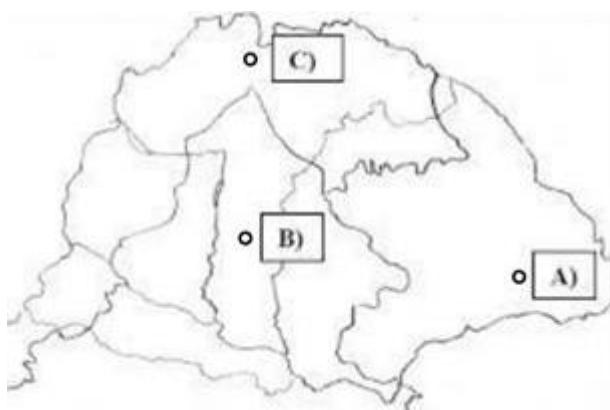
Instrumente Structurale
2014-2020

- a) Egy gyengekezű uralkodó könnyen válságba taszíthatja az országot, hiszen....
- b) A vereség építő jellegű is lehet, hiszen....
- c) Fontos ismernünk a történelünkben elkövetett hibákat, hiszen...

6. Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

1. Mit jelent a „...több is veszett Mohácsnál” szólásunk?
  - a) nagyobb veszteség is ért már minket
  - b) akkor mondjuk, amikor valami teljesen elpusztul
  - c) akkor mondjuk, amikor valamit erőszakkal elvesznek tőlünk
2. Mit jelent a „...hátra van még a fekete leves” szólásunk?
  - a) A fekete retek levét jelenti – ebből főztek levest a XVI. században
  - b) A kávét jelenti – Buda elfoglalása idején a szultán sátrából ebéd után távozni akaró magyar urakat így tartották vissza a törökök
  - c) A szurokra vonatkozik, amivel leontötték a várba behatolni akaró törököt
3. Mikor volt a mohácsi csata?
  - a) 1526. augusztus 24.
  - b) 1526. augusztus 29.
  - c) 1541. augusztus 29.

7. A mohácsi csata után a Magyar Királyság három részre szakadt. A térkép alapján írd a megadott helyekre ezeknek a részeknek a nevét!

- A).....
- B).....
- C).....

UNIUNEA EUROPEANĂ

8. Írd meg egy olyan híradó szöveget, amely a mohácsi csatáról tudósít! Alkosd meg saját tudósításodat és készíts belőle rövid, telefonos videófelvételt!

9. Nézd meg figyelmesen Than Mór A mohácsi csata című festményét, majd írj egy:

- török fegyvert:
- vallásos szimbólumot, amelyért a magyarok harcoltak:

- színt, amely kifejezi a csata tragikumát:

https://hu.m.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Than_M%C3%B3r_Moh%C3%A1csi_csata.jpg, accesat 13.04.2023

10.Tervezz logót a mohácsi csata 500. évfordulójára!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Feudalismul dezvoltat(1301-1541)

Tema: Declinul Regatului maghiar. Bătălia de la Mohács și destrămarea regatului.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Vladislav Iagello a fost un rege autoritar.	
După moartea lui Ludovic al II-lea, aristocrația maghiară l-a ales în unanimitate ca rege pe Ioan Zápolya.	
Ferdinand de Habsburg a domnit asupra părții de vest a Ungariei.	
Turci au ocupat cetatea Budei cu vicleșug.	

2. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. Ludovic al II-lea		a) sultan	1.....
2. Tomori Pál		b) voievod al Transilvaniei	2.....
3. Ioan Zápolya		c) arhiepiscop	3.....
4. Suleiman		d) rege al Ungariei	4.....

3. Răspunde într-o singură propoziție la fiecare întrebare care urmează:

- a) De ce a fost poreclit regele Vladislav al II-lea „Dobje László”?
- b) Din ce cauză s-a desființat „oastea neagră” a lui Matia Corvin?
- c) Câți ani au trecut de la victoria lui Iancu de Hunedoara (1456) până la cucerirea Belgradului de către turci?
- d) De ce a fost ziua de 29 august o zi tragică ?

5. Completează propozițiile de mai jos:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

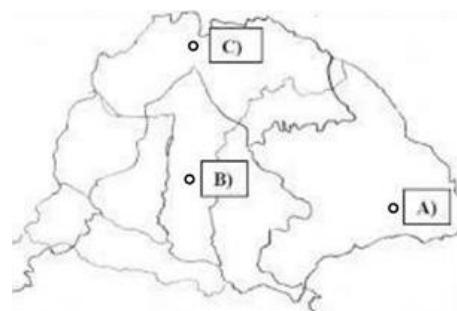
- a) Un conducător slab poate să ducă țara în criză pentru că....
- b) Înfrângerea poate să fie și constructivă pentru că...
- c) E important să cunoaștem greșelile istoriei noastre, fiindcă....

6. Încercuiește litera corespunzătoare variantei corecte:

1. Ce înseamnă proverbul maghiar „...s-a pierdut și mai mult la Mohács”?
  - a) Am avut pierdere și mai mare decât în cazul actual.
  - b) Folosim când ceva s-a distrus în totalitate.
  - c) Folosim când ceva dispare.
2. Ce înseamnă proverbul maghiar „...mai urmează supa neagră”?
  - a) Se referă la zeama ridichilor negre, acestea fiind materialul de bază al unei supe.
  - b) Se referă la cafea – în timpul ocupării Budei, aristocrația maghiară voind să plece de la prânzul dat de sultan, turcii i-au reținut cu zicala mai sus menționată.
  - c) Se referă la smoală, pe care au folosit-o maghiarii la apărarea cetăților asediate.
3. Când a avut loc bătălia de la Mohács?
  - a) 24 august 1526
  - b) 29 august 1526
  - c) 29 august 1541

7. După înfrângerea de la Mohács, Regatul Ungariei s-a destrămat în trei părți. Notează denumirea fiecărui teritoriu la litera corespunzătoare:

- A).....
- B).....
- C).....

8. Realizează un reportaj despre bătălia de la Mohács. Folosind textul scris de tine, creează-ți propriul jurnal, înregistrând cu telefonul un scurt video.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

9. După ce ai studiat atent pictura lui Than Mór *Bătălia de la Mohács*, numește:

https://hu.m.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Than_M%C3%B3r_Moh%C3%A1csi_csata.jpg,

- o armă turcească;
- un simbol religios în numele căroră au luptat maghiari;
- o culoare, care exprimă latura tragică a bătăliei.

10. Creează designul unui logo pentru aniversarea a 500 de ani de la bătălia de la Mohács.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az érett feudalizmus kora (1301-1541)

Téma: Gazdasági és társadalmi élet.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje.
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése.
- 3.1. Dokumentumforrások felismése.

1. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a) Véget ért a Dózsa György vezette parasztfelkelés. _____
- b) Aláírták a kolozsmonostori egyezményt. _____
- c) Luxemburgi Zsigmond magyar király lett. _____
- d) A 10 esztendős II. Lajost választották magyar királlyá _____

2. Magyarázd meg az alábbi kifejezéseket!

- a. Kapuadó _____
- b. Cenzus _____
- c. Tized _____
- d. Robot _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Károly Róbert uralkodó felszámolta a sóbányászatra vonatkozó a királyi monopóliumot.	
b) Károly Róbert király aranyforintot veretett.	
c) Károly Róbert király csatát nyert Posadanál.	
d) Károly Róbert felszámolta a kapuadót.	

4. Az alábbi kulcsszavak felhasználásával, vázold fel maximum 6 mondatban a XV. századi magyar társadalom felépítését: *egyházi nemesség, bárók, városi polgárság, familiárisok, jobbágyok.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Az internet segítségével keress három információt a lakóhelyedhez legközelebb lévő városról a XIV.-XV. századból!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat (1301 - 1541)*.

Lecția: Viața economică și socială.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici.

1. Așezați în ordine cronologică următoarele evenimente istorice:

- a) S-a încheiat răscoala țărănescă condus de Gheorghe Doja _____
- b) A fost semnată convenția de la Cluj-Mănăștur _____
- c) Sigismund de Luxemburg a devenit rege al Ungariei. _____
- d) Ludovic al II-lea a fost ales rege al Ungariei la vîrsta de 10 ani _____

2. Explicați următoarele noțiuni istorice:

- a. Taxă vamală_____
- b. Cens _____
- c. Zeciuială _____
- d. Robotă _____

3. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
e) Regele Carol Robert de Anjou a abolid monopolul regal asupra exploatarii sării.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

f) Regele Carol Robert de Anjou a bătut forintul de aur.

g) Regele Carol Robert de Anjou a câștigat o bătălie la Posada.

h) Regele Carol Robert de Anjou a abolid taxa asupra vămilor.

4. Pe baza cuvintelor-cheie de mai jos, prezintă în maximum 6 propoziții structura societății feudale maghiare în secolul al XV.-lea: nobilimea ecclasiastică, baroni, orășenimea, familiarii, iobăgimea

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Identificați cu ajutorul internetului 3 informații în legătură cu cel mai apropiat oraș de reședință ta în secolele XIV.-XV.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az érett feudalizmus kora (1301-1541)

Téma: Társadalmi struktúrák és minden napjai élet.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.1 Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladata megoldása érdekében.
- 3.2. Dokumentumforrások felismerése.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) A bábolnai parasztfelkelést Budai Kis Antal vezette.	
b) Az 1514-ben indult paraszháborút Dózsa György vezette.	
c) A bábolnai parasztfelkelést a kolozsmonostori egyezmény zárta.	
d) Dózsa György legyőzte Szapoéyai János erdélyi vajdát.	
e) 1514-ben II. Lajos volt a magyar király.	

2. Egészítsd ki az alábbi szöveget a megfelelő fogalmakkal:

Luxemburgi.....pénzrontást hajtott végre. Ennek következménye lett a Budai ..... vezette .....parasztfelkelés. A rossz minőségű pénz miatt .....évig az erdélyi .....nem gyűjtötte be az adót. A lemaradsást egy összegben új, jó minőségű ..... követelte.

Felhasználható kulcs szavak: pénzben, Nagy Antal, Zsigmond, bábolnai, három, püspök.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Az internet segítségével keress rá olyan irodalmi alkotásokra, amelyek Dózsa Györgyről szólnak. Határozd meg ezek alapján, hogyan alakult a parasztvezér megítélése az utókor szemében.

---

4. Internetes források felhasználásával keress információt arról, hogyan büntette meg a nemesség a bábolnai és a Dózsa György vezette lázadások vezetőit.

---

5. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget és válaszolj a kérdésekre:

„2. Eltörölték a földesúri kilenced minden fajtáját. A bérelt földek után járó földbér fizetését továbbra is vállalták.

3. Szabályozták a jobbágyok szabad költözöködési jogát.(...)

6. Eltörölötték a sertés,- a méz, - és a viaszszedet. (...)

10. Megállapodtak abban, hogy a parasztelkelés résztvevőit utólag bántalom nem érheti.”

– Kolozsmonostori egyezmény- részlet

- a. Sorold fel miket töröltek el az egyezmény részlete alapján!
- b. Mi törénik a parasztelkelés résztvevőivel?
- c. Milyen következménye volt az egyezménynek az erdélyi parasztság életére?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat (1301- 1541).*

Lecția: Structuri și relații sociale. Viața cotidiană.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru .
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
i) Răscoala țărănească de la Bobâlna a fost condusă de către Budai Kis Antal	
j) Răscoala țărănească condusă de Gheoghe Doja a izbucnit în anul 1514.	
k) Răscoala țărănească de la Bobâlna a fost finalizată cu convenția de la Cluj-Mănăștur.	
l) Răscoala țărănească condusă de Gheoghe Doja a fost victorioasă.	
m) În anul 1514 regele Ungariei a fost Ludovic al II.-lea.	

2. Completează spațiile punctate cu expresiile corespunzătoare din lista de mai jos:

..... de Luxemburg a realizat o devalorizare a banilor. Consecința a fost izbucnirea răscoalei condusă de Budai ..... . Din cauza devalorizării banilor, timp de ..... ani, ... transilvan nu a colectat impozitul. Suma restantă a fost cerută ulterior în ..... noi, de valoare mai mare.

Lista de termeni: *în bani, Nagy Antal, Sigismund, de la Bobâlna, trei, episcop*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Utilizând surse digitale, căutați opere literare despre personalitatea istorică al lui Gheorghe Doja. Pe baza acestor surse precizează în ce măsură au influențat aceste opere literare opinia publică contemporană asupra acestor personaj istorici.

---

4. Utilizând surse digitale, căutați informații despre cum au fost condamnați de către nobilii conducătorii răscoalei țărănești de la Bobâlna condusă de Gheorghe Doja.

---

5. Citește cu atenție textul de mai jos, și răspunde la următoarele întrebări:

„2. A fost abilită darea feudală a nobilimii, de orice fel. Au continuat să plătească chiria pentru terenul arendat.

3. A fost reglementat dreptul iobagilor de a circula liber.(...)

6. Au fost abolite zeciuiala din carne de porc, de miere și de ceară.

10. Au fost de acord ca participanții la răscoala țărănească să nu fie vătămați ulterior”

– *Convenția de la Cluj-Mănăștur – fragment*

- a. Enumerați ce obligații au fost anulate pe baza detaliilor acordului.
- b. Ce se întâmplă cu participanții la răscoala țărănească?
- c. Care a fost consecința înțelegerii asupra vieții țărănimii transilvăneni?

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az érett feudalizmus kora (1301-1541)

Téma: A középkori Erdély kultúrája. A Magyar és latin nyelvű írott kultúra. A középkori művészet és építészet. A késői feudalizmus helytörténeti vonatkozásai.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatok megoldása érdekében;.

3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Erdélyben a XIII. századtól már jelen voltak a ferences szerzetesek.	
b) A domonkos szerzetesek központja Csíksomlyón volt.	
c) A ferences szerzetesek csak könygmásollással foglalkoztak.	
d) Segesváron domonkos szerzetesek építettek gótikus templomot.	

2. Kit ábrázol az alábbi képen látható műalkotás? Kik a alkotói? Ma hol található?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Nevezd meg, hol találhatóak az alábbi képeken látható templomok.

a.

b.

c.

d.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Nevezd meg, hol épültek fel a alábbi képeken látható várak.

a.

b.

c.

d.

5. Internetes források felhasználásával keress információt arról, hol épült az általad lakott megyében gótikus templom vagy erődítmény a XIII-XIV. században.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Feudalismul dezvoltat (1301- 1541).*

Lecția: Cultura din Transilvania medievală. Cultura scrisă în limba latină și maghiară.

Arta și arhitectura medievală. Aspectele istoriei locale din perioada feudalismului dezvoltat.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru .
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
n) Călugării franciscani au fost prezenți în Transilvania din secolul al XIII.-lea	
o) Centrul călugărilor dominicani a fost la Șumuleul Ciucului.	
p) Călugării franciscani erau preocupați doar de copierea cărților.	
q) La Sighișoara călugării dominicani au construit o biserică în stil gotic.	

2. Pe cine reprezintă opera de artă din imagine? Cine sunt creatorii ei? Unde se află astăzi?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Numiți unde se află bisericiile din imaginile de mai jos.

a.

b.

c.

d.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Numiți locul unde au fost construite cetățile prezentate în imaginile de mai jos.

a.

b.

c.

d.

5. Folosind resursele digitale, căutați despre locurile unde au fost construite biserici sau cetăți în stil gotic în cursul secolelor XIII-XIV, în județul în care locuiești.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: *Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541 – 1690)*

Téma: *Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és megerősödése. Fontosabb intézmények.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje.
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése.
- 3.1. Dokumentumforrások felismése.

1. Uralkodásuk szerint helyezd időrendi sorrendbe az alábbi erdélyi fejedelmeket:

- a) II Rákóczi Ferenc _____
- b) I Apafi Mihály _____
- c) Báthory Zsigmond _____
- d) II. Rákóczi György _____

2. Magyarázd meg az alábbi kifejezéseket!

- a. vilajet _____
- b. athnamé _____
- c. kancellária _____
- d. pasa _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Erdély első fejedelme I. Apafi Mihály volt.	
b) A Partium soha nem volt része az Erdélyi fejedelemségnek.	
c) Az erdély fejedelmek nem függetek a török Portától.	
d) Az erdélyi fejedelmek székhelye Gyulafehérváron volt.	

4. Egészítsd ki a következő szöveget a megadott kúlcsszavak segítségével:

“Az fejedelmet a kormányzásban segítette a ..... és a fejedelmi ..... A fejedelemnek joga volt dönteni a bel- és külpolitikáról, a ..... , a pénzügyekről és a ..... is az ő hatáskörébe tartozott. Személyét az országgyűlés választotta és a szultáni ..... erősítette meg tisztségében.

Kulcsszavak: athnamé, igazságszolgáltatás, hadügy, kancellária, tanács.

5. Az internet segítségével derítsd ki, hogy mennyi adót fizetett Erdély fejedeleme a török Portának? Konvertáld át az összeget ma használatos pénznemre!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI a

Unitatea de învățare: *Formarea și dezvoltarea Principatului Transilaniei (1541-1690)*

Leția: *Formarea și consolidarea Principatului Transilvaniei. Formarea Principatului. Principalele instituții.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici.

1. Așezați în ordine cronologică principii transilvăneni:

- e) Francisc Rákóczi al II-lea _____
- f) Mihail Apafi I _____
- g) Sigismund Báthory _____
- h) Gheorghe Rákóczi al II-lea _____

2. Explicați următoarele noțiuni istorice:

- e. vilajet _____
- f. athnamé _____
- g. cancelarie _____
- h. pașă _____

3. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Enunț	Adevărat/ Fals
r) Primul principe al Transilvaniei a fost Mihail Apafi I.	
s) Regiunea Partium niciodată nu a făcut parte din Principatul Transilvaniei	
t) Principii Transilvaniei nu erau dependenti de Poarta otomană.	
u) Sediul principelor transilvăneni era la Alba Iulia.	

4. Completează următorul text folosind cuvintele-cheie date:

“Prințipele a fost ajutat în guvernare de către ..... și de ..... al principatului. Prințul avea dreptul de a decide asupra politicii interne și externe, asupra ....., despre afaceri financiare și ..... era artibuția lui. Persoana lui era aleasă de parlament și ..... sultanului l-a întărit în funcție.”

Cuvintele-cheie: athnamé, justiție, treburile militare, cancelarie, consiliu

5. Identificați cu ajutorul internetului câtă taxă a plătit principale Transilvaniei Portii otomane. Convertați suma în moneda de astăzi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541-1690)

Téma: Az Erdélyi Fejedelemség kapcsolatai az Oszmán és a Habsburg Birodalommal, illetve a szomszédos országokkal.

FELADATLAP

Specifikus kompetenciák:

- 2.1 Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatok megoldása érdekében.
- 3.2. Dokumentumforrások felismerése.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Az 1588-as tordai országgyűlésen kihirdették a vallások szabad gyakorlását.	
b) II. János helyett nagybátyja Fráter György vezette az Erdélyi fejedelemséget.	
c) II. János 1571-ben lett Erdély fejedelme.	
d) A törökök 1551-ben megölték Fráter Györgyöt.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a) Véget ér II. János erdélyi fejedelem uralkodása. _____
- b) Megkötik a speyeri egyezményt, amelyben János Zsigmond lemond a magyar királyi címről. _____
- c) Báthory Zsigmondot a medgyesi országgyűlésen megválasztották erdélyi fejedelemmé. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

d) Báthory Istvánt lengyel királyá koronázzák. _____

3. Párosítsd az alábbi neveket és helységnéveket:

Báthory István		Nagyvárad	1.....
Báthory András		Miriszló	2.....
Giorgio Basta		Csíkszentdomokos	3.....
Fráter György		Krakkó	4.....

4. Nevezd meg az alábbi képeken látható személyeket. Mondj róluk két valós információt:

a.

b.

c.

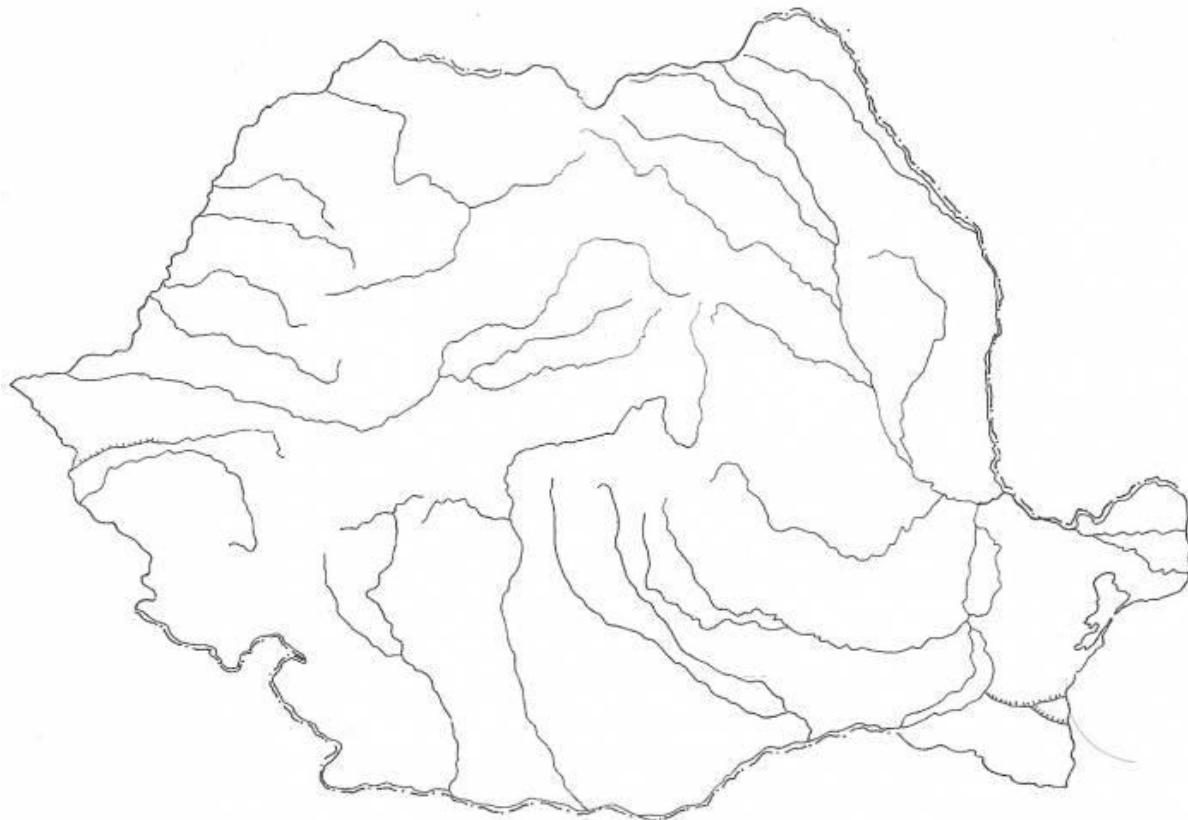
UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Lokalizáld az alábbi térképen a következő csaták helyszíneit:

- a. Keresztelőszentpál
- b. Miriszló
- c. Goroszló
- d. Gyurgyevó

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Formarea și dezvoltarea Principatului Transilaniei (1541-1690)*

Lecția: *Relațiile cu Imperiul Otoman, Imperiul Habsburgic și țările vecine. Mari principi în Transilvania.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru .
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) La adunarea națională de la Turda din anul 1588 a fost anunțată libera practica a religiilor	
b) În locul lui János al II-lea, unchiul său György Fráter a condus Principatul Transilvaniei.	
c) În anul 1571 János al II-lea a devenit principe al Transilvaniei	
d) Turcii l-au ucis pe György Fráter în 1551.	

2. Aranjează în ordine cronologică următoarele evenimente:

- i) Se termină domnia principelui transilvănean János al II.-lea. _____
- j) Este semnat Tratatul de la Speyer, prin care János Zsigmond demisionează din funcția de rege al Ungariei _____
- k) Zsigmond Báthory a fost ales principe al Transilvaniei la parlamentul Mediaș. _____
- l) István Báthory este încoronat rege al Poloniei _____

3. Potrivite corect următoarele nume și localități:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Báthory István		Oradea	1.....
Báthory András		Mirislău	2.....
Giorgio Basta		Sândominic	3.....
Fráter György		Cracovia	4.....

4. Numește personajele istorice din imaginile de mai jos. Spune câte două informații reale despre ei.

a.

b.

c.

5. Localizații locațiile următoarelor bătălii pe harta de mai jos:

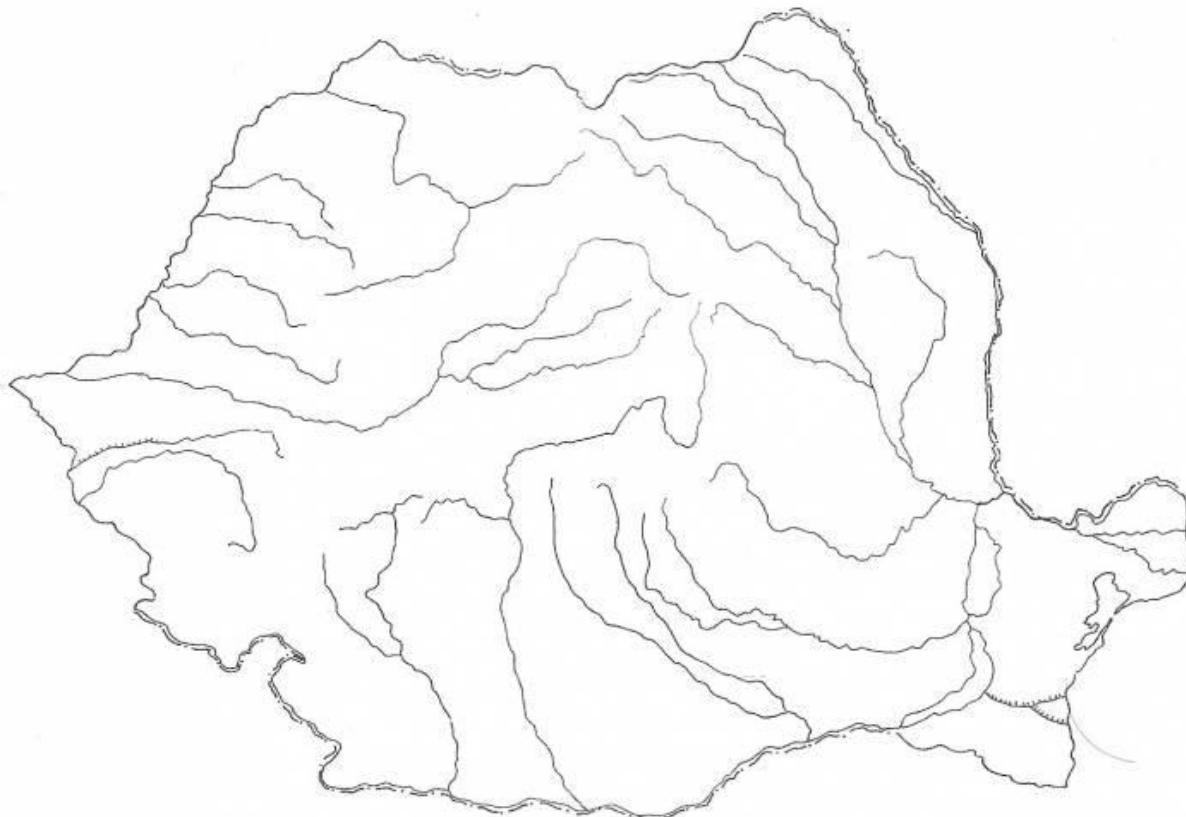

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- a. Sânpaul
- b. Mirislău
- c. Guruslău
- d. Giurgiu

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541-1690)

Téma: Erdélyi Fejedelmek

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatok megoldása érdekében;.
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Bethlen Gábor fejedelem üldözte a protestánsokat.	
b) Bethlen Gábor fejedelem növelte Erdélyben az adókat.	
c) I. Rákóczi György üldözte a szombatosokat (sabatarieni románul)	
d) I. Rákóczi György inkább a saját vagyonát és nem az ország kincstárát gyarapította.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a) Véget ér a harminc éves háború. _____
- b) Bethlen Gábor megköt a habsburgokkal a nikolsburgi békét. _____
- c) A zsitvatoroki békével lezárul a 15 éves háború. _____
- d) Bethlen Gábort erdélyi fejedelemmé válasszák. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

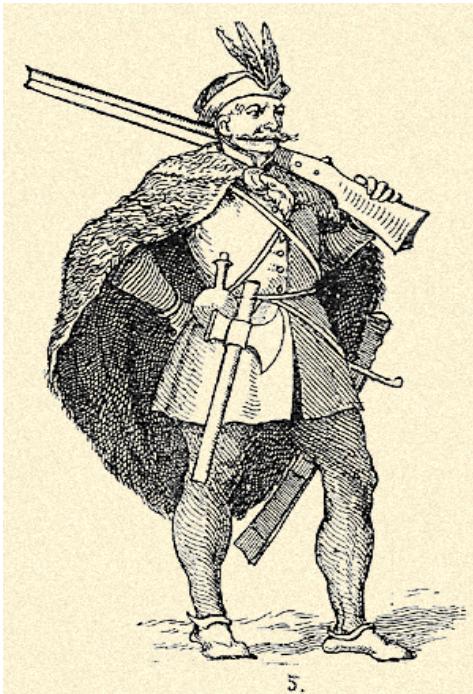

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Mond meg – Ki vagyok?

Leírás	Személy
a. A férjem erdélyi fejedelem volt, én alapítottam a sárospataki református kollégiumot.	
b. Marosillyén születtem, uralkodásom idejét Erdély aranykorának is nevezik.	
c. Kolozsváron születtem, katonai sikereimet főleg a hajdúknak köszönhettem (romanul haiduci)	
d. Habsburg császárként én írtam alá a zsitvatoroki békét.	

4. Nézd meg figyelmesen a következő két ábrázolást és válaszolj a feltett kérdésekre:

a.

a. Melyik kép ábrázol egy hajdút?

b.

b. Milyen közös fegyvertípus láthatunk mindkét katonánál?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- c. Az internet segítségével keres egy leírást arról, hogy hogyan használták a XVII. században a puskákat?
- d. Nevezd meg a képekről azt a fegyvert, amelyet már a honfoglaló magyarok is használtak.

5. Magyarázd meg az alábbi kifejezéseket, megnevezéseket:

- a. Habánok.....
- b. Szombatosok.....
- c. Hajdú.....
- d. Protestáns.....

6. Képzeld el, hogy te vagy Bethlen Gábor fejedelmi udvarában a főszakács. Inernetes források segítségével állíts össze egy menüt olyan ételekből, italokból amelyeket őseink a 16-17. században fogyasztottak.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Formarea și dezvoltarea Principatului Transilaniei (1541-1690)

Lecția: Mari principi în Transilvania.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru .
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Principele Gabriel Bethlen i-a persecutat pe protestanți.	
b) Principele Gabriel Bethlen a majorat impozitele în Transilvania.	
c) I. Rákóczi György i-a persecutat pe sabatarieni.	
d) I. Rákóczi György și-a sporit mai degrabă propria avere și nu vistieria țării.	

2. Așezați în ordine cronologică următoarele evenimente istorice:

- m) S-a încheiat războiul de treizeci de ani. _____
- n) Gabriel Bethlen semnează pacea de la Nikolsburg cu Habsburgii. _____
- o) Cu pacea de la Zsitvatorok se încheie războiul de cincisprezece ani. _____
- p) Gabriel Bethlen este ales principele Transilvaniei. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

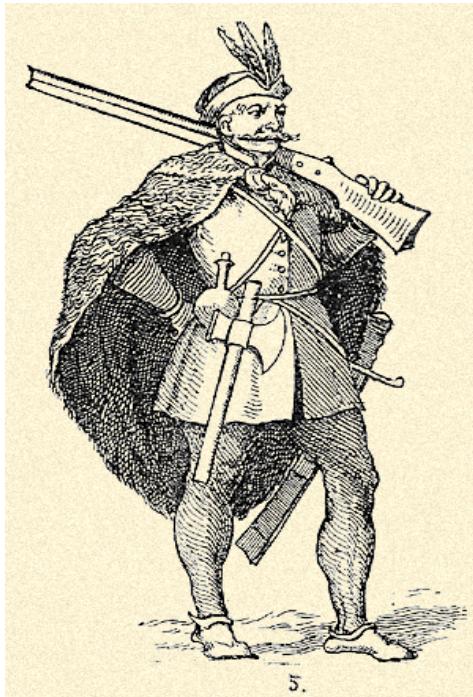

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Spune-mi – Cine sunt eu:

Desriere	Persoana
a. Soțul meu a fost principele Transilvaniei, eu am fondat colegiul reformat de la Sárospatak.	
b. Ma-m născut la Ilia, Marosillyén születtem, vremea domniei mele se numește și epoca de aur a Transilvaniei.	
c. Ma-m născut la Cluj-Napoca, succesele mele militare le datorez în principal haiducilor	
d. În calitate de împărat habsburgic, eu am semnat pacea de la Zsitvatorok	

4. Privește cu atenție următoarele două imagini și răspunde la întrebări:

a.

- a. Care imagine înfățișează un haiduc?

b.

- b. Ce tip de armă comun putem vedea la ambii soldați?
c. Folosind sursele digitale caută o descriere cum a fost folosit pușca în sec. al XVII.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- d. Denumiți arma din imaginile de mai sus, care a fost folosită de maghiari deja și în secolul al IX-lea, când au descălecat în bazinul carpatic.

5. Explicați următorii termeni:

- a. Habani.....
- b. Sabatarieni.....
- c. Haiduc.....
- d. Protestant.....

6. Imaginează-ți că ești bucătarul șef la curtea principelui Gabriel Bethlen. Cu ajutorul surselor digitale, alcătuiește un meniu cu alimente și băuturi pe care strămoșii noștri le-au mâncat în secolele XVI-XVII.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541-1690)

Téma: Az Erdélyi Fejedelemség hanyatlása.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) II. Rákóczi György a tatárok fogottban halt meg 1690-ben.	
b) II. Rákóczi György szdesanya Lórántffy Zsuzsanna volt.	
c) II. Rákóczi György törvénygyűjteményének címe Approbaták.	
d) II. Rákóczi György és Sobieski János lengyel király sikeresen küzdöttek a törökök.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a) Izmitben elhunyt Thököly Imre. _____
- b) Buda vára felszabadult a török fennhatóság alól. _____
- c) I. Lipót császár kiadta a Diploma leopoldinum rendeletét. _____
- d) II. Rákóczi György elindította lengyelországi hadjáratát. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. A leírás alapján nevezd meg a történelmi személyiséget.

Leírás	Személy
a. Harcoltam a Habsburgok ellen, kuruc királynak is neveznek.	
b. Lengyel királyként én szabadítottam meg Bécset a törökök ostromától 1683-ban.	
c. Három éveig voltam a tatárok foglya, de kiszabadultam és Erdély utolsó jelentős fejedelme lettem.	
d. Sárospatakon születtem és erdélyi fejedelemként megpróbáltam megszerezni a lengyel trónt.	

4. Kössétek össze a neveket a hozzájuk illő megkevert szavakkal.

I. Thököly Imre	a. szádavtleseba
II. Zrínyi Miklós	b. tacsa ōszlősigyan
III. Kemény János	c. gaSzenLint
IV. XI. Ince pápa	d. Rukucko

5. Ok vagy következmény? Írd a megfelelő betűt a megfelelő helyre:

a. előnytelen béke	b. törökök kiűzése	c. hosszú háború
d. Bocskai-mozgalma	e. Wesselényi összeesküvés	f. Buda felszabadítása

UNIUNEA EUROPEANĂ

6. Melyik a kakukktojás? Húzd alá egy vonallal:

A/:

adók megemelése	látszólagos török barátság
szabad vallásgyakorlat	Felvirágzó gazdaság

B/:

. Felső-magyarországi Fejedelem	Thököly Imre
Kuruc király	30 éves háború

C/:

II. Rákóczi György	IV. Mehmed szultán
lengyel királyi trón	Lotharingiai Károly

D/:

Wesselényi	Nádasdy Ferenc
Frangepán Ferenc Kristóf	III. Lipót császár

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Formarea și dezvoltarea Principatului Transilaniei (1541-1690)

Lecția: Declinul Principatului.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

2. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Rákóczi György al II.-lea a murit în captivitatea tătarilor în 1690.	
b) Mama lui Rákóczi György al II.-lea a fost Lórántffy Zsuzsanna.	
c) Titlul colecțiunii de lege al lui Rákóczi György al II.-lea era Approbaták.	
d) Rákóczi György al II.-lea și regele polonez Ioan Sobieski au luptat cu succes împotriva turcilor.	

2. Aranjează în ordine cronologică următoarele evenimente:

- A. Thököly Imre a murit la Izmit . _____
- B. Castelul Buda a fost eliberat de sub stăpânirea turcă _____
- C. Împăratul Leopold a emis decretul Diploma Leopoldinum _____
- D. Rákóczi György și-a lansat campania militară în Polonia. _____

3. Pe baza descrierii numiți figura istorică:

Enunț	Persoana

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Am luptat împotriva habsburgilor, am și numele regele kuruților.	
Ca rege polonez, am eliberat Viena de asediul turcilor în 1683	
Am fost prizonier al tătarilor trei ani, dar am fost eliberat și am devenit ultimul prinț important al Transilvaniei.	
M-am născut în Sárospatak și am încercat să obțin tronul polonez ca prinț al Transilvaniei.	

4. Precizați perechea corespunzătoare următoarelor personalități istorice

I. Thököly Imre	a. szádavtleseba
II. Zrínyi Miklós	b. tacsa ōszlősigyan
III. Kemény János	c. gaSzenLint
XI. Ince papa	d. Rukucko

5. Cauză sau efect? Scrie litera corectă la locul potrivit:

a. Pace nefavorabilă ____	b. Expulzarea turcilor ____	c. Războiul lung ____
d. Mișcarea lui Bocskai ____	e. Wesselényi összeesküvés ____	f. Eliberarea Budei ____

6. Găsește intrusul și subliniază-l:

A) Creșterea impozitelor	prietenie aparente turcească
Practică religioasă liberă	Economie expansivă
B) Principe al Ungariei Superioare	Imre Thököly

UNIUNEA EUROPEANĂ

Regele Kuruților

Instrumente Structurale
2014-2020

Războiul de 30 ani

C) Rákóczi György al II-lea

Sultanul Mehmed al IV-lea

Tronul regal polonez

Carol de Lorena

D) Wesselényi

Ferenc Nádasdy

Frangepán Ferenc Kristóf

Împăratul Lipót al III-lea

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541-1690)

Téma: Társadalom és gazdaság a fejedelemség korában. Gazdasági fejlődés a XVII. században.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentések	Igaz/ Hamis
A fejedelemség korának három kiváltságos nemzete: a nemes, a székely és a szász.	
A románoknak nem volt képviselőjük a Diétában.	
Az erdélyi gazdaság Bethlen Gábor idejében virágzott.	
A szultán adót fizetett a fejedelemek.	

2. Magyarázd meg a következő kifejezések jelentését!

oppidum.....

céh.....

monopólium.....

3. Húzd alá a kakukktojást!

1. magyarok, székelyek, svédek, szászok, románok.

2. Kolozsvár, Szeben, Beszterce, Jászvásár, Brassó

3. só, arany, ezüst, urán.

4. Képzeld el, hogy egy utazó vagy a XVII. századi Erdélyben. Készíts egy útinaplót, amelyben beszámolsz a térség...

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- a) társadalmi szerkezetéről;
- b) etnikai összetételeiről;
- c) lakóinak fő foglalkozásairól.

5. Sorolj fel Bethlen Gábor gazdasági intézkedései közül hármat!

1. .....
2. .....
3. .....

6. Nézz utána az interneten, melyek voltak Erdély legjelentősebb gazdasági központjai a XVII. században! Sorolj fel legalább öt települést!

7. Képzeld el, hogy egy erdélyi céh tagja vagy. Tervezd meg céhed cégérét, címerét!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Formarea și dezvoltarea Principatului Transilvaniei (1541-1690)

Tema: Structuri economice și sociale în perioada principatului

Evoluția economică în secolul al XVII-lea

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Cele trei națiuni privilegiate în perioada principatului erau: nobilimea, secuii și sașii.	
Românii nu erau reprezentați în Dietă.	
Economia Transilvaniei a cunoscut o perioadă de înflorire în timpul lui Gabriel Bethlen.	
Sultanul a plătit tribut principelui Transilvaniei.	

2. Explică sensul următorilor termeni.

oppidum.....

breaslă.....

monopol.....

3. Găsește intrusul și subliniază-l:

1. maghiari, secui, suedezi, sași, români.

2. Cluj, Sibiu, Bistrița, Iași, Brașov

3. sare, aur, argint, uraniu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Imaginează-ți că ești un călător prin Transilvania în secolul al XVII-lea. Realizează un jurnal prin care prezintă aspecte legate de....

- a) structura socială;
- b) structura etnică;
- c) principalele ocupații, îndeletniciri ale locuitorilor.

5. Enumerează trei măsuri economice ale principelui Gabriel Bethlen:

1. ....
2. ....
3. ....

6. Documentează-te, folosind internetul, în legătură cu cele mai importante centre economice, comerciale ale Transilvaniei în secolul al XVII-lea. Enumerează cel puțin cinci localități!

.....

7. Imaginează-ți că ești membrul unei bresle din Transilvania. Creează blazonul breslei tale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése(1541-1690)

Téma: Városi élet, vidéki élet

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
A XVII. században Erdély lakóinak többsége városokban élt..	
Erdély legnépesebb városa Brassó volt.	
A parasztok házai több helyiséggel rendelkeztek.	
A XVII. században az erdélyi parasztok kukoricatermesztéssel foglalkoztak.	

2. Írj:

- egy szászok által alapított várost:
- egy székely várost:
- egy vásárhelyet:
- egy szabad királyi várost:
- egy mezővárost:

3. Hová utaznál a XVII. századi Erdélyben, ha:

- a fejedelemség székhelyére szeretnél menni.....
- egyetemre, azaz academicum collegium-ba szeretnél járni.....
- országgyűlésre igyekszel.....?

4. Képzeld el, hogy idegen utazó vagy a XVII. századi Erdélyben. Az alábbi szempontokat figyelembe véve, mutass be egy korabeli erdélyi várost!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

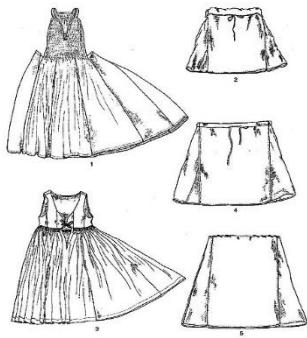
- a) földrajzi fekvése;
- b) lakói;
- c) kiváltságai;
- d) lakóinak foglalkozásai;
- e) jellegzetes épületei.

5. Az alábbi képeken a paraszti kultúra jellegzetes tárgyait láthatod. Kösd össze a képet és a tárgy nevét!

1).

A. pendely

2).

B. eke

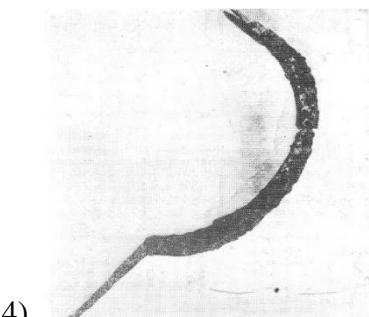

3).

C. sarló

UNIUNEA EUROPEANĂ

4).

D. székely kapu

6. A kép alapján készíts leírást a falusi házról!

7. Válaszolj egy mondatban!

- a) Melyek voltak a falusi emberek fő gazdasági tevékenységei?
- b) Mivel foglalkoztak a szászok?
- c) Kik voltak a habánok?

8. Hasonlítsd össze a városi életet és a vidéki létet! Készíts listát a városi élet előnyeiről és hátrányairól a vidéki élethez képest!

Előnyök

.....
.....
.....
.....

Hátrányok

.....
.....
.....
.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

9. Folytasd min. 2-3 mondatban az alábbi kijelentést:

*Ha a XVII. századi Erdélyben éltem volna, ...
.....
.....
.....
.....*

(Ha inspirációra lenne szükséged, nézd meg a 2023 szeptemberében debütáló *Tündérkert* sorozatot! Az előzetest az alábbi linken találod:

<https://www.youtube.com/watch?v=2YdsvLgr164>).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Formarea și dezvoltarea Principatului Transilvaniei (1541-1690)*

Lecția: *Viața urbană, viața rurală*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice

1.3. Recunoașterea relațiilor între om și mediu

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
În secolul al XVII-lea majoritatea populației transilvănene a trăit în orașe.	
Cel mai populat oraș al Transilvaniei era Brașovul.	
Locuințele țăranilor aveau mai multe încăperi.	
Țăranii din Transilvania în secolul al XVII-lea au cultivat porumb.	

2. Numește ....

- un oraș săesc:
- un oraș secuiesc:
- un oraș regal:
- un târg:

3. Unde ai călătorii în Principatul Transilvaniei, dacă:

- ai dori să ajungi în capitală:
- ai dori să fi student la facultate:
- ai dori să participe la Dietă:

4. Imaginează-ți că ești un călător străin care străbate Transilvania în secolul al XVII-lea.

Descrie un oraș de pe aceste meleaguri având în vedere următoarele aspecte:

- a) așezarea geografică;
- b) locitorii;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- c) privilegiile;
- d) principalele îndeletniciri ale locuitorilor;
- e) elemente de arhitectură caracteristice.

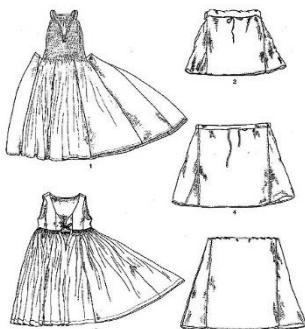
5. Privind următoarele imagini pot să vezi obiecte semnificative a vieții rurale.

Stabilește corespondența dintre cele două coloane:

1).

A. poală

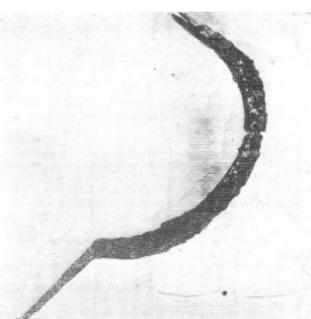
2).

B. plug

3).

C. seceră

4).

D. poartă secuiască

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Descrie o casă țărănească pe baza imaginii.

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Tunderkert-tunderkert-1/erdely-17B98/a-magyar-erdely-17D2F/erdelyi-nepelet-irta-viski-karoly-17DBE/>, accesat la 05.05.2023

7. Răspunde într-o singură propoziție.

- a) Care erau principalele activități economice în lumea satului?
- b) Care erau principalele îndeletniciri ale sașilor?
- c) Cine erau habanii?

8. Compara viața urbană și cea rurală. Alcătuiește o listă cu avantajele și dezavantajele viețuirii într-o așezare urbană, comparativ cu una rurală.

Avantaje

.....
.....
.....
.....

Dezavantaje

.....
.....
.....
.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

9. Continuă cu minim 2-3 propoziții:

Dacă aș fi trăit în Transilvania în secolul al XVII-lea.....

.....

.....

.....

.....

(Dacă ai nevoie de inspirație, urmărește serialul „Tündérkert”, care va fi lansat în septembrie 2023. Informații despre acest serial poți găsi aici:
<https://www.youtube.com/watch?v=2YdsvLgr164>).

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése(1541-1690)

Téma: A székely társadalom változásai

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;

2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között;

3.2. Dokumentumforrások használata

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
1562-ben a székelyek a megadóztatásuk miatt lázadtak fel.	
A társadalmi intézkedések hatására sokan váltak jobbágyokká.	
A felkelést Bethlen Gábor fejedelem levezte.	
A székelyek jogait I. Rákóczi György fejedelem állította helyre.	

2. Melyik eseményt nevezük „véres farsangnak”, és melyik évben volt?

3. Bethlen Gábor fejedelem bizalmasi között több székely nemes is volt.

Kutatásaid és a leírás alapján nevezd meg kikről van szó!

- Már fejedelemségek a kezdetétől egészen a nikolsburgi béke évéig diplomáciájának egyik vezetője volt :.....
- Korábban Bocskai titkára volt, később pedig Bethlen Gábor kancellárja lett:.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Ismered-e a XVII. század híres székely személyiségeit? Olvass utána, kik voltak a megnevezett személyek, majd kösd össze a két oszlop tagjait!

1. Kájoni János	a) az Erdélyi Fejedelemség egyetlen székely fejedelme
2. Székely Mózes	b) pedagógus, filozófus
3. Apáczai Csere János	c) zeneszerző, nyomdász, szerzetes

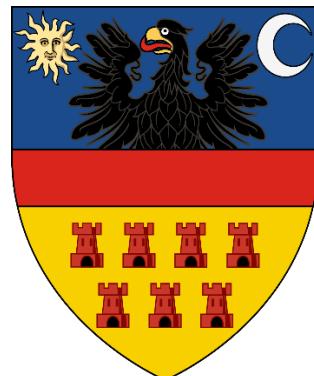
5. A XVII. században a székely nemesek számos udvarházat, kastélyt építettek vagy újítottak fel. Nézz utána az interneten, hogy hol találhatunk ilyen épületeket! Nevez meg legalább három települést!

.....

6. Milyen székely szimbólumok jelennek meg ezen a kopjafán és az Erdélyi Fejedelemség címerében is?

.....
.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

7. A székely rovásírást a XIX. század közepéig használták. Az alábbi jelek felhasználásával írd át rovásírással a SZÉKELYFÖLD kifejezést!

↔
D B O A L 1 D 1 1 T X F A L O S I D D X H E + D H U X A 4
N M L Y L (K) K J I I H G Y G F É (Ë) E D Z S D Z D C S C B Á A

Y H T D M M X Q S H M M X Y I A H A M X X D C D
Z S Z Y X W V (Ü/Ö)(Ö/Ü) Ú Ü Ú U T Y T S Z S R Q P Ö Ö Ö O N Y

https://ro.wikipedia.org/wiki/Sekely#media/Fi%C8%99ier:Szekely_Hungarian_Rovas_alphabet_Szekely_magyar_rovas_ABC.svg, accesat 10.05.2023

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Formarea și dezvoltarea Principatului Transilvaniei (1541-1690)

Lecția: Transformări în sănul societății secuiești

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu
- 2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt
- 3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
În anul 1562 a izbucnit o revoltă din cauza impozitării.	
În urma măsurilor sociale mulți secui au devenit iobagi.	
Prințipele Gabriel Bethlen a înăbușit revolta secuilor.	
Drepturile secuilor au fost restabilite de către prințipele Gheorghe Rákóczi I.	

2. Când a avut loc și ce eveniment este cunoscut sub denumirea de „carnaval săngeros”?

3. Prințipele Gabriel Bethlen era înconjurat de mai multe persoane din rândul nobilimii secuiești.

Pe baza cercetărilor tale numește persoanele la care fac referire textele de mai jos.

- a). .....era șeful diplomației de la începutul domniei lui Gabriel Bethlen, până la pacea de la Nicolsburg.
- b). ..... anterior era secretarul lui Bocskai, apoi a devenit cancelar.

4. În secolul al XVII-lea au fost construite sau renovate o serie de conace de către nobilimea secuiească. Caută pe internet localități unde se află asemenea conace. Numește cel puțin trei dintre ele.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

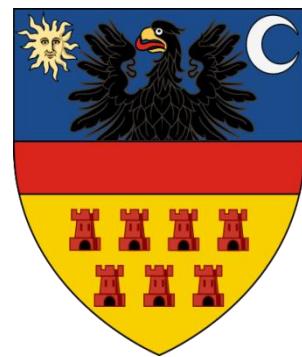
5. Cunoști secui faimoși din secolul al XVII-lea ? Caută informații despre personalitățile de mai jos și stabilește corespondența dintre cele două coloane:

1. Kájoni János	a) principe al Transilvaniei
2. Székely Mózes	b) pedagog, filosof
3. Apáczai Csere János	c) compozitor, tipograf, călugăr

6. Ce simboluri secuiești apar pe această sculptură și pe stema Principatului Transilvaniei?

.....
.....

7. Alfabetul secuiesc, denumit și *runele secuiești*, este un alfabet utilizat de secuii transilvăneni până în secolul al XIX-lea. Transcrie cu ajutorul semnelor de mai jos : *TINUTUL SECUIESC*

https://ro.wikipedia.org/wiki/Secui#/media/Fi%C8%99ier:Szekely_Hungarian_Rovas_alphabet_Szekely_magyar_rovers_AB_C.svg

↔
↔
↔
↔
**D F Ø Å 1 0 1 1 1 7 + Á Ø Ó Ð Ð Ð + Ñ Ü + Ñ Ñ X Ð 4
N M L Y L (K) K J I I H G Y G F É (É) E D Z S D Z D C S C B Á A**
**Y Ñ 1 0 M M Ø Ñ S L M M X Y I A H A Í X X Ð Ð D
Z S Z Y X W V (Ú/Ó)(Ö/Ü) Ú Ü Ú U T Y T S Z S R Q P Ö Ö O N Y**

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541 – 1690)

Az óra téma: A magyarok kultúrája, reformáció

Reneszánsz és humanizmus Erdélyben

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;

3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával;

3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Határozd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. reneszánsz:.....
- b. humanizmus:.....
- c. reformáció:.....
- d. katolikus megújulás:.....

2. Kire vonatkoznak az alábbi kijelentések? Párosítsd az első oszlopban található állításokat a megfelelő személyekkel:

Állítás	Személy
1. Lelkész, író és nyomdász is volt egy személyben.	a. Báthory István
2. Esztergomi érsek, aki egyik munkájában a magyar történelemről is ír.	b. Heltai Gáspár
3. A XVI. században egyetemi rangú iskolát alapított Kolozsváron.	c. Janus Pannonius
4. Reneszánsz költő, legismertebb verse a „Pannónia dicsérete”.	d. Nicolaus Olahus

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

**3. Melyek a reneszánsz építészet legfontosabb jellegzetességei? Sorold fel azokat! (Segítségül használhatod az alábbi linken található videó első nyolc percét:
<https://www.youtube.com/watch?v=Y4ZYzYM7nnE>)**

4. Hol találhatók meg a mai napig a reneszánsz építészet emlékei Erdélyben? Keress fényképeket ezekről az épületekről az Internet segítségével, majd mutasd be ezeken a képeken a 3. feladatban azonosított jellegzetességeket!

5. Heltai Gáspár legismertebb műve a „Száz fabula” című mesegyűjteménye. Olvass el 5 tanítómesét a százból, majd meséld el, melyik tetszett a leginkább, és mutasd be annak tanulságát is! (<https://mek.oszk.hu/00600/00668/html/>)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Formarea și dezvoltarea Principatului Transilvaniei (1541 – 1690)

Lecția: *Cultura maghiarilor, reforma religioasă*

Umanismul și Renașterea transilvăneană

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.10. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile;
3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. Renaștere.....
b. umanism:.....
c. reforma religioasă:.....
d. înnoirea catolică:.....

2. Asociază enunțurile din prima coloană cu persoanele potrivite:

Enunțuri	Personaje
1. A fost pastor, scriitor și tipograf.	a. Ștefan Báthory
2. Arhiepiscop de Esztergom, care într-una din lucrările sale a scris despre istoria maghiarilor.	b. Heltai Gáspár
3. În secolul al XVI-lea fost fondatorul unei școli de nivel universitar la Cluj-Napoca.	c. Janus Pannonius
4. Poet renascentist, cel mai cunoscut poem al său fiind <i>Lauda Panonieei</i> .	d. Nicolaus Olahus

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Care sunt cele mai importante caracteristici ale arhitecturii renascentiste? Enumerați-le.
(Primele opt minute din filmul pe care-l găsiți sub linkul de mai jos vă pot fi de ajutor:
<https://www.youtube.com/watch?v=Y4ZYzYM7nnE>

4. Unde se mai găsesc exemple ale arhitecturii renascentiste în Transilvania? Căutați pe internet fotografii ale acestor clădiri și arătați caracteristicile identificate la itemul anterior pe care le recunoașteți.

5. Opera literară cea mai cunoscută a lui Heltai Gáspár este intitualtă „O sută de fabule”. Citiți cinci fabule din cele 100, apoi prezentați-o pe cea care v-a plăcut cel mai mult și prezentați morala acesteia. (Sursă: <https://mek.oszk.hu/00600/00668/html/>)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: *Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541 – 1690)*

Az óra téma: *A magyarok kultúrája, reformáció*

A reformáció és ellenreformáció legfontosabb eseményei. Vallási tolerancia.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje;
- 3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Határozd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. vallási tolerancia:.....
- b. szombatosok:.....
- c. kálvinisták:.....
- d. antitrinitáriusok:.....
- e. anabaptisták: .....

2. Kire vonatkoznak az alábbi kijelentések?

Állítás	Személy
1. Protestáns prédkátor, az unitárius tanítás terjesztője Erdélyben.	
2. Szász származású tudós, úgy szokták emlegetni, hogy „Brassó reformátora”.	
3. Ő fordította le a genfi zsoltárokat magyar nyelvre.	
4. Az ő fejedelemsége idején megerősödik az Unitárius Egyház Erdélyben.	
5. Erdélyi fejedelem, aki befogadta országába az anabaptistákat.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Keresd fel az alábbi linken található forrásszöveget, majd az olvasottak alapján írj egy 25 – 30 soros fogalmazást a következő címmel: Az 1568-as tordai országgyűlés és követkeményei

Forrás: <http://reformacio.ma/v/a-tordai-orszaggyules-elfogadja-a-vallasbekerol-szolotorvenyt/>

4. „Az ellenreformáció sikereinek az egyházon belüli feltételei a jezsuita rend magyarországi megtelkedésével összefüggésben alakultak ki. Korábbi sikertelen kísérletek után, 1600 táján a magyar jezsuitáknak már Magyarországon is (Sellye), Erdélyben is (Kolozsvár) virágzó rendházaik és iskoláik voltak. (...) E lendületes jezsuita előretörést átmenetileg megállították az ellenreformációval és a Habsburg-nyomással szembeszálló tömegmozgalmak: 1603-ban a kolozsvári nép kivetette a jezsuitákat, földig rombolva kolostorukat, a Bocskay-szabadságharc pedig mind Erdélyből, mind Magyarországból száműzte őket. De a főnemesség és az udvar kiegyezése, valamint az arisztokrácia kezdődő katolizálása nyomán a jezsuita rend végleg talajt kapott lába alá.” (Forrás: A magyar irodalom története II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1964. <https://mek.oszk.hu/02200/02228/html/02/89.html>)

A fenti forrás alapján a jezsuita rend volt az ellenreformáció egyik vezető ereje. De kik voltak a jezsuiták? Végezz kutatást a jezsuita rendről, majd készíts egy körülbelül 10 diából álló beszámolót, amelyet bemutatsz osztálytársaidnak!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: Formarea și dezvoltarea Principatului Transilvaniei (1541 – 1690)

Lecția: *Cultura maghiarilor, reforma religioasă*

Pincipalele momente ale Reformei și Contrareformei. Toleranța religioasă.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.11. Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;

3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile;

3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. toleranța religioasă:.....
- b. sămbătari:.....
- c. calviniști:.....
- d. antitrinitarieni:.....
- e. anabaptiști: .....

2. La cine se referă următoarele enunțuri?

Enunț	Personaj
1. Predicator protestant, răspânditor al doctrinei unitariene în Transilvania.	
2. Savant de origine săsească, supranumit „reformatorul Brașovului”.	
3. El a tradus psalmii de la Geneva în limba maghiară.	
4. În timpul domniei sale Biserica Unitariană din Transilvania s-a consolidat.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Prințipele Transilvaniei care i-a acceptat pe anabaptiști în țara sa.

3. Citiți sursa accesând linkul de mai jos și scrieți un eseu de aproximativ 25 – 30 de rânduri cu următorul titlu: *Dieta de la Turda din anul 1568 și consecințele acesteia.*

Sursa: <http://reformacio.ma/v/a-tordai-orszaggyules-elfogadja-a-vallasbekerol-szolo-torvenyt/>

4. „Condițiile pentru succesul Contrareformei în sânul Bisericii s-au format după înființarea Ordinului iezuit maghiar. După mai multe încercări nereușite, în jurul anului 1600 iezuiții maghiari aveau mănăstiri și școli atât în Ungaria (Sellye), cât și în Transilvania (Cluj-Napoca). (...) Acest avans viguros a fost oprit temporar din cauza mișcărilor de masă care se opuneau atât Contrareformei, cât și presiunii habsburgice. În anul 1603, după ce le-au dărâmat mănăstirea, clujenii i-au expulzat pe iezuiți, iar în timpul războiului de independență condus de Bocskay au fost exilați din Transilvania și Ungaria. Dar, în urma reconcilierii nobilimii și a Curții, respectiv în urma catolicizării aristocrației, Ordinul iezuit a câștigat din nou teren.” (Sursa: A magyar irodalom története II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1964. <https://mek.oszk.hu/02200/02228/html/02/89.html>) Conform sursei citate Ordinul iezuit a fost una dintre forțele conduceătoare a contrareformei. Dar cine au fost iezuiții? Cercetați istoria Ordinului iezuit și prezentați rezultatele colegilor de clasă într-un material de aproximativ 10 slideuri.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VI. osztály

Tanulási egység: Az Erdélyi Fejedelemség kialakulása és fejlődése (1541 – 1690)

Az óra téma: A magyarok kultúrája, reformáció

Erdély kultúrája. Jeles személyiségek. Szokások és tradíciók.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatak megoldása érdekében;
- 3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával.

1. Hogyan járultak hozzá a következő személyiségek Erdély művelődési életének fellendítéséhez? Válaszaid fogalmazzd meg egy-két mondatban!

- a. Johannes Honterus
- b. Szenczi Molnár Albert
- c. Misztótfalusi Kis Miklós
- d. Kájoni János
- e. Lorántffy Zsuzsanna

2. Bethlen Gábor uralkodását szokás „Erdély aranykorának” is nevezni. Mire utal ez a kifejezés? Válaszodat indokold legalább egy történelmi tény bemutatásával!

3. Az alábbi linken található rajzfilm megtekintését követően készítsd el egy XVI. – XVII. századi kollégiumi diák napirendjét. Mi tetszik a legjobban, és mi tetszik a legkevésbé a korabeli diákleletben?

Forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=ZILoWQOU8A>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Hol található, ki az alkotója és mit ábrázol az alábbi festmény? Nevezd meg a barokk legalább 3 más jellegzetes építészeti vagy művészeti értékét Erdélyben, és mutasd meg a térképen, hol találhatók!

Forrás: <https://erdelyinaplo.ro/elo-emlekezet/szamosujvar-ormeny-gyokerei-n-erdely-legszebb-barokk-temploma-a-kisvaros-katolikus-szkesesegyhaza#>

5. Kis csoportokban (4-5 fő) megbeszélve készítsetek listát azokról a régi szokásokról, amelyek lakhelyekre és annak környékére jellemzőek. Válasszátok ki a számotokra legkedvesebbet, és mutassátok be osztálytársaitoknak!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VI-a

Unitatea de învățare: *Formarea și dezvoltarea Principatului Transilvaniei (1541 – 1690)*

Lecția: *Cultura maghiarilor, reforma religioasă*

Transilvania în cultura locală. Personalități ale culturii. Obiceiuri și tradiții.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice;
- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile.

1. Cum au contribuit următoarele personalități la impulsionarea vieții culturale din Transilvania?

Formulați-vă fiecare răspuns în maximum două propoziții:

- a. Johannes Honterus
- b. Szenczi Molnár Albert
- c. Misztótfalusi Kis Miklós
- d. Kájoni János
- e. Lorántffy Zsuzsanna

2. Domnia lui Gabriel Bethlen este numită și „Epoca de aur a Transilvaniei”. La ce se referă acest termen? Justificați-vă răspunsul prezentând cel puțin un fapt istoric.

3. Vizionați desenul animat accesând linkul de mai jos. Realizați agenda unui student de colegiu din secolele XVI – XVII. Ce vă place cel mai mult și ce vă place cel mai puțin din viața de zi cu zi a unui student al epocii?

Forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=ZIL0wQOUun8A>

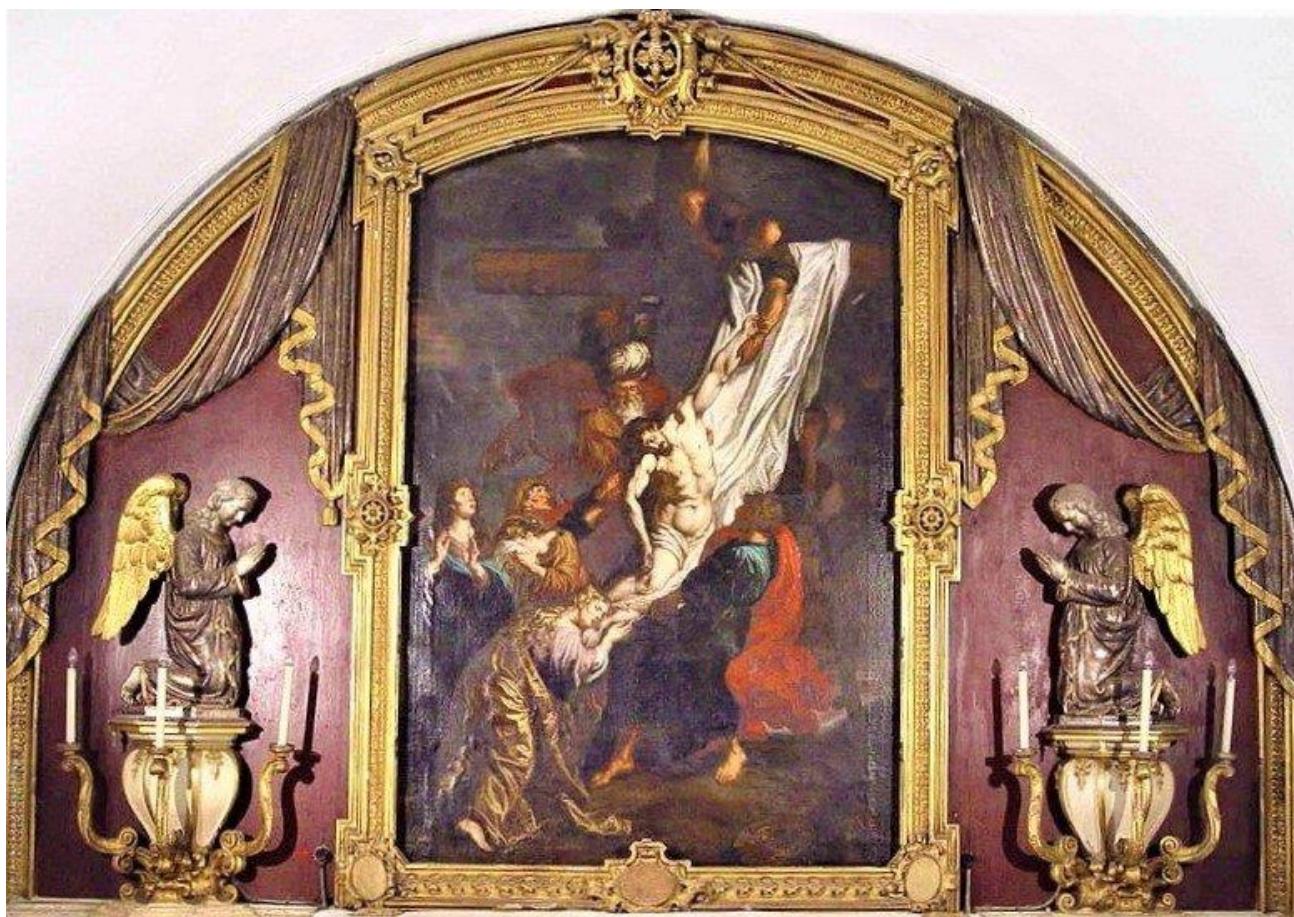

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Unde se află această pictură, cine a realizat-o și care este tema picturii? Numiți alte trei opere arhitecturale sau artistice caracteristice ale barocului din Transilvania, și arătați pe hartă unde se află acestea.

Sursa: <https://erdelyinaplo.ro/elo-emlekezet/szamosujvar-ormeny-gyokerei-n-erdely-legszebb-barokk-temploma-a-kisvaros-katolikus-szekesegyhaza#>

5. Discutați în grupuri mici (4-5 persoane) și realizați o listă despre acele obiceiuri vechi care sunt tipice locului vostru de reședință. Alegeți cel care vă place cel mai mult și prezentați-l colegilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben

Téma: A Habsburg berendezkedés Erdélyben. A Diploma Leopoldinum és Erdély státusza

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentések	Igaz/ Hamis
1683-ban a törökök elfoglalták Bécs várát.	
A Szent Liga egy törökellenes szövetség volt.	
A Szent Liga a Habsburgok kezdeményezésére jött létre.	
A XVII. század végén Erdély oszmán uralom alatt maradt.	

2. Helyezd időrendbe az alábbi eseményeket!

- ..... karlócai béke
- ..... balázsfalvi egyezmény
- ..... Buda visszafoglalása
- ..... pozsáreváci béke
- ..... Diploma Leopoldinum

3. 1683-ban a törökök megostromolták Bécs várát. Tájékozódj az interneten, majd nevezd meg....!

1. az oszmán hadak vezérét.....
2. a vár parancsnokát.....
3. azt az erdélyi fejedelmet, aki részt vett az ütközetben.....
4. a lengyel királyt, aki a védők segítségére érkezett.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

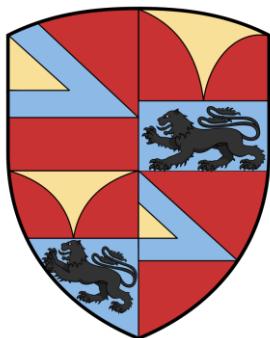
4. A Diploma Leopoldinum szabályozta Erdély politikai státuszát és Béccsel való viszonyát. A tankönyvben található információk alapján említs meg egy-egy előírást, amely a következőkre vonatkozik:

- a) államszervezet,
- b) felekezet/vallás,
- c) gazdasági intézkedés.

5. Keresd meg a párokat!

1. Apafi Mihály		a) kancellár	1.....
2. Bethlen Miklós		b) császár	2.....
3. Bánffy György		c) fejedelem	3.....
4. I. Lipót		d) kormányzó	4.....

6. Nézz utána az interneten, mely erdélyi nemesi családok címerei az alábbiak!

1. ....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. ....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania*

Tema: *Efectele instaurării regimului habsburgic. Diploma Leopoldină, statutul Transilvaniei*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
În anul 1683 turci au ocupat Viena.	
Liga Sfântă era o alianță antiotomană.	
Liga Sfântă a fost întemeiată la inițiativa Habsburgilor.	
La sfârșitul secolului al XVII-lea Transilvania a rămas sub dominație otomană.	

2. Stabilește ordinea cronologică a evenimentelor.

- ..... Pacea de la Karlowitz
- ..... Tratatul de la Blaj
- ..... eliberarea cetății Buda
- ..... Pacea de la Passarowitz
- ..... emiterea Diplomei Leopoldine

3. În anul 1683 a avut loc asediul Vienei de către armata otomană. Vizionează filmul despre

acest eveniment: <https://youtu.be/0ssXW8oiXWY>, apoi numește....

1. comandanțul armatei otomane.....
2. comandanțul cetății.....
3. principalele Transilvaniei care a participat la bătălie.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. regele Poloniei care a venit în ajutorul apărătorilor.....

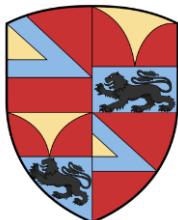
4. Diploma Leopoldină fixa statutul politic al Transilvaniei și relațiile ei cu Viena. Pe baza informațiilor din manual menționați câte o prevedere....

- a) de organizare statală internă;
- b) religioasă;
- c) economică.

5. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. Mihail Apafi		a) cancelar	1.....
2. Nicolae Bethlen		b) împărat	2.....
3. Gheorghe Bánffy		c) principe	3.....
4. Leopold I		d) guvernator	4.....

6. Documentează-te, folosind internetul și stabilește cărei familii nobiliare aparțin următoarele blazoane.

1. ....

2. ....

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben

Téma: A kuruc szabadságharc (1703-1711)

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
1703-ban Habsburg-ellenes szabadságharc tört ki I. Rákóczi Ferenc vezetésével.	
A lázadókat kurucoknak nevezték.	
A fejedelem francia és orosz segítséggel próbálta kivívni országa függetlenségét.	
1711-ben megegyezés született a nemesek és a Habsburgok között.	

2. Helyezd időrendbe az alábbi eseményeket!

..... a trencséni csata

..... a brezáni kiáltvány

..... a szatmári béke

..... a nagymajtényi fegyverletétel

..... Károlyi Sándor tárgyalásokba kezd Pálffy János császári tábornokkal.

3. Húzd alá a kakukktojást!

a). Bercsényi Miklós, Vak Bottyán, Pálffy János, Esze Tamás, Pekri Lőrinc

b). XIV. Lajos francia király, II. József osztrák császár, I. Péter orosz cár, III. Ahmed szultán

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

c). Lengyelország, Franciaország, Anglia, Törökország, Spanyolország

4. Magyarázd meg egy mondatban az alábbi kifejezéseket!

labanc

emigráció

trónfosztás

5. Írd a képek mellé a megfelelő fogalmat: réz libertás, libertás zászló, talpas, tárogató!

.....

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/tortenelmi-forrasok-elemzese/magyarorszag-az-ujkorban/a-rakoczi-szabadsagharc-okai>. Accesat în data de 06.06.2023.

.....

<https://www.dorotheum.com/en/l/6901864/> Accesat în data de 06.06.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ca/Hun_Rakoczi_XX_Poltura_1705_Huszar_1530_revers.jpg. Accesat în data de 06.06.2023.

<https://www.sutori.com/en/story/ii-rakoczi-ferenc-vezette-szabadsagharc--k2qgBrKgFuyExjhsoaL7gd9P>

Accesat în data de 06.06.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

6. Írd a pontok helyére a megfelelő helyszín nevét!

- a). Itt született Rákóczi Ferenc: .....
- b). Itt nyilvánították ki a Habsburg-ház trónfosztását: .....
- c). Itt tettek le a fegyvert a kurucok a szabadságharc végén: .....
- d). Itt írták alá a békeszerződést: .....
- e). Itt halt meg II. Rákóczi Ferenc: .....
- f). Itt található ma Rákóczi sírhelye: .....

7. Fejezd be a mondatokat!

- a). A II. Rákóczi Ferenc vezette szabadságharc azért robbant ki, mert...
- b). Fontos harcolnunk a jogainkért, érdekeinkért, hiszen....
- c). Az elveinkhez való hűség fontos érték, hiszen...

8. A Rákóczi-féle szabadságharc témáját dolgozzátok fel a „szakértői köpönyeg” módszerével!

Első lépésként jelentkezzen egy diákok a szakértő szerepére, miután alaposan felkészült a témából. A szakértő-szerep jelzésére hozhattok egy sálat vagy kendőt. Az osztály többi része fogalmazzon meg kérdéseket, amelyekre a szakértő válaszol. Ha a szakértő passzolni szeretne, újabb önkéntes vagy a tanár válaszoljon a kérdésre!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania*

Lecția: *Mișcarea curuților și înăbușirea ei*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice

1.3. Recunoașterea relațiilor între om și mediu

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
În 1703 a izbucnit o revoltă antihabsburgică condusă de Francisc Rákóczi I.	
Participanții la revoltă au fost numiți curuți.	
Principele a încercat cu sprijin francez și rus să obțină independența țării.	
În 1711 nobilimea a ajuns la un compromis cu Habsburgii.	

2. Stabilește ordinea cronologică a evenimentelor.

- ..... Bătălia de la Trencin
- ..... Proclamația de la Brezan
- ..... Pacea de la Satu Mare
- ..... depunerea armelor la Moftin
- ..... începutul tratativelor dintre Károlyi Sándor și generalul Pálffy János.

3. Subliniază intrusul.

- a). Bercsényi Miklós, Vak Bottyán, Pálffy János, Esze Tamás, Pekri Lőrinc
- b). Ludovic al XIV-lea, Iosif al II-lea; Petru I, Ahmed al III-lea
- c). Polonia, Franța, Anglia, Turcia, Spania

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Explică într-o propoziție sensul următorilor termeni:

lobonț

emigrație

detronare

5. Stabilește corespondența dintre următorii termeni și imaginile de mai jos:

monedă de cupru, steag de luptă, talpeș, taragot

1. ....

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/tortenelmi-forrasok-elemzese/magyarorszag-az-ujkorban/a-rakoczi-szabadsagharc-okai>. Accesat în data de 06.06.2023.

2. ....

<https://www.dorotheum.com/en/l/6901864/> Accesat în data de 06.06.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. ....

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ca/Hun_Rakoczi_XX_Poltura_1705_Huszar_1530_reverse.jpg. Accesat în data de 06.06.2023.

---

4. ....

<https://www.sutori.com/en/story/ii-rakoczi-ferenc-vezette-szabadsagharc--k2qgBrKgFuyExjhsoaL7gd9P> Accesat în data de 06.06.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Notează pe locurile punctate denumirea localității corespunzătoare:

- a). Locul nașterii lui Francisc Rákóczi al II-lea: .....
- b). Aici a avut loc detronarea Habsburgilor : .....
- c). Locul armistițiului de la finalul răscoalei: .....
- d). Aici a fost semnată pacea care a pus capăt răscoalei: .....
- e). Localitatea unde a murit principele Francisc Rákóczi al II-lea: .....
- f) Aici se află mormântul lui Francisc Rákóczi al II-lea: .....

7. Continuă propoziția:

- a) Răscoala condusă de Francisc Rákóczi al II-lea a izbucnit pentru că .....
.....
- b) Este important să luptăm pentru drepturile, interesele noastre pentru că.....
.....
- c) Loialitatea față de principiile noastre reprezintă o valoare pentru că.....
.....

8. Prelucrați tema mișcării curuților cu metoda „mantie expertului.” Primul pas este să se prezinte un voluntar pentru rolul „expertului.” El trebuie să se pregătească detaliat. Puteți să semnalăți acest rol cu o eșarfă sau un șal. Pasul următor este ca elevii clasei să redacteze întrebări, la care expertul va răspunde. Dacă expertul dorește să paseze, un expert nou sau profesorul va răspunde la întrebare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: *A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben*

Téma: *Erdély a XVIII. században. A felvilágosult abszolutizmus kora: Mária Terézia és II. József.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;
- 2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között;
- 3.2. Dokumentumforrások használata

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
Mária Terézia és II. József a felvilágosult abszolutizmus szellemében uralkodtak.	
Mária Terézia császárnőnek 16 gyermeké született.	
II. József császárt magyar királynak is megkoronázták.	
A Habsburgok a protestánsokat támogatták.	

2. Sorolj fel öt nemzetiséget, akik a XVIII. században települtek Erdélybe és a Partiumba!

3. Tanulunk svábul! Kösd össze a sváb szavakat a jelentésükkel!

a). spájz	evőeszköz
b). eszcájg	szék
c). hokedli	kamra
d). spór	templombúcsú
e). kirbáj	túzhely
f) strimpfli	csík
g) stráf	harisnya

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Társítsd az uralkodók neveihez a velük kapcsolatos kifejezéseket!

Pregmatica sanctio, Türelmi rendelet, magyar nemesi testőrség, határőrezredek, jobbágyrendelet, nyelvrendelet, „kalapos király”, Ratio Educationis.

Mária Terézia (1740-1780)	II. József (1780-1790)

5. „Bella gerant alii, tu felix Austria nube.”

- a). Mi a fenti mondat jelentése? .....
- b). Mire vonatkozik ez a kijelentés? .....

6. Írd le 2-3 mondatban, mi történt a festményen szereplő jelenetben?

Jányik Mátyás: Mária Terézia a pozsonyi országgyűlésen

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

https://hu.m.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:M%C3%A1ria_Ter%C3%A9zia_a_pozsonyi_orsz%C3%A1gg_y%C5%B1l%C3%A9sen.jpg Accesat în data de 10. 06. 2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania

Lecția: *Transilvania în secolul XVIII. Absolutismul luminat, Maria Tereza și Iosif al II-lea.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt

3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Maria Tereza și Iosif al II-lea au domnit în spiritul absolutismului luminat.	
Împărăteasa Maria Tereza avea 16 copii.	
Împăratul Iosif al II-lea a fost încoronat și rege al Ungariei.	
Habsburgii erau susținătorii protestantismului.	

2. Enumerați cinci naționalități care s-au stabilit în Transilvania și Partium în urma colonizării în secolul al XVIII-lea.

3. Să învățăm svăbește! Leagă termenii folosiți de șvabi de înțelesul acestora.

a). spaïs	tacâm
b). esṭaig	scaun
c). hokedli	cămară
d). spor	hramul bisericii
e). kirbai	loc de foc
f) strimpfi	linie
g) straf	ciorapi

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Asociază cuvintele de mai jos cu persoana potrivită, așezându-le în tabel:

Pregmatica sanctio, Edictul de toleranță, garda nobiliară maghiară, regimenter de graniță desființarea iobăgiei, introducerea limbii germane ca limbă oficială, „regele cu pălărie”, Ratio educationis.

Maria Tereza (1740-1780)	Iosif al II-lea (1780-1790)

5. „Bella gerant alii, tu felix Austria nube.”

- a). Ce înseamnă propoziția de mai sus? .....
- b). La ce aspect se referă? .....

6. Descrie în 2-3 propoziții, ce s-a întâmplat în scena pictată.

Jantyik Mátyás: Maria Tereza la dieta din Bratislava

https://hu.m.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:M%C3%A1ria_Ter%C3%A9zia_a_pozsonyi_orsz%C3%A1ggy%C5%B1%C3%A9sen.jpg Accesat în data de 10. 06. 2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben (1690-1867)

Téma: A fény százada Erdélyben

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentések	Igaz/ Hamis
A XIX. századot a fény századának nevezik.	
A fény századának eszmeáramlata a felvilágosodás.	
A barokk Magyarországra bécsi közvetítéssel érkezett.	
Az erdélyi városokban nem találunk barokk épületeket.	

2. Melyik fogalom *nem* jellemző a barokk művészeti stílusra? Húzd alá a kakukktójást!

mozgalmasság, kontraszt, kiegyensúlyozottság, szenvedélyesség, túldíszítettség.

3. Írd a képek mellé az épületek nevét!

a Kolozsvári piarista templom, a Nagyváradi római-katolikus székesegyház,

a marosvásárhelyi Toldalagi-palota, a kolozsvári Bánffy-palota

1. ....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. .....

3. .....

4. .....

A képek lelőhelyei:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Piarista templom_%28Kolozsv%C3%A1r%29#/media/F%C3%A1jl:Kolozsv%C3%A1r_piarista_templom.JPG, https://hu.wikipedia.org/wiki/Toldalagi-palota_%28Marosv%C3%A1s%C3%A1rhely%29#/media/F%C3%A1jl:Tg.Mures_Palatul_Toldalagi.JPG,
https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagyv%C3%A1rad_iradi_r%C3%B3mai_katolikus_sz%C3%A9kesegyh%C3%A1z#/media/F%C3%A1jl:Nagyvarad_bazilika.jpg,
https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1nffy-palota_%28Kolozsv%C3%A1r%29#/media/F%C3%A1jl:B%C3%A1nffy_Palace_in_Kluj-Napoca.PNG,

Időpont: 05.07.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Keresd meg a párokat!

1. Marosvásárhely		a) Wesselényi-kastély	1.....
2. Gyulafehérvár		b) Teleki Téka	2.....
3. Zsibó		c) Bánffy-kastély	3.....
4. Bonchida		d) Batthyaneum	4.....

5. Nézd meg a *Mária Terézia* című filmet, majd oldd meg a feladatokat!

(<https://videa.hu/videok/film-animacio/maria-terezia-1.-resz-2017-2M237VvbKf031YCn>)

a). A film nyitó jelenete alapján készíts leírást 3-4 mondatban egy Mária Terézia korabeli kertről!

.....
.....
.....

b). A filmbeli jelenetek alapján véleményezd 3-4 mondatban a XVIII. századi divatot!

.....
.....
.....

c). Képzeld el, hogy egy XVIII. századi bálba készülsz! Sorolj fel 5 kelléket, amelyet használsz az öltözködésed során!

.....

6. Keress képeket, videókat a nagyszebeni Brukenthal-palotáról! Ezeket felhasználva írj érvelést 5-6 mondatban családodhoz vagy barátaidhoz címezve arról, miért érdemes meglátogatni ezt az épületet!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania*

Tema: *Cultura în Transilvania în epoca luminilor*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice

1.3. Recunoașterea relațiilor între om și mediu

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Secolul al XIX-lea este numit secolul luminilor.	
Principalul curent ideologic al secolului luminilor este iluminismul.	
Barocul a ajuns în Ungaria prin Viena.	
În orașele transilvănene nu găsim clădiri construite în stil baroc.	

2. Subliniază termenul care NU reprezintă o caracteristică a stilului baroc.

mișcare, contrast, echilibru, pasiune, detaliu exuberante.

3. Scrie lângă imaginile de mai jos denumirea clădirilor.

Biserica Piaristă din Cluj-Napoca, Catedrala romano-catolică din Oradea,

palatul Toldalagi din Târgu Mureș, palatul Bánffy din Cluj-Napoca

1. ....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. .....

3. .....

4. .....

Sursa:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Piarista templom %28Kolozsv%C3%A1r%29#/media/F%C3%A1jl:Kolozsv%C3%A1r_piarista_tempalom.JPG](https://hu.wikipedia.org/wiki/Piarista templom_%28Kolozsv%C3%A1r%29#/media/F%C3%A1jl:Kolozsv%C3%A1r_piarista_tempalom.JPG),
[https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1nffy-palota %28Kolozsv%C3%A1r%29#/media/F%C3%A1jl:B%C3%A1nffy_Palace_in_Kluj-Napoca.PNG](https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1nffy-palota_%28Kolozsv%C3%A1r%29#/media/F%C3%A1jl:B%C3%A1nffy_Palace_in_Kluj-Napoca.PNG),
[https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagyvarad_bazilika.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagyv%C3%A1rad_r%C3%BCsz%C3%B3mai_katolikus_sz%C3%A9kesegyh%C3%A1z#/media/F%C3%A1jl:Nagyvarad_bazilika.jpg),
[https://hu.wikipedia.org/wiki/Toldalagi-palota %28Marosv%C3%A1s%C3%A1s%C3%A1rhely%29#/media/F%C3%A1jl:Tg.Mures_Palatul_Toldalagi.JPG](https://hu.wikipedia.org/wiki/Toldalagi-palota_%28Marosv%C3%A1s%C3%A1s%C3%A1rhely%29#/media/F%C3%A1jl:Tg.Mures_Palatul_Toldalagi.JPG), Accesat în data de 05.07.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Stabilește corespondența dintre cele două coloane.

1. Târgu Mureș		a) castelul Wesselényi	1.....
2. Alba Iulia		b) Biblioteca Teleki	2.....
3. Jibou		c) castelul Bánffy	3.....
4. Bonțida		d) Batthyaneum	4.....

5. Vizionează filmul despre viața Mariei Tereza, apoi răspunde cerințelor ce urmează.

(<https://videa.hu/videok/film-animacio/maria-terezia-1.-resz-2017-2M237VvbKf031YCn>)

- a). Realizează o descriere în 3-4 propoziții a grădinii palatului pe baza primelor scene ale filmului.

.....
.....
.....
.....

- b). Formulează un punct de vedere propriu, pe baza scenelor din film, despre moda secolului al XVIII-lea.

.....
.....
.....
.....

- c). Imaginează-ți că te pregătești pentru un bal în secolul al XVIII-lea. Enumera 5 accesorii de care vei avea nevoie!

.....

6. Caută pe internet fotografii sau video despre palatul Brukenthal din Sibiu! Folsindu-te de aceste imagini, formulează o argumentare în 5-6 propoziții, adresată familiei tale sau prietenilor tăi, prin care le explici de ce merită să fie vizitată această clădire.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben

Téma: Gazdasági és technikai fejlődés a reformkorban

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése

2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
Az 1825 és 1848 közötti időszakot a reformáció korának nevezzük.	
A korszakra jellemző a modernizáció iránti igény.	
Széchenyi István gróf felajánlotta birtokainak egy éves jövedelmét a Magyar Tudományos Akadémia létrehozására.	
Ebben a korszakban indult a gőzhajójás a Dunán.	

2. Húzd alá a kakukktojást, vagyis a felsoroltak között találd meg azt, ami nem tartozott a reformkor törekvései közé:

jobbágykérdés, nemesi adómentesség, egyháziügyi rendelet,

vasútépítés, nyelvkérdés, a Duna hajózhatóvá tétele.

3. Melyek voltak a magyar reformkor megvalósításai, eredményei? Írj egy:

- kulturális eredményt/megvalósítást:.....
- nyelvi eredményt/megvalósítást:.....
- a tudományos élet területén elért eredményt/megvalósítást:.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- az ipar vagy közlekedés területén elért eredményt/megvalósítást:.....

4. Írd az arcképek mellé a neveket!

gróf Széchenyi István, Kossuth Lajos, báró Wesselényi Miklós

1. .....

2. .....

3. .....

A képek lelőhelyei:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Wessel%C3%A9nyi_Mikl%C3%B3s_%28politikus,_1796%E2%80%931850%29#/media/F%C3%A1jl:Wessel%C3%A9nyi_Mikl%C3%B3s_Barab%C3%A1s.jpg,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Gr%C3%B3f_Sz%C3%A9chenyi_Istv%C3%A1n.jpg,
https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Gr%C3%B3f_Sz%C3%A9chenyi_Istv%C3%A1n.jpg.

Időpont: 05.07.2023.

5. Fogalmazd meg egy-két mondatban, mi a különbség Széchenyi és Kossuth felfogása között!

.....
.....

6. Képzeld el, hogy a reformkorban élsz és a jobbágyfelszabadítás híve vagy. Írj három évet arról, hogy ezt miért szükséges megtenni:

- .....
- .....
- .....

7. Képzeld magad Széchenyi István helyébe és írd meg az ő lehetséges országgyűlési beszédének egy részletét 5-6 mondatban! Válassz egyet az alábbi téma közül:

- a). a Lánchíd megépítésének szükségessége
- b). a Magyar Tudományos Akadémia létrehozásának szükségessége
- c). a Duna hajózhatóvá tételenek fontossága

UNIUNEA EUROPEANĂ

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania

Tema: *Reformismul nobiliar, progresul tehnic și economic*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Recunoașterea relațiilor între om și mediu
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Perioada cuprinsă între anii 1825 și 1848 se numește era reformei religioase .	
O caracteristică a perioadei este nevoia de modernizare..	
Contele Széchenyi István a donat veniturile pe un an al domeniilor sale pentru înființarea Academiei Științifice Maghiare..	
În această perioadă a început circulația vapoarelor cu aubri pe Dunăre.	

2. Subliniază intrusul. Identifică care dintre cele enumerate mai jos NU reprezintă un scop urmărit în era reformelor.

elibерarea iobagilor, scutirea nobilimii de plata impozitelor, rezolvarea problemelor confesionale, construirea căilor ferate, preocupări lingvistice, Dunărea să fie navigabilă.

3. Care au fost cele mai importante realizări ale erei reformelor? Scrie o:

- realizare culturală:.....
- realizare lingvistică:.....
- realizare științifică:.....
- realizare industrială sau din domeniul transportului:.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Scrie lângă imagine numele celui pe care-l reprezintă.

Széchenyi István, Kossuth Lajos, Wesselényi Miklós

1. .....

2. .....

3. .....

Sursa:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Wessel%C3%A9nyi_Mikl%C3%B3s_%28politikus,_1796%E2%80%931850%29#/media/F%C3%A1jl:Wessel%C3%A9nyi_Mikl%C3%B3s_Barab%C3%A1s.jpg,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Gr%C3%B3f_Sz%C3%A9chenyi_Istv%C3%A1n.jpg,

https://hu.wikipedia.org/wiki/Kossuth_Lajos#/media/F%C3%A1jl:Kossuth_1842.jpg Accesat în data de 05.07.2023.

5. Explică în 1-2 propoziții care era motivul neînțelegerilor dintre Széchenyi și Kossuth.

.....
.....

6. Imaginează-ți că trăiești în era reformelor și ești adeptul eliberării iobagilor. Scrie trei argumente prin care susții necesitatea eliberării iobagilor.

- .....
- .....
- .....

7. Imaginează-ți că tu ești Széchenyi István și scrie un fragment de 5-6 propoziții al unui posibil discurs parlamentar. Alege dintre următoarele subiecte:

- a). necesitatea construirii unui pod peste Dunăre
- b). necesitatea înființării Academiei Științifice Maghiare
- c). importanța navigabilității Dunării.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben

Téma: A magyar kultúra jelentős személyiségei a reformkorban

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;
- 2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között;
- 3.2. Dokumentumforrások használata

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
A <i>Himnusz</i> költője Kölcsény Ferenc.	
A <i>Himnusz</i> zeneszerzője Erkel Ferenc.	
1847-től Erdélyben a német lett a hivatalos nyelv.	
Barabás Miklós fotókat is készített.	

2. Kösd össze a neveket a fogalmakkal!

Széchenyi István	matematikus
Kossuth Lajos	a legnagyobb magyar
Bolyai János	festő
Wesselényi Miklós	zeneszerző
Kőrösi Csoma Sándor	erdélyi báró
Barabás Miklós	utazó, keletkutató
Liszt Ferenc	költő
Vörösmarty Mihály	a magyarok Mózese

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Írd az arcképek mellé a neveket!

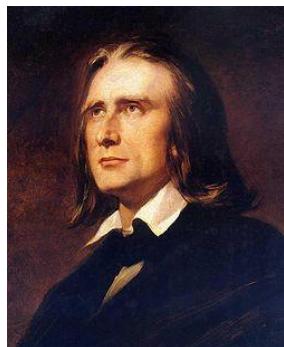
Kölcsey Ferenc, Liszt Ferenc, Vörösmarty Mihály

1.....

2.....

3.....

A képek lelőhelyei: https://hu.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_B%C4%8D%C5%99im_Mih%C3%A1ly#/media/F%C3%A1jl:Barabasz-vorosmarty.jpg, https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%A1roly_Ferenc_K%C3%B3lcsey#/media/F%C3%A1jl:Kolcsey_ferenc.jpg,
https://hu.wikipedia.org/wiki/Liszt_Ferenc#/media/F%C3%A1jl:Liszt-kaulbach.jpg.

Időpont: 05.07.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Hová utaznál, ha be szeretnéd járni híres személyiségeink életének fontos helyszíneit? Írj mindegyik személyiség neve után 3 helyszínt, ahol az illető élt vagy megfordult!

Széchenyi István:

Kossuth Lajos:

Wesselényi Miklós:

Kőrösi Csoma Sándor:

5. Válassz példaképet a reformkor neves személyiségei közül, majd 2-3 mondatban folytasd az alábbi kijelentést:

Azért választottam ..... -t példaképemül, mert.....

.....
.....
.....

A magyar kisebbség történelme és hagyományai -VII. osztály

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania

Tema: Marile personalități ale culturii maghiare

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Recunoașterea relațiilor între om și mediu
- 2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt
- 3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Kölcsey Ferenc este autorul Imnului.	
Muzica Imnului a fost compusă de Erkel Ferenc.	
Din 1847 limba germană a devenit limbă oficială în Transilvania.	
Barabás Miklós era și fotograf.	

2. Leagă numele persoanei cu termenul potrivit.

Széchenyi István	matematician
Kossuth Lajos	cel mai mare maghiar
Bolyai János	pictor
Wesselényi Miklós	muzician
Kőrösi Csoma Sándor	baron transilvănean
Barabás Miklós	explorator
Liszt Ferenc	poet
Vörösmarty Mihály	Moise al maghiarilor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Scrie lângă imagine numele celui pe care-l reprezintă.

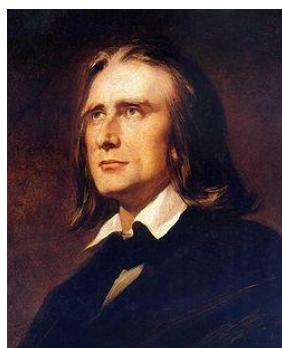
Kölcsey Ferenc, Liszt Ferenc, Vörösmarty Mihály

1.....

2.....

3.....

Sursa: https://hu.wikipedia.org/wiki/V%C3%B3r%C3%A1smarty_Mih%C3%A1ly#/media/F%C3%A1jl:Barabas-vorosmarty.jpg,
https://hu.wikipedia.org/wiki/Liszt_Ferenc#/media/F%C3%A1jl:Liszt-kaulbach.jpg,
https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B3lcsey_Ferenc#/media/F%C3%A1jl:Kolcsey_ferenc.jpg. Accesat în data de 06.07.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Unde ar trebui să călătorești dacă ai dori să vizitezi localități legate de personalitățile următoare? Scrie lângă numele fiecărei personalități câte 3 localități !

Széchenyi István:

Kossuth Lajos:

Wesselényi Miklós:

Kőrösi Csoma Sándor:

5. Alege dintre principalele personalități ale erei reformelor un model de urmat, apoi explică în 2-3 propoziții alegerea ta.

L-am ales ca model pe.....pentru că.....

.....

.....

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben (1690-1867)

Téma: Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc - okai, kitörése, megvalósításai

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban

3.2. Dokumentumforrások használata

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

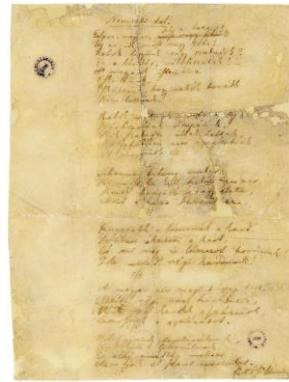
Kijelentések	Igaz/ Hamis
Az 1848-as magyar forradalom egyik célkitűzése a jobbágyfelszabadítás volt.	
Pesten a forradalom 1848. március 15-én kezdődött.	
A márciusi ifjak 14 pontban fogalmazták meg követeléseiket.	
Ferenc József császár elfogadta a követeléseket.	

2. Tekintsd meg az alábbi képeket, majd válaszolj a kérdésekre!

A.

B.

A.

https://ro.wikipedia.org/wiki/S%C3%A1ndor_Pet%C5%91fi#/media/Fi%C8%99ier:Barab%C3%A1s_Pet%C5%91fi.jpg, accesat 07.08.2023

B.https://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_dal#/media/F%C3%A1jl:S%C3%A1ndor_Pet%C5%91fi - National_Song - Google_Art_Project.jpg, accesat 07.08.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

a). Ki az A. képen látható személy?

.....

b). Mi a B. képen látható dokumentum?.....

c). Mikor és hol játszott szerepet a forradalom és szabadságharc történetében?

.....

**3. Az alábbiakban az 1848-as forradalom követeléseiből idézünk. (Mit kíván a magyar nemzet?)
Válassz ki egyet közülük, majd 3-4 mondatban fogalmazd meg, szerinted ez miért volt fontos a forradalmárok számára?**

a). Kívánjuk a sajtó szabadságát, a cenzúra eltörlését! (1. pont)

b). Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben! (4. pont)

c). A politikai statusfoglyok szabadon bocsáttassanak. (11. pont)

4. Nézz utána, ki volt az 1848-ban alakult kormány:

- miniszterelnöke:
- pénzügyminisztere:
- igazságügyminisztere:
- belügyminisztere:
- közlekedési minisztere:

Segítségül használd az alábbi képet!

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:1848-49_Baththyany-kormany.jpg, Accesat în data de 02.08.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania*

Tema: *Revoluția din 1848 - cauzele, izbucnirea și realizările revoluției*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

3. 1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile

3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
Un obiectiv al revoluției maghiare din 1848 a fost desființarea iobăgiei.	
Revoluția a izbucnit la Pesta în data de 15 martie 1848.	
Revendicările revoluționarilor maghiari au fost formulate în 14 puncte.	
Împăratul Franț Iosef a acceptat revendicările revoluționarilor.	

2. Privește imaginile de mai jos, apoi răspunde la întrebările ce urmează:

A.

B.

A.

https://ro.wikipedia.org/wiki/S%C3%A1ndor_Pet%C5%91fi#/media/Fi%C8%99ier:Barab%C3%A1s_Pet%C5%91fi.jpg, accesat 07.08.2023

B. https://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_dal#/media/F%C3%A1jl:S%C3%A1ndor_Pet%C5%91fi_-_National_Song_-_Google_Art_Project.jpg, accesat 07.08.2023

a). Cine este persoana din imaginea A.?

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

b). Ce document reprezintă imaginea

B.?.....

c). Când, unde și ce rol au avut în desfășurarea
revoluției?.....
.....

3. Mai jos sunt citate câteva dintre revendicările revoluționarilor maghiari din proclamația „Ceea ce vrea națiunea maghiară”. Alege una dintre revendicări, apoi explică în 3-4 propoziții de ce era un obiectiv important pentru ei.

- a). Vrem libertatea presei și desființarea cenzurii (1.)
- b). Egalitate civilă și religioasă în fața legii (4.)
- c). Eliberarea prizonierilor politici. (11.)

4. Documentează-te! Cine a deținut următoarele funcții în guvernul maghiar din 1848?

- prim-ministru:
- ministrul finanțelor:
- ministru justiției:
- ministrul de interne:
- ministrul transporturilor:

Îți poate fi de ajutor imaginea de mai jos:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:1848-49_Batthyany-kormany.jpg, accesat în data de 02.08.2023.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben

Téma: Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc – a magyar forradalom és a nemzetiségek, az orosz intervenció és a forradalom leverése

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
1848. május 29-én A Diéta elfogadta Erdély egyesülését Magyarországgal.	
A románok és a szászok egyetértettek ezzel a döntéssel.	
A magyar forradalom sikere miatt a császár az orosz cártól kér segítséget.	
A magyar honvédsereg Segesvár mellett tette le a fegyvert.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

..... az agyagfalvi gyűlés

..... pákozdi csata

..... Debrecenben kimondják a Habsburg-ház trónfosztását

..... világosi fegyverletétel

..... Kossuth és Avram Iancu találkozója Szegeden

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Fogalmazd meg saját szavaiddal egy mondatban!

- a). Mi történt 1848. március 20-án Kolozsváron?

.....

- b). Miért volt fontos Erdélyben a jobbágyfelszabadítás kérdése?

.....

- c). Mivel magyarázható a románok viszonyulása a magyar forradalomhoz?

.....

4. Az alábbi képen egy 1848-as székely nemzetőr látható.

Készíts rövid interjút egy 1848-as székely nemzetőrrel.
Interjúd alapuljon min. 4-5 kérdésen, amit riporterként teszel fel, illetve hosszabban kifejtett válaszokon, amelyeket a nemzetőr nevében fogalmazol meg.

https://foter.ro/cikk/20190316_erdelyben_a_forradalom_is_a_feje_tetejere_allt_1848_ban/,
accesat în data de 07.08.2023.

5. Ki írhatta az alábbi naplóbejegyzéseket?

- a). 1848. november 16.

Ma felszólaltam a sepsiszentgyörgyi gyűlésen. Miután megértem, hogy a háromszéki székelyek is meg fogják adni magukat, ha nincs fegyverük, megigértem, hogy működőképes ágyút öntök a magyar felkelők számára.

.....

- b). 1848. december 25.

Győzelem! Ma az erdélyi hadak élén bevonultam Kolozsvárra. Micsoda karácsonyi ajándék!

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Folytasd az alábbi kijelentéseket:

a). A szabadság nagyon fontos érték, hiszen.....

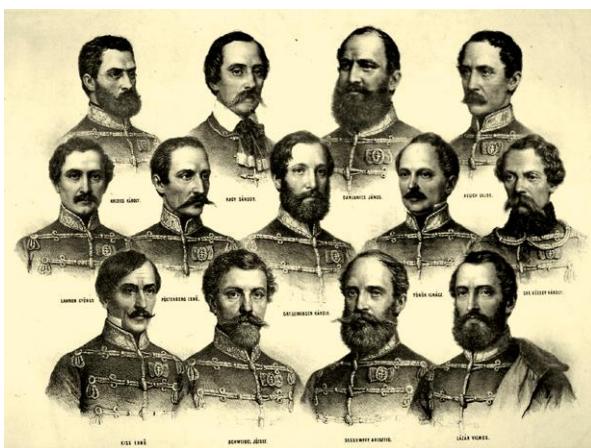
.....

b). Több nemzetiség békés egymás mellett élése csak akkor lehetséges, ha.....

.....

c). Október 6-a, az aradi vértanúk kivégzésének napja, gyászünnep. Mégis fontos, hogy megemlékezzünk róla, mert.....

7. Az alábbi képen a 13 aradi vértanú látható. Nézz utána, milyen nemzetiségek voltak!

https://ro.wikipedia.org/wiki/Cei_13_de_la_Arad#/media/Fi%C8%99ier:Aradi13.jpg, accesat 07.08.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania

Tema: Revoluția din 1848 – revoluția maghiară și problema națională, intervenția țaristă și înfrângerea revoluției.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente din viața poporului, a faptelor prezentate într-o situație de învățare
- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
La 29 mai 1848 Dieta a ratificat unirea Transilvaniei cu Ungaria.	
Românii și sașii erau de acord cu această decizie.	
Datorită succesului revoluției maghiare împăratul a cerut ajutorul Rusiei.	
Armata revoluționară maghiară a capitulat lângă Sighișoara.	

2. Stabilește ordinea cronologică a următoarelor evenimente:

..... Adunarea de la Lutița

..... Bătălia de la Pákozd

..... Detronarea dinastiei Habsburg la Debrecen

..... Capitularea armatei maghiare la Șiria

..... Întâlnirea dintre Kossuth și Avram Iancu la Seghedin

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Răspunde într-o singură propoziție.

- a). Ce s-a întâmplat în data de 20 martie 1848 la Cluj?

.....

- b). De ce era importantă desființarea iobăgiei pentru locuitorii Transilvaniei?

.....

- c). Cum se explică atitudinea românilor față de revoluția maghiară?

.....

4. Imaginea de mai jos reprezintă un soldat din garda națională secuiască.

Realizează un interviu cu un soldat secui din garda națională,
Pregătește 4-5 întrebări scurte la care formulează și
răspunsurile în numele soldatului secui.

https://foter.ro/cikk/20190316_erdelyben_a_forradalom_is_a_feje_tetejere_allt_1848_ban/,

accesat în data de 07.08.2023.

5. Cine poate fi autorul următoarelor însemnări de jurnal?

- a). 16 noiembrie 1848.

Azi am avut un discurs în adunarea din Sfântu Gheorghe. După ce am înțeles că și secuii din Trei Tinuturi vor capitula dacă nu mai au arme, am promis că voi turna tunuri eficiente pentru răsculații maghiari.

.....

- b). 25 decembrie 1848.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Victorie! Azi în fruntea trupelor din Transilvania am intrat în Cluj. Ce cadou de Crăciun!

6. Continuă propozițiile de mai jos:

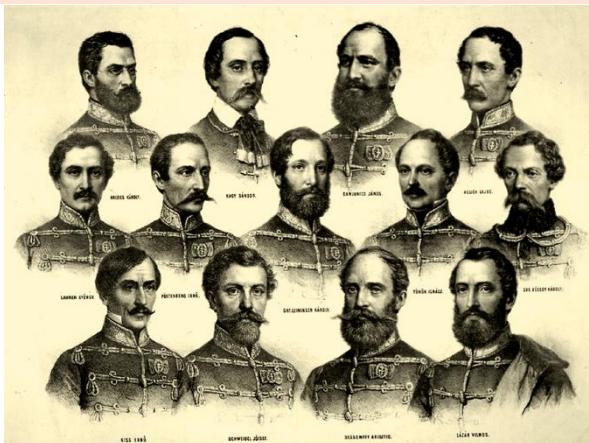
a). Libertatea este o valoare importantă pentru că.....

b). Conviețuirea pașnică a mai multor naționalități este posibilă numai dacă.....

c). 6 octombrie este o zi tristă, e ziua executării martirilor din Arad. Totuși trebuie să comemorăm această zi pentru că.....

7. Imaginea de mai jos reprezintă pe cei 13 martiri din Arad. Documentează-te!

Ce naționalitate aveau?

https://ro.wikipedia.org/wiki/Cei_13_de_la_Arad#/media/Fi%C8%99ier:Aradi13.jpg, accesat 07.08.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben

Téma: A forradalomtól a dualizmusig (1848-1867)

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;
- 2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között;
- 3.2. Dokumentumforrások használata

1. Állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az alábbi kijelentések!

Kijelentés	Igaz/ Hamis
A forradalom leverését követően az osztrákok önkényuralmat vezettek be.	
A forradalmárok amnesziát kaptak.	
1860-ban ünnepelték meg először március 15-ét.	
Az osztrák és a magyar fél közötti megegyezés 1867-ben következett be.	

2. Kösd össze a neveket a fogalmakkal!

1. Julius Jakob Haynau	a) „a hazai bölcs”	1.....
2. Alexander Bach	b) „a bresciai hiéna”	2.....
3. Deák Ferenc	c) belügyminiszter	3.....
4. gróf Mikó Imre	d) erdélyi kormányzó	4.....

3. Magyarázd meg röviden, mire vonatkozik a „nem engedtek a `48-ból” kifejezés!

.....

.....

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Említs meg egy-egy olyan intézkedést, amelyet a birodalom egységesítése érdekében vezettek be....!

- a közigazgatásban.....
- az adó és vámpolitika területén.....
- az oktatásban.....

5. A rendszerrel való szembenállás egyik kifejezése volt a „Kossuth-szakáll” viselése.

Milyen más módjai voltak a „passzív ellenállásnak”? Említs meg hármat ezek közül!

<https://beard.blog.hu/2015/09/14/hademenoveszteszkossuthszakallat>, accesat 08.08.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Instaurarea și consolidarea regimului habsburgic în Transilvania

Tema: *De la revoluție la dualism (1848-1867)*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Recunoașterea relațiilor între om și mediu
- 2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt
- 3.2. Utilizarea surselor documentare

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
După înăbușirea revoluției austriecii au introdus un regim neoabsolutist.	
Revoluționarii au primit amnistie.	
În 1860 a fost sărbătorită pentru prima dată ziua de 15 martie.	
În 1867 s-a ajuns la un compromis între maghiari și austrieci.	

2. Leagă numele persoanei cu termenul potrivit.

1. Julius Jakob Haynau	a) „înțeleptul națiunii” b) „hiena din Brescia” c) ministru de interne d) guvernator	1.....
2. Alexander Bach		2.....
3. Ferenc Deák		3.....
4. Imre Mikó		4.....

3. Explică în câteva propoziții la ce se referă expresia „n-au lăsat din '48”.

.....

.....

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Menționează câte o măsură luată de austrieci pentru centralizarea imperiului din domeniul...

- administrativ
- finanțier
- educațional

5. O expresie a împotrivirii față de regimul neoabsolutist era purtarea „bărbii Kossuth”.

Ce alte forme ale rezistenței pasive cunoști? Menționează trei dintre acestea.

1. .....
2. .....
3. .....

https://beard.blog.hu/2015/09/14/hademenoveszteszkossuthszakallat_, accesat 08.08.2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Erdély az Osztrák – Magyar Monarchiában (1867–1914)

Téma: A dualizmus intézményrendszere, politikai és társadalmi élet.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Gróf Andrassy Gyula 1867-ben lett magyar miniszterelnök.	
b) Az Osztárk-Magyar Monarchiában közös volt a külügyminisztériumi hivatal	
c) Az 1868-ban elfogadott nemzetiségi törvény engedélyezte területi autonómiák kialakítását.	
d) Az 1876-os közigazgatási törvény Erdélyt 27 vármegyére osztotta.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a. Létrejön a kiegyezés. _____
- b. Elindult a székely akció elnevezésű állami program. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

c. A Monarchia kereskedelmi szerződést köt Romániával._____

d. Elfogadják a Monarchia nemzetiségi törvényét._____

3. Párosítsd helyesen az alábbi fogalmakat és helységnéveket:

Vasúti vagongyár		a. Csíktusnád	1.....
Ércfeldolgozó üzem		b. Arad	2.....
Sörgyár		c. Balánbánya	3.....
Székely Kongresszus		d. Kolozsvár	4.....

4. Az alábbi szövegen egészítsd ki a hiányzó részket a megfelelő fogalmakkal:

A dualista kori Magyarország egy ..... állam volt. Az 1910-es népszámlálási adatok szerint Erdélyben, a....., Máramarosban és a ..... közel három millió ..... élt. A nemzetiségek helyzetét az 1868-ban elfogadott ..... szabályozta. A jogszabály lehetővé tette a szabad anyanyelvhasználatot a nemzetiségek számára az ..... és az ..... is.

Felhasználható kulcsszavak: *oktatás, igazságszolgáltatás, Partium, Bánság, soknemzetiségi, román, nemzetiségi törvény.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Az alábbi kulcsszavak felhasználásával 10-12 mondatban foglald össze a dualista korszak Magyarországának társadalmi szerkezetét: *dzsentri (elszegényedett nemes), polgárság, kisgazdák, zsellérek, arisztokrácia, bankárok.*

6. Internetes források felhasználásával egészítsd ki az alábbi táblázatot és készítsd el gróf Andrassy Gyula internetes profilját:

NÉV: Gróf Andrassy Gyula	Munkahely megadása: - 1867-től Magyarország miniszterelnöke.
Születési dátum:	Születési hely:
Elhunyt (idő):	Elhunyt (hely):
Családi állapot:	
Politikai nézetei:	
Történelmi emlékezete:	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

7. Az országgyűlési választáson sikeresen szerepeltél, parlamenti képviselőnek választottak. Kormánypárti képviselőként méltatsd a kormány érdemeit a gazdasági fejlesztések terén a dualizmus időszakában.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Transilvania în Imperiul Austro-Ungar antebelic (1867-1914)

Lecția: *Sistemul instituțional al dualismului, al vieții politice și sociale.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice.
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Contele Gyula Andrásy a devenit prim-ministru al Ungariei în anul 1867.	
b) În Monarhia Austro-Ungară, oficiul Ministerului Afacerilor Externe era comun.	
c) Legea naționalităților adoptată în anul 1868 a permis stabilirea autonomiilor teritoriale.	
d) Legea administrației publice din 1876 a împărțit Transilvania în 27 județe.	

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a. Se înființează Acordul din 1867. _____
- b. A fost lansat programul de stat numit „Székely akció”. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

c. Monarhia încheie un acord comercial cu România. _____

d. Se acceptă legea naționalității a Monarhiei. _____

3. Asociați corect următoarele noțiuni cu locațiile:

Fabrica de vagoane		a. Tușnad	1.....
Uzina de prelucrare a minereului		b. Arad	2.....
Fabrica de bere		c. Bălan	3.....
Congresul secuiesc		d. Cluj Napoca	4.....

4. Completați părțile lipsă cu expesiile corespunzătoare:

Ungaria în epoca dualistă era un stat ..... . Conform datelor recensământului din anul 1910, în Transilvania, în ....., în Maramureş și în ....., trăiau aproximativ trei milioane de ..... . Situația naționalităților a fost reglementată de ..... adoptată în anul 1868. Legislația a permis folosirea liberă a limbii maternă în ..... și în .....

Cuvinte cheie: *educație, justiție, Partium, Banat, multietnic, român, legea naționalităților.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Folosind cuvintele cheie de ami jos, rezumați în 10-12 propoziții structura socială a Ungariei în timpul erei dualiste: gentry (nobil sărac), burghezie, mici fermieri, țăran, aristocrație, bancheri.

6. Cu ajutorul surselor digitale, completați tabelul de mai jos, și creați profilul digital contelui Gyula Andrásy:

Nume: Conte Gyula Andrásy	Locul de muncă: - Din anul 1867 prim-ministru a Ungariei.
Data nașteri:	Locul nașteri:
Data decesului:	Locul decesului:
Starea civilă:	
Părerile politice :	
Memoria sa istorică:	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

7. Ai participat cu succes la alegerile parlamentare și ai fost ales ca membru al parlamentului. În calitate de reprezentant al guvernului, laudă meritele guvernului în ceea ce privește dezvoltarea economică în perioada dualismului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Erdély az Osztrák – Magyar Monarchiában (1867–1914)

Téma: *Kultúra a dualizmus korában: sajtó, színház és mozi 1*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) A Kelet című újság Kolozsváron jelent meg.	
b) A Wesselényi kollégiumot Zilahon hozták létre.	
c) Szathmáry Pap Károly volt a dualizmus legjelentősebb építésze.	
d) Kós Károly a dualizmus időszakának legjelentősebb földrajztudósa.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a. Megalakul az EME. _____
- b. Létrejön a Székely Művelődési és Közgazdasági Egylet. _____
- c. Brassóban megnyílt az első erdélyi mozi. _____
- d. Megalakult a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem. _____

3. Nevezd meg milyen épületek találhatók az alábbi képeket:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Forrás: Internet

4. Nézd meg az alábbi épületek képeit és válaszolj a feltett kérdésekre:

Forrás: Internet

- Melyik erdélyi városokhoz köthetők a fenti épületek?
- Milyen jellegzetes építészeti stílusban épültek? Nevezd meg az építészeti stílusok három fontosabb jellegzetességét.
- Nevezd meg az épületek tervezőit!
- Milyen célt szolgálnak ma ezek az épületek?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Válassz ki tetszőlegesen egyet az alábbi városok közül, és idegenvezetőként mutatsd be osztálytársaidnak a város 3-4 jellegzetes épületét, amely a dualizmus korában épült:

- a. Székelyudvarhely
- b. Kézdivásárhely
- c. Kolozsvár
- d. Marosvásárhely
- e. Nagyvárad
- f. Szatmárnémeti

6. Internet felhasználásával válaszolj az alábbi kérdésekre:

- a. Miért jelentős Janovics Jenő munkássága?
- b. Mely nemzetközileg is ismert filmrendezők voltak a tanítványai? Nevezd meg két-két fontosabb munkájukat!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Transilvania în Imperiul Austro-Ungar antebelic (1867-1914)

Lecția: *Cultura în perioada dualismului: Presă, teatru și cinematografie I*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 1.4. Localizarea spațială a evenimentelor istorice
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Ziarul „Kelet” a apărut la Cluj Napoca.	
b) Colegiul „Wesselényi” a fost fondat la Zalău.	
c) Károly Szathmáry Pap a fost cel mai important architect din timpul dualismului.	
d) Kós Károly a fost cel mai important geograf din timpul dualismului..	

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a) A fost înființată Asociația EME. _____
- b) Se înființează Societatea Culturală și Economică Secuiască _____
- c) La Brașov s-a deschis primul cinematograf din Transilvania_____
- d) A fost fondată Universitatea „Ferenc József” din Cluj Napoca _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Numește clădirile din imaginile de mai jos:

Sursa: Internet

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Priviți cu atenție imaginile cu următoarele clădiri și răspundeți la întrebări:

Sursa: Internet

- În ce orașe din Transilvania se află clădirile de mai sus?
- În ce stil arhitectural caracteristic au fost construite? Numiți cele mai importante trei caracteristici ale stilurilor arhitecturale.
- Numiți proiectanții clădirilor!.
- Ce scop servesc astăzi aceste clădiri?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Alege unul dintre orașele de mai jos și, ca ghid turistic, prezintă colegilor tăi 3-4 clădiri tipice ale orașului, care au fost construite în epoca dualismului.

- a. Odoreu Secuiesc
- b. Târgu Secuiesc
- c. Cluj Napoca
- d. Târgu Mureș
- e. Oradea
- f. Satu Mare

6. Cu ajutorul surselor digitale răspundeți la următoarele întrebări:

- a. De ce este semnificativă munca lui Janovics Jenő?
- b. Ce rezitori cunoșcuți la nivel internațional au fost studenții săi? Numiți căte două dintre cele mai importante lucrări ale lor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Erdély az Osztrák–Magyar Monarchiában az I. világháború előtt (1867–1914)

Téma: *Kultúra a dualizmus korában: sajtó, színház és mozi 2*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.1 Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatok megoldása érdekében.
- 3.2. Dokumentumforrások felismerése.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Barabás Miklós volt a dualizmus korának legjelentősebb geográfusa.	
b) Hollósy Simon egy nagyon jelentős nagybányai festőművész.	
c) Kandó Kálmán a villanyborotva feltalálója.	
d) A villanymozdony feltalálója Székely Bertalan.	

2. Párosítsd az alábbi neveket és találmányokat:

Bánki Dónát		Transzformátor	1.....
Puskás Tivadar		Torziós inga	2.....
Eötvös Lóránd		Karburátor	3.....
Bláthy Ottó		Telefonközpont	4.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Egészítsd ki a megfelelő személynevekkel az alábbi szövegrészről:

A marosvásárhelyi Teleki Téka alapítójának dédunokája ..... először írt le több afrikai növény- és állatfajt. A nagyenyedi ..... Új-Guineában végzett jelentős kutatásokat. Ugyanott ..... kőkorszaki szinten élő törzsekre bukkant. Az erdélyi székelyek lakhelyéről ..... készített részletes munkát *Székelyföld leírása* címmel.

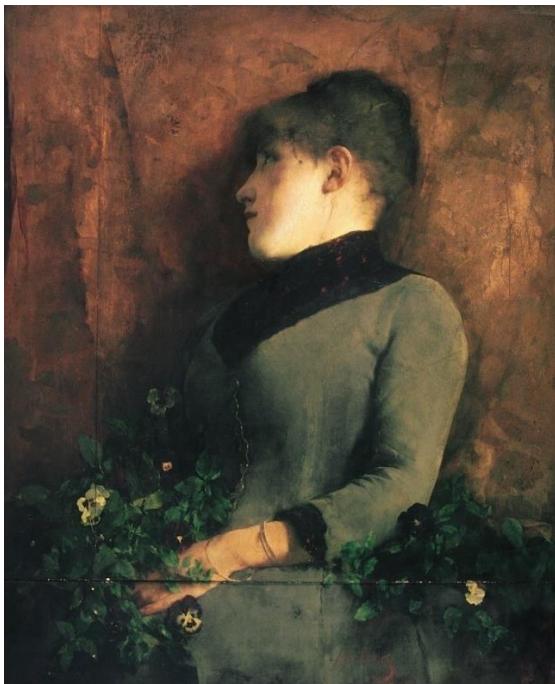
Felhasználható személynevek: Fenichel Sámuel, Orbán Balázs, Bíró Lajos, Teleki Sámuel.

4. Internetes források felhasználásával párosítsd az alább látható képeket a felsorolt festőművészekkel. Nevezd meg a kép címét is!

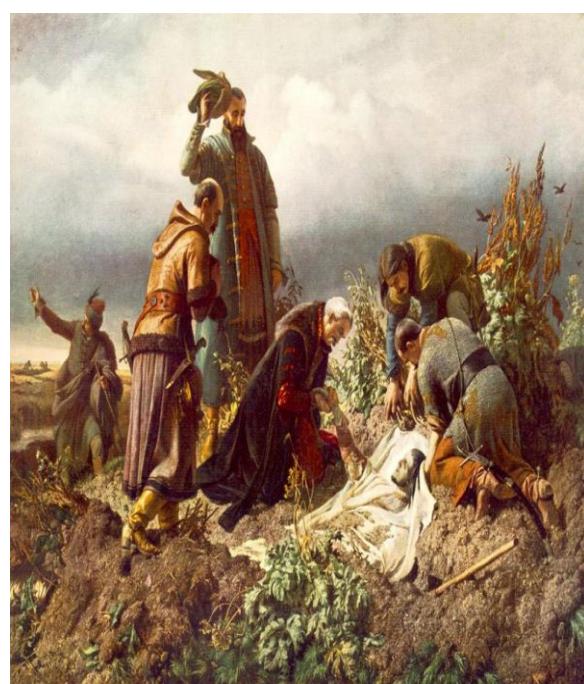
a. Barabás Miklós

b. Hollósy Simon

c. Székely Bertalan

I.

II.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

III.

IV.

5. Képzeld el, hogy egy dualizmus kori erdélyi napilap újságírója vagy. Készíts egy 20-25 soros képzeletbeli riportot a korszak egyik jelentős magyar feltalálójával a találmányáról, a feltalálás körülményeiről.

6. Internetes források felhasználásával keresd meg hogyan működött Puskás Tivadar találmánya, a telefonhírmondó. Készíts te is három korabeli hírt, amelyet továbbítani lehetett volna a hallgatóknak.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII a

Unitatea de învățare: Transilvania în Imperiul Austro-Ungar antebelic (1867-1914)

Lecția: *Cultura în perioada dualismului: Presă, teatru și cinematografie 2*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru .

3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Miklós Barabás a fost cel mai important geograf al dualismului.	
b) Simon Hollósy este un pictor foarte important din colonia băimăreană.	
c) Kálmán Kandó este inventatorul aparatului de ras electric.	
d) Inventatorul locomotivei electric a fost Bertalan Székely.	

2. Asociați numele cu invențiile de mai jos:

Bánki Dónát		Transformator	1.....
Puskás Tivadar		Pendul de torsie	2.....
Eötvös Lóránd		Carburator	3.....
Bláthy Ottó		Centru de telecomunicație	4.....

3. Completați textul de mai jos cu numele persoanelor adecvate:

Strănepotul fondatorului Tékei Teleki din Târgu Mureș, ... ,a descris pentru prima dată mai multe specii de plante și animale africane. ..... din Aiud a efectuat cercetări semnificative în Noua Guineea. În același loc ..... a găsit triburi care trăiau la nivel

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

paleolitic. .... a pregătit o lucrare detaliată despre secuii din Transilvania intitulată Descrierea ținutului Secuiesc.

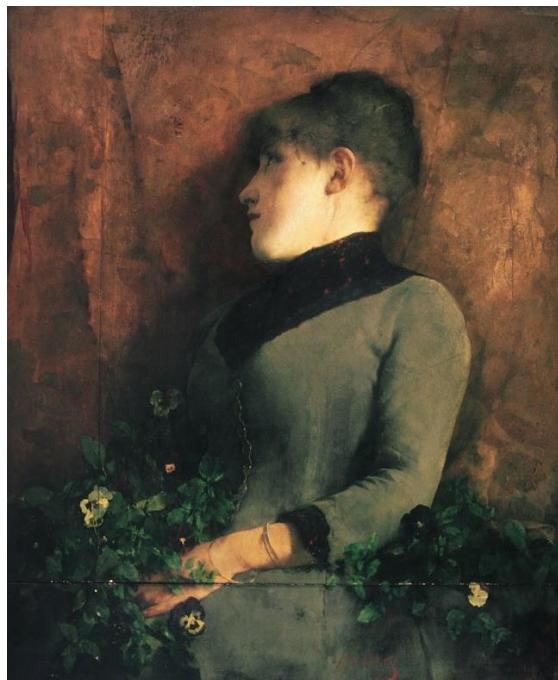
Numele persoanelor: Fenichel Sámuel, Orbán Balázs, Bíró Lajos, Teleki Sámuel.

**4. Folosind sursele digitale, asociați imaginile prezentate mai jos cu pictorii enumerați.
Denumește și titlul picturii.**

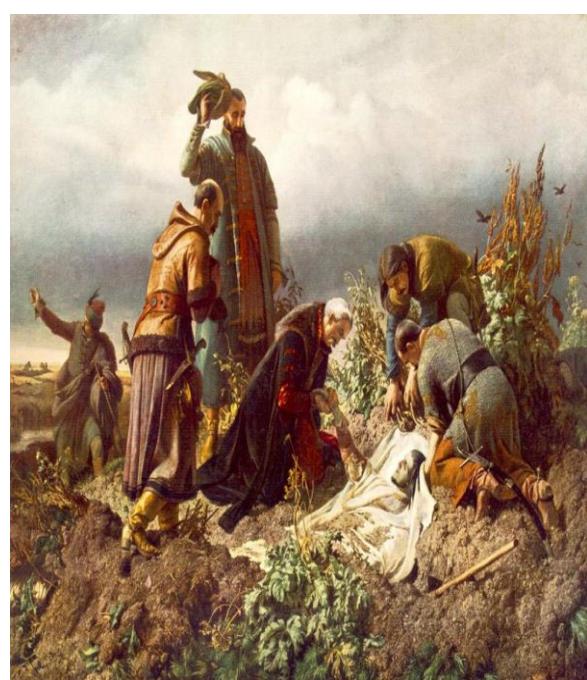
a. Barabás Miklós

b. Hollósy Simon

c. Székely Bertalan

I.

II.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

III.

IV.

5. Imaginează-ți că ești jurnalist la un cotidian ardelean în epoca dualismului. Pregătește un raport imaginar cu unul dintre inventatorii maghiari importanți ai epocii despre invenția sa și circumstanțele invenției.

6. Folosind sursele digitale, caută informații despre cum a funcționat invenția lui Tivadar Puskás: telefonul fix prin care transmiteau știri. Crează știri contemporane, care ar fi putut fi transmise ascultătorilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Erdély az Osztrák–Magyar Monarchiában az I. világháború előtt (1867–1914)

Téma: Művelődés a dualizmus korában: Tudományos és kulturális intézmények. Az oktatás és a sajtó. A magyar kultúra hozzájárulása az európai kultúrához 1

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és egyes események időrendi sorrendje.
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése.
- 3.2. Dokumentumforrások használata.

1. Mond meg, ki vagyok?

Leírás	Személy
a. Én voltam az utolsó erdélyi polihisztor.	
b. Kolozsvár nekem köszönheti a Mátyás királyt is ábrázoló szoborcsoportot.	
c. Én készítettem az aradi Szabadság-szobrot.	
d. Elkészítettem a Székelyföld részletes és pontos leírását.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a. A dualizmus időszakában sok székely vándorolt ki az Egyesült Államokba	
b. A dualizmus időszakában látványosan fejlődött Erdély vasúthálózata.	
c. A dualizmus korszaka az 1867-es kiegyezéssel kezdődött.	
d. A dualizmus időszakában Aradon mozdonyokat gyártottak.	

3. Párosítsd helyesen az alábbi épületeket a helységnevekkel:

Mikó kastély		a. Csíkszereda	1.....
Llyod palota		b. Marosvásárhely	2.....
Kultúrpalota		c. Temesvár	3.....
Pannónia szálló		d. Marosújvár	4.....
Márton Áron Főgimnázium		e. Szatmárnémeti	5.....

4. Egészítsd ki a hiányzó részeket a megfelelő helységnevekkel:

„Vízvezetéket elsőnek ..... 1887-be és ..... 1894-ben épített, de a századelőn még egy sor városban közkutak működtek. Komolyabb csatornahálózat csak Kolozsvárt és ..... volt. A villanyvilágítás a század végén jelent meg (..... már 1884-ben), először Marosvásárhelyt egy fűrészüzem dinamójára kapcsolva, majd 1896-ban ..... 1908-ban 14 városban volt áramszolgáltatás...”

Köpeczi Béla (szerk.): Erdély története. III. 1986

UNIUNEA EUROPEANĂ

Választható helyszíneket: Nagyszeben, Temesvár, Brassó, Kolozsvár, Marosvásárhely.

5. Magyarázd meg az alábbi kifejezéseket:

- a. Dzsentri _____
- b. Közbirtokosság _____
- c. Pénzarisztokrácia _____
- d. Szecesszió _____

6. Párosítsd helyesen az alábbi személyneveket a megadott szavakkal:

Eötvös Lóránd		a. oktatás	1.....
Eötvös József		b. karburátor	2.....
Déri Miklós		c. torziós inga	3.....
Csonka János		d. transzformátor	4.....

7. A fejezetben tanult ismereteid alapján készíts egy 20-25 soros cikket arról, hogy milyen előnyökkel járt az erdélyi közösség számára a dualizmus időszaka. Meglátásod szerint milyen minőségi változáson ment keresztül a minden nap életvitelük?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII a

Unitatea de învățare: Transilvania în Imperiul Austro-Ungar antebelic (1867-1914)

Lecția: *Cultura în epoca dualismului: instituții științifice și culturale. Educația și presa. Contribuția culturii maghiare la cultura europeană I*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.5. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Cine sunt?

Descriere	Numele persoanei descrise
a. Eu am fost ultimul polihistor din Transilvania.	
b. Clujul îmi datorează grupul statuar care îl înfățișează pe regele Matei Corvin	
c. Eu am creat „Statuia Libetății” de la Arad	
d. Am realizat descrierea detaliată și precisă a Ținutui Secuiesc	

2. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Enunț	Adevărat/ Fals
a. În perioada dualismului, mulți secui au emigrat în Statele Unite al Americii	
b. În perioada dualismului, rețeaua de căi ferate a Transilvaniei s-a dezvoltat spectaculos.	
c. Era dualistă a început cu acordul din 1867.	
d. În perioada dualismului, la Arad se fabricau locomotive	

3. Asociați corect următoarele clădiri cu localități:

Castelul Mikó		a. Miercurea Ciuc	1.....
Palatul Llyod		b. Târgu Mureș	2.....
Palotul Culturii		c. Timișoara	3.....
Hotelul Pannonia		d. Ocna Mureș	4.....
Gimnaziul Márton Áron		e. Satu Mare	5.....

4. Completați părțile lipsă cu numele localităților corespunzătoare:

„Conducta de apă prima dată a fost construită la ..... în 1887 și la ..... în 1894, dar la începutul secolului fântânile publice încă mai funcționau într-un număr mare de orașe. Rețea de canalizare mai serioasă era doar la Cluj și la ..... . Iluminatul electric a apărut la sfârșitul secolului (la ..... deja în anul 1884), mai întâi legat de un **dinamo*** al unui gater din Târgu Mureș, după acesta în anul 1896 la ..... . În anul 1908 14 orașe aveau electricitate. ...”

*dinamo: Generator de curent electric continuu, fără piese în mișcare, care transformă energia dezvoltată de un agent chimic, termic sau luminos în energie electrică.

Béla Köpeczi (editor): *Istoria Transilvaniei. III. 1986*

Localități: Sibiu, Timișoara, Brașov, Cluj Napoca, Târgu Mureș.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Explicați următorii termeni:

- a. Gentry _____
- b. Ocol Silvic _____
- c. Aristocrația finanțiară _____
- d. Art Nouveau _____

6. Asociați corect următoarele nume cu concepte:

Lóránd Eötvös		a. Învățământ	1.....
József Eötvös		b. carburator	2.....
Miklós Déri		c. pendul de torsiune	3.....
János Csonka		d. transformator	4.....

7. Pe baza cunoștințelor pe care le-ai învățat în acest capitol, scrie un articol de 20-25 de rânduri despre beneficiile perioadei dualismului pentru comunitatea transilvăneană. În opinia ta, prin ce fel de schimbare calitativă a trecut viața lor de zi cu zi?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Erdély az Osztrák – Magyar Monarchiában az I. világháború előtt (1867–1914)

Téma: *Művelődés a dualizmus korában: Tudományos és kulturális intézmények. Az oktatás és a sajtó.*

A magyar kultúra hozzájárulása az európai kultúrához 2

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése.

1.3. Az ember és a környezete közötti viszony felismerése.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) A dualizmus korának legjelentősebb irodalmi folyóirata a Nyugat című lap.	
b) Ady Endre a Szatmár megyei Érmindszenten született.	
c) Az erdélyi népdalokat elsőként Bartók Béla kezdte el gyűjteni.	
d) A dualista időszakban Kodály Zoltán összegyűjtötte az erdélyi népmeséket.	

2. Párosítsd az alábbi neveket a találmányokkal:

Baross Gábor		Liftek hajtására alkalmas motor	1.....
Puskás Tivadar		Vasúti hálózat fejlesztése	2.....
Csonka János		Telefonhírmondó	3.....
Déri Miksa		Gázmotor	4.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

3. Egészítsd ki a megfelelő nevekkel az alábbi szövegrészt:

A dualizmus éveiben nemcsak a gazdasági, hanem a tudományos élet is látványosan fejlődött. .... 1893-ban kezdte el a Pallas Nagylexikon szerkesztését és kiadását. Ezt a lexikont vásárolta meg 1911-ben a ..... RT., majd némileg átdolgozva és kiegészítve sajátjukként, mint ..... Nagy ..... adták ki 1911 és 1935 között. A lexikonok szerkesztői között megtaláljuk a korszak szinte valamennyi jelentős tudósát ..... Lórádot, Bánki ....., a történet tudomány képviselőjét..... és ..... Ármint is.

Felhasználható nevek: *Eötvös, Gerő Lajos, Dónát, Révai Testvérek, Marczali Henriket, Révai Lexikon, Vámbéry.*

Forrás: Internet.

4. Képzeld el, hogy egy dualizmus kori erdélyi napilap újságírója vagy. Készíts egy 20-25 soros képzeletbeli riportot Erdély „utolsó polihisztoraként” említett Brassai Sámuel professzorral. Az interjúban részletezd életének fontosabb állomásait és jelentősebb munkáit.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

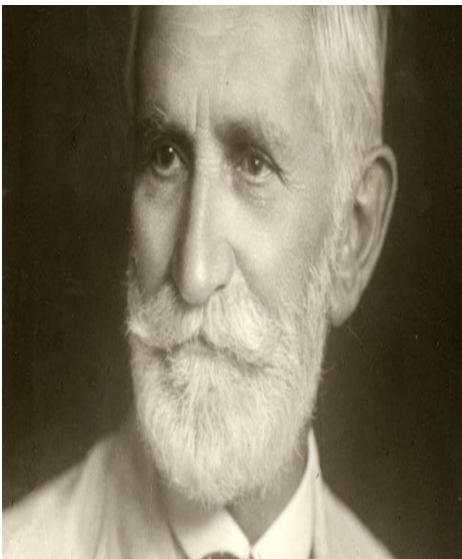
5. Internetes források felhasználásával nevezd meg az alább képeken látható személyeket. Miért jelentős munkásságuk az erdélyi kultúra számára?

1.

2.

3.

4.

Forrás: Internet

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. A dualizmus időszakának egyik fontos történeti munkája volt a *Magyarország vármegyéi és városai* című enciklopédia sorozat. Interneten elérhető változata segítségével mutatsd be az alábbi erdélyi városokban működött legfontosabb oktatási intézményeket: Kolozsvár, Székelyudvarhely, Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy, Marosvásárhely, Arad, Temesvár, Nagyvárad, Zilah, Szatmárnémeti, Nagybánya, Nagykároly.

A feladat megoldásához felhasználható az alábbi webcím is:

<https://mek.oszk.hu/09500/09536/html/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Transilvania în Imperiul Austro-Ungar antebelic (1867-1914)

Lecția: *Cultura în epoca dualismului: instituții științifice și culturale. Educația și presa. Contribuția culturii maghiare la cultura europeană 2*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice.

1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Cel mai important jurnal literar al epocii dualismului a fost revista „Nyugat”.	
b) Endre Ady s-a născut la Eriu-Mețenț din județul Satu Mare.	
c) Béla Bartók a fost primul care a colectat cântece populare transilvănenе.	
d) În perioada dualistă Zoltán Kodály a adunat basme populare transilvănenе.	

2. Asociați numele cu inventiile de mai jos:

Baross Gábor		Motor pentru ascensoare	1.....
Puskás Tivadar		Dezvoltarea rețelei feroviare	2.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Csonka János		Telefonul fix prin care transmiteau știri	3.....
Déri Miksa		Motor pe gaz	4.....

3. Completați textul de mai jos cu numele persoanelor adecvate:

În anii dualismului, nu numai economia s-a dezvoltat spectaculos, ci și viața științifică.

..... în anul 1893 a început să editeze și să publice Lexiconul Pallas. Acest lexic a fost achiziționat în anul 1911 de către .....RT, apoi puțin revizuite și completate ca ale lor, sub titlul ..... Nagy ..... au fost publicate între 1911 și 1935. Printre redactorii lexicoanelor găsim aproape toți oamenii de știință semnificativi ai epocii: Lóránd .....,

Numele persoanelor: Eötvös, Lajos Gerő, Dónát, Frații Révai, Henrik Marczali, Lexiconul Révai, Vámbéry.

Sursa: Internet.

4. Imaginează-ți că ești jurnalist la un cotidian ardelean în epoca dualismului. Pregătește un raport imaginar de 20-25 rânduri cu profesorul Sámuel Brassai, „ultimul polihistor” ai Transilvaniei. În interviu detaliază cele mai importante repere din viața sa și cele mai semnificative lucrări al lui.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

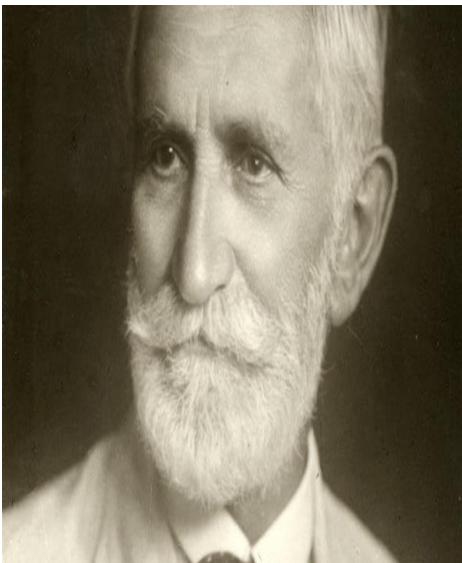
5. Folosind sursele digitale, denumește personele prezentate în imaginile de mai jos. De ce este munca lor semnificativă pentru cultura ardeleană?

1.

2.

3.

4.

Sursa: Internet

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Una dintre lucrările istorice importante ale perioadei dualismului a fost seria de enciclopedii: „Comitate și orașe ale Ungariei”. Cu ajutorul variantei digitale, prezintă cele mai importante instituții de învățământ, care funcționau în următoarele orașe transilvănene: Cluj Napoca, Odorheiu Secuiesc, Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe, Târgu Mureș, Arad, Timișoara, Oradea, Zalău, Satu Mare, Baia Mare, Carei.

Ca sursă digitală poți folosi următorul site: <https://mek.oszk.hu/09500/09536/html/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Erdély az Osztrák – Magyar Monarchiában az I. világháború előtt (1867–1914)

Téma: Életmód. Gazdaság a kiegyezés korában.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.1 Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatok megoldása érdekében.
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Nagyváradon már a dualizmus korában volt villamos.	
b) A Széchenyi piactér Aradon volt.	
c) Az Albina Bank Nagyszebenben működött.	
d) Az erdélyi malomipar központja Besztercén volt.	

2. Párosítsd az alábbi fogalmakat és helységeveket:

Nagyvárad		Szeszgyár	1.....
Brassó		Cukorgyártás	2.....
Resicabánya		Gyapjúfeldolgozás	3.....
Segesvár		Gépipari központ	4.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Egészítsd ki a megfelelő helységnevekkel az alábbi szövegrészt:

A dualizmus időszakában jelentősen fejlődött Erdély vasúti hálózata. Elsőként 1868-1873 között épült meg .....-Déva-..... közötti pálya, a .....-.....- Debrecen közötti vasút és végül a Nagyvárad - .....- ..... közötti vasúti összeköttetés jött létre. Hiányos maradt a vasúti hálózat ..... és ..... között.

Felhasználható helységnevek: Kolozsvár, Mezőség, Brassó, Székelyföld, Nagykároly, Arad, Szatmárnémeti, Gyulafehérvár.

4. Képzeld el, hogy egy dualizmus kori erdélyi napilap újságírója vagy. Készíts egy 20-25 soros képzeletbeli riportot egy városi polgárral életkörülményeiről, városának fejlődéséről, kiemelve az új kulturális lehetőségeket (színház, mozi)!

---

5. Végre megérkezett a nyár és vele a vakáció! Családoddal a nyaralást tervezitek. Segítsd a döntést azzal, hogy ismereteid és internetes források felhasználásával felkutatod a dualizmus korszakának erdélyi fürdőhelyeit, kiemelve azt is, hogy milyen jótékony egészségügyi hatása van az ott található termálvizeknek!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Az alábbi betűfolyamban három név található elrejtve, melyek szorosan kapcsolódnak a kiegyezéshez. Találd meg őket és határozd meg milyen tiszteget töltötték be a kiegyezés után!

PRETJERPFMLDSAOPEVBCSORPTKRMZNRMWSAOPTUBNEF
DASFPNEIOAPERNRTUHIBERFOPGEPADSFERENCEJÓZSEFJH
KTOZPENVJDLLOÁIMDEÁKFERENCEOKRUEGFVNOIADLFP
GOILERTLMFNGOTPZLTRMSQOANDRÁSSYGYULAKGROI

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Transilvania în Imperiul Austro-Ungar antebelic (1867-1914)

Lecția: *Modul de viață. Economia*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru .

2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) La Oradea deja în epoca dualismului circula tramvaiul	
b) Piața Széchényi era la Arad.	
c) Banca Albina își desfășura activitatea în Sibiu.	
d) Centrul industriei morăritului din Transilvania era la Bistrița.	

2. Asociați corect următoarele noțiuni cu localități:

Oradea		Fabrică de spirit	1.....
Brașov		Fabrică de zahăr	2.....
Reșița		Prelucrarea lânii	3.....
Sighișoara		Centru de industria mașinilor	4.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Completați textul de mai jos cu numele locațiilor corespunzătoare:

În perioada dualismului, rețeaua de căi ferate a Transilvaniei s-a dezvoltat semnificativ. Pentru prima dată între 1868-1873 a fost construită o linie între ..... – Deva - ....., cel dintre ..... - ..... - Debrețin și în, cele din urmă, Oradea - ..... - ..... s-a făcut legătura feroviară. Rețeaua feroviară a rămas incompletă în ..... și .....

Numele locațiilor: Cluj Napoca, Câmpia Transilvaniei, Brașov, Tinutul Secuiesc, Carei, Arad, Satu Mare, Alba Iulia.

4. Imaginează-ți că ești jurnalist la un cotidian ardelean în epoca dualismului. Pregătește un raport imaginar cu un cetățean despre condițiile sale de viață, despre dezvoltarea orașului său, evidențiind noile oportunități

5. În fine, a sosit vara și cu ea vacanța! Îți plănuiești concediul cu familia ta. Ajută la decizie, folosind cunoștințele și resursele tale digitale pentru a găsi stațiuni balneare transilvănene din epoca dualismului, evidențiind beneficiile pentru sănătate ale apelor termale de acolo.

6. Există trei nume ascunse în fluxul de litere de mai jos, care sunt sărâns legate de Acordul din anul 1867. Găsește-le și stabilește ce funcție au ocupat după Acordul din 1867.

PRETJERPFMLDSAOPLEVBCSORPTKRMZNRMSAOPTUBNEF
DASFPNEIOAPERNR TUHIBERFOPGEPADSFERENCEJÓZSEFH
KTOZPENVJDLLOÁIMDEÁKFERENCEOKRUEGFVNOIADLFP
GOILERTLMFNGOTPZLTRMSQOANDRÁSSYGYULAKGROI

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Az első világháború és következményei

Téma: *Az első világháború (1914–1918). Erdély a világháború soránban.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Gavrilo Princip olasz nemzetiségű volt.	
b) A szarajevói merényletet magyar titkosrendőrök hajtották végre.	
c) Az I. világháború kitörésekor Tisza István volt a magyar miniszterelnök.	
d) A szarajevói merényletet 1914. június 28.-án követték el.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a. A Monarchia hadat üzen Szerbiának. _____
- b. Az oroszok elfoglalják Przemsyl erődjét. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

- c. A szarajevói merénylet elkövetése. _____
- d. Az Olasz Királyság hadat üzen a Monarchiának. _____

3. Mondd meg, ki vagyok!

- a. A férjemet és engem lelőtt egy szerb diák Szarajevóban. _____
- b. A háború kitörésekor én voltam a magyar király, de a háború végét már nem éltem meg. _____
- c. Elleneztem a háborút, később minden megtettem, hogy megnyerjük azt. Még a fronton is harcoltam 1917-től. _____
- d. Én voltam az Osztrák-Magyar Monarchia utolsó uralkodója. _____
- e. Katonáimnak azt ígértem, hogy: „, mire a falevelek lehullanak” a háborúnak vége lesz és otthon lesznek szeretteikkel karácsonykor. _____

4. Készíts egy-egy 10-15 soros képzeletbeli újságcikket az alább megadott két címmel:

- I. Végre kitört a háború!
- II. A román támadás következtében székelyek ezrei menekülnek!

5. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget és válaszolj a feltett kérdésekre:

„Doberdó! Furcsa szó. Dobok peregnék és valami dübörgésszerű komorság. [...] A Doberdó név számunkra nemcsak a falut jelentette, hanem a körülötte elterülő lapos, tíz-tizenöt kilométeres hosszúságú, dél felé nyúló fennsíkot is. Ez a gyér növényzetű sziklás vidék volt az olasz front isonzói szakaszának egyik legtöbbet vértől ázthatott területe. A Doberdó szónak visszhangja a magyar fülben: dob... doboló... Talán a véletlen folytán kapták föl éppen ennek a falunak a nevét, hiszen nemcsak Doberdó község alatt folyt a vér. [...] De az egész frontszakaszt Doberdó névre keresztelte a magyar katonaság, mert ez a doboló szóra emlékeztető név felidézte képzeletben a szüntelen pergőtüzet, a vérfergeteget.” (Zalka Máté: Doberdó. Kolozsvár, 1976.)

- a. Hol található ma a szövegen említett település?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

b. Miért harcoltak itt magyar katonák?

c. Véleményed szerint a fronton harcoló katonák mennyire lelkesedtek a háborúért? Válaszod indolkold meg néhány mondattal.

6. Egészíts ki az alábbi szöveget a megadott szavakkal:

A román kormány..... az esti órákban üzent hadat a Monarchiának. A támadásukat ..... és Dél-..... irányába indították meg. A magyar ..... megkezdte a megtámadt területek kiürítését. A ..... hadsereg néhány héten belül elfoglalta ....., Petrozsényt és megközelítette ..... is.

Felhasználható kulcsszavak: *Marosvásárhely, 1916. augusztus 27., Erdély, Székelyföld, Brassó, román, közigazgatás.*

7. Keress a családodban első világháborús emlékeket: fényképeket, kitüntetéseket, leveleket. Gyűjtsétek őket össze osztálytársaiddal és készítsétek egy emléksarkot a tárgyakból az osztálytermetekben.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Primul Război Mondial și consecințele lui

Lecția: *Primul Război Mondial (1914–1918). Transilvania în timpul Primului Război Mondial*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.6. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 1.7. Localizarea spațială a evenimentelor istorice
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a) Gavrilo Princip era de naționalitatea italiană.	
b) Asasinatul de la Sarajevo, a fost comisă de poliția secretă maghiară.	
c) La izbucnirea Primului Război Mondial, István Tisza era prim-ministrul Ungariei.	
d) Asasinatul de la Sarajevo a fost comis la data de 28. iunie 1914.	

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a. Monarhia a declarat război Sârbiei. _____
- b. Rușii cuceresc cetatea Przemysl. _____
- c. Săvârșirea asasinatului de la Saraievo. _____
- d. Regatul Italiei declară război Monarhiei. _____

3. Spune-mi cine sunt:

UNIUNEA EUROPEANĂ

- a. Eu și soțul meu am fost împușcați de un student sârb la Saraievo. _____
- b. Eram regele Ungariei când a izbucnit Primul Război Mondial, dar nu am trăit să văd sfârșitul războiului. _____
- c. M-am opus războiului, mai târziu am făcut totul pentru a-l câștiga. Am luptat și pe front din anul 1917. _____
- d. Am fost ultimul conducător al Monarhiei Austro-Ungare. _____
- e. Am promis soldaților, că: „până cad frunzele” se va termina războiul, și de Crăciun vor fi acasă cu cei dragi. _____

4. Scrie un articol imaginar de 10-15 rânduri cu următoarele două titluri:

- I. În sfârșit a izbucnit războiul!
- II. În urma atacului românesc, mii de secui fug!

5. Citește cu atenție textul de mai jos, și răspunde la întrebări:

„Doberdó! Un cuvânt ciudat. Tobele bat, și ceva întuneric bubuiitor. [...] Pentru noi, numele Doberdo a însemnat nu numai satul, dar și platoul plat, lung de zece-cincisprezece kilometri, care se întinde în jurul lui și se extinde spre sud. Această regiune stâncoasă cu vegetație rară a fost una dintre zonele cele mai îmbibate de sânge din secțiunea Isonzo a frontului italian. Cuvântul Doberdo răsună în urechea maghiară: tobă.... toboșar..... Poate nu din greșeală a fost ales numele acestui sat, pentru că sângele curgea nu numai sub satul Dobero. [...] Dar întreaga secțiune a frontului a fost numită Doberdo de către armata maghiară, pentru că acest nume care amintește de cuvântul toboșare, a evocat în imaginea focul care bate neîncetat, furtuna de sânge.” (Zalka Máté: „Doberdo”, Cluj Napoca, 1976.)

- a. Unde se află astăzi localitatea menționată în text?
- b. Pentru ce au luptat aici soldații maghiari?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

c. După părerea ta, cât de entuziasmați erau soldații care luptau pe front pentru război? Justifică-ți răspunsul în câteva propoziții.

6. Completează textul cu expresiile date:

Guvernul României ..... a declarat război Monarhiei la orele serii. Atacul a fost pornit spre ..... și Sud-..... maghiar a început evacuarea teritoriilor atacate. Armata ..... în câteva săptămâni a ocupat pe ....., pe Petroșani și s-a apropiat de.....

Cuvintele-cheie: *Târgu Mureș, 27 august 1916., Transilvania, Tinutul secuiesc, Brașov, român, administrație publică.*

7. Caută suveniruri ale Primului Război Mondial în familia ta: poze, premii (decorații), scrisorii etc.. Adună-le cu colegii tăi, și aranjați un colț de memorie în sala de clasă cu obiectele adunate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Az első világháború és következményei

Téma: *Élet a hátországban. Mindennapok a lövészárokban. A háború vége.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 1.3. Az ember és a környezete közötti viszony felismerése.
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Az őszirözsás forradalom vezéregyénisége gróf Károlyi Sándor volt.	
b) I. (IV.) Károly 1916-ban lett osztrák császár.	
c) Németország fegyverletételével az első világháború 1918. november 3.-án ért véget.	
d) Az első világháború idején a Monarchia közel 2 millió katonája esett hadifogságba.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- a) A Monarchia Pádovában aláírja a fegyverletételt. _____
- b) Az USA belép a világháborúba. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- c) Budapesten kitör az ōszirózsás forradalom. _____
- d) Megkoronázzák a budapesti Mátyás templomban IV. Károlyt. _____
- e) Bemutatják a Csárdáskirálynő című operettet. _____

3. Párosítsd helyesen az alábbi fogalmakat és helységneveket:

a. Habsburg Ottó		1. fegyvertisztogatás, egyhangúság	
b. IV. Károly		2. Szamár (Asinasara) sziget	
c. lövészárok		3. Madeira szigete	
d. hadifogság		4. trónörökös	

4. Az alábbi szövegben egészítsd ki a hiányzó részket a megfelelő fogalmakkal:

A háború a ..... is éreztette hatását. A költségeket ..... növelésével és ..... kibocsátásával igyekeztek fedezni. A fellépő élelmiszer hiányt ..... bevezetésével igyekeztek mérsékelni. A munkaerőhiány mérséklése érdekében a ..... és a ..... munkájával igyekeztek pótolni. A mozi és a ..... jelentősen hozzájárult a minden napok elviseléséhez. A legnagyobb színházi sikert az 1915-ben Budapesten bemutatott ..... operett érte el.

Felhasználható kulcsszavak: nők, hadifoglyok, hadikölcsönök, Csárdáskirálynő, színház, hátországban, adók, jegyrendszer.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Internetes források felhasználásával egészítsd ki az alábbi táblázatot és készítsd el I. (IV.) Károly osztrák császár és magyar király internetes profilját:

NÉV: Habsburg Károly. (teljes nevén: <i>Karl Franz Josef Ludwig Hubert Georg Maria von Österreich</i>)	Munkahely megadása: - 1916-tól az Osztrák-Magyarország Monarchia uralkodója.
	
Születési dátum:	Születési hely:
Elhunyt (idő):	Elhunyt (hely):
Családi állapot:	
Politikai nézetei:	
Rangok és címek:	
Történelmi emlékezete:	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Magyarázd meg az alábbi fogalmakat:

a. Sztrájk	c. Sapkarózsa
b. Hadikölcsön	d. Jegyrendszer

7. Készíts egy képzeletbeli riportot néhány mondatban egy hadifogságból hazatért katonával a fogásban átélt körülményekről, a fogásba esés körülményeiről, tapasztalatairól.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Primul Război Mondial și consecințele lui.

Lecția: *Viața pe front și în spatele frontului Urmările războiului, situația din Transilvania*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a. Liderul Revoluției ... a fost contele Sándor Károlyi.	
b. Carol I. (IV.) a devenit împărat austriac în anul 1916.	
c. Odată cu capitularea Germaniei, Primul Război Mondial s-a încheiat la data de 3 noiembrie 1918.	
d. În timpul Primului Război Mondial aproape 2 milioane de soldați ai Monarhiei au fost luați prizonieri de război.	

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a. Monarhia semnează predarea armelor la Padova. _____
- b. SUA intră în război. _____
- c. La Budapesta izbucnește Revoluția ..... ._____
- d. Carol al IV-lea este încoronat la biserică Matthias din Budapesta. _____
- e. Premiera operetei „Csárdás királynő”. (Silvia.)_____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Potriviti corect conceptele de mai jos:

a. Otto Habsburg		1.curățarea armelor, monotonie	
b. Carol al IV.-lea		2.Insula Asinasara	
c. şanţ		3.Insula Madeira	
d. prizonier de război		4.Moştenitorul tronului	

4. Completează textul cu expresiile date:

Războiul și-a simțit influența și în ..... . Au încercat să acoperă coosturile prin creșterea ..... și acordarea ..... . Lipsa alimentară apărută au încercat să o atenueze prin introducerea unui ..... . Pentru a atenua deficitul de forță de muncă, au încercat să o înlocuiască cu munca ..... și a ..... . Cinemarograful și ..... au îmbunătățit semnificativ viața de zi cu zi. Cel mai mare succes teatral a fost prezentat la Budapesta în anul 1915 opereta .....

Cuvintele-cheie: femei, prizonieri de război, împrumuturi de război, Silvia, teatru, hárásban, impozite, sistem de tichete.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Cu ajutorul surselor digitale, completați tabelul de mai jos, și creați profilul digital al regelui Carol I. (IV.)

Nume: Carol Habsburg (Nume întreg: <i>Karl Franz Josef Ludwig Hubert Georg Maria von Österreich</i>)	Locul de muncă: - Din anul 1916 este conducătorul Monarhiei Austro-Ungare.
	
Data nașteri:	Locul nașteri:
Data decesului:	Locul decesului:
Starea civilă:	
Părerile politice	
Grade și titluri:	
Memoria sa istorică:	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Explicați următoarele concepte:

- a. Grevă
- b. Împrumut de război
- c. Stema țări de pe casca militară.
- d. Sistem de tichete

7. Pregătește un raport imaginar de căteva propoziții cu un soldat care s-a întors din captivitate despre condițiile trăite, circumstanțele în care a fost capturat, și experiențele sale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai – VII. osztály

Tanulási egység: Az első világháború és következményei.

Téma: *A párizsi békekonferencia. A trianoni békeszerződés és következményei.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása.

1. Az alábbi állítások közül melyik igaz és melyik a hamis?

Állítás	Igaz/ Hamis
a) Erdély és Románia egyesülését az aradi nemzetgyűlés deklarálta.	
b) A trianoni békét 1920. június 4.-én írták alá.	
c) A Trianoni kastély Berlin mellett található.	
d) A trianoni béke alapján Romániához 102.200 km ² csatoltak.	
e) A Román Nemzeti Tanácsot Vasile Lucaciu vezette.	

2. Helyezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

a. A román hadsereg bevonult Budapestre _____

b. IV. Károly lemond a trónról. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

c. Horthy Miklóst választották Magyarország kormányzójává. _____

d. Aláírják a trianoni békét. _____

e. Lemond Károlyi Mihály miniszterelnök. _____

3. Párosítsd helyesen az alábbi személyneveket és fogalmakat:

a. Jászi Oszkár	1. Az űszirózsás forradalom miniszterelnöke.	
b. Ferdinand Vix	8. A háború végén meggyilkolt miniszterelnök.	
c. Károlyi Mihály	9. Nemzetiségi miniszter.	
d. Tisza István	10. Jegyzéket adott át a Tiszántúl kiürítéséről.	

4. Írd a vonalra ki mondhatta volna az alábbi mondatokat:

- „ *A Szeged – Debrecen vonaltól keletre nem állomásozhatnak magyar katonai egységek.* ” _____
- „ *A békekonferencián biztosan sikert érhetünk el, ezért értelmetlen a katonai szembenállás a megszállókkal.* ” _____
- „ *Erdélyt a svájci kantonok mintájára fogjuk átszervezni.* ” _____
- „ *Az erdélyi románok a teljes elszakadást és a Romániával való egyesülés mellett döntöttek.* ” _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Az alábbi kép alapján válaszolj a feltett kérdésekre:

Forrás: Internet

- Milyen esemény lezárását rögzíti a fenti kép?
- A magyar kormány részéről ki volt jelen az eseményen?
- Az eseményen elfogadott dokumentum miatt mekkora volt Magyarország területi és demográfiai vesztesége?

6. Magyarázd meg az alábbi kifejezéseket:

a.Tanácsköztársaság	c. autonómia
b.Demarkációs vonal	d.Kormányzótanács (Consiliu Dirigent)

UNIUNEA EUROPEANĂ

7. Internetes források felhasználásával egészítsd ki az alábbi táblázatot:

Ország	Területe km ²	Népessége-ezer fő	Magyar nezetiségű-ezer fő
Magyar Királyság	282 870		9 945
Horvát-Szlavónia		2 622	106
Trianoni Magyarország	92 963		
<i>Elcsatolt területek</i>	<i>Összesen: 189 907</i>	<i>Elcsatolt össznépesség:</i>	<i>Elcsatolt magyar nemzetiségek: 3 219</i>
Csehszlovákiához		3 518	
Román Királysághoz	103 093		1 661
Jugoszláviához		1 509	457
Ausztriához	4 020	292	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Primul Război Mondial și consecințele lui

Lecția: *Conferința de pace de la Paris. Tratatul de la Trianon și consecințele sale.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Aranjarea unei succesiuni de enunțuri în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor.
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent.

1. Arată valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

Enunț	Adevărat/ Fals
a. Unirea Transilvaniei și României a fost declarată Adunarea Națională de la Arad.	
b. Pacea de la Trianon a fost semnată la 4 iunie 1920.	
c. Castelul Trianon se află lângă Berlin.	
d. Pe baza Tratatului de la Trianon, 102200 km ² au fost anexați României.	
e. Consiliul Național Român a fost condus de Vasile Lucaciu.	

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a. Armata română a intrat în Budapesta _____
- b. Carol al IV.-lea renunță la tron. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- c. Miklós Horthy a fost ales guvernatorul Ungariei. _____
- d. Este semnat Tratatul de la Trianon. _____
- e. Prim-ministrul Mihály Károlyi a demisionat. _____

3. Potrivite corect următoarele nume și concepte:

a. Oszkár Jászi	1. Prin ministru în urma revoluției izbucnите în octombrie.	
b. Ferdinand Vix	2. Prim-ministru asasinate la sfârșitul războiului.	
c. Mihály Károlyi	3. Ministru al naționalității.	
d. István Tisza	4. A predat o notă despre evacuarea regiunii dintre Dunăre și Tisa.	

4. Serie pe linie cine ar fi putut spune următoarele propoziții:

- „Unitățile militare maghiare nu pot fi staționate la est de linia Szeged – Debrecen.” _____
- „Cu siguranță putem obține succes la conferința de pace, așa că confruntarea militară cu ocupanții este inutilă” _____
- „Vom reorganiza Transilvania pe modelul cantoanelor elvețiene.” _____
- „Românii ardeleni au decis în favoarea secesiunii și unificării complete cu România.” _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Pe baza fotografiei răspunde la întrebări:

Sursa: Internet

- Ce eveniment este înregistrat de poză?
- Cine a fost prezent la acest eveniment din partea guvernului maghiar?
- Cât de mare a fost pierderea teritorială și demografică a Ungariei din cauza documentului semnat la acest eveniment?

6. Explicați termeni de mai jos:

a. Republică populară	c. autonomie
b. Linia de demarăție	d. Consiliu Dirigent

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

7. Folosind surse digitale, completează următorul tabel:

Țara	Teritoriu km^2	Populația-mii de oameni	Naționalitatea maghiară-mii de oameni
Regatul Ungariei	282 870		9 945
Croat-Slavonia		2 622	106
Ungaria după Trianon	92 963		
Teritoriile anexate	Total: 189 907	Populația totală atașată :	Cu naționalitate maghiară care au fost atașați: 3 219
Cehoslovacia		3 518	
Regatul României	103 093		1 661
Iugoslavia		1 509	457
Austria	4 020	292	

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: Az erdélyi magyarság a két világháború között

Az óra téma: Politikai szervezetek. A magyar politikai pártok tevékenysége.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 3.1. Történelmi kifejezések felismerése hozzáférhető források felhasználásával;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Magyarázd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. politikai párt:.....
- b. alkotmány: .....
- c. cenzúra:.....
- d. tartomány:.....

2. Az első világháború lezárását követően az erdélyi magyarság életében fontos változások következtek. Melyek ezek? Foglald össze 10 – 15 mondatban.

3. Határozd meg az alábbi történelmi események időpontját:

Esemény	Időpont
Megalakul az Országos Magyar Párt.	
Megalakul a Romániai Magyar Népközösség.	
I. Ferdinánd király halála.	
II. Károly trónra lépése.	
Elkezdődik II. Károly királyi diktatúrája.	
Megszületik a második bécsi döntés.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Az alábbi linken egy összefoglalót találsz az Országos Magyar Párt tevékenységéről a két világháború közötti időszakban: <https://kriterion.ro/glossary/orszagos-magyar-part/>

A cikk elolvasása után válaszolj az alábbi kérdésekre:

- a. Melyik két politikai szervezet egyesüléséből jött létre az Országos Magyar Párt?
- b. Melyek voltak az Országos Magyar Párt legfontosabb célkitűzései?
- c. Milyen események vezettek el az Országos Magyar Párt megszűnéséhez?
- d. Másfél évtizedes fennállása alatt az Országos Magyar Párt milyen sikereket tudott felmutatni?

5. „Az Élet nem vár; az Élet rohan.” – írják a *Kiáltó szó* című röpiratban Kós Károly, Zágoni Pál és Paál Árpád. Mire utal ez a fontos megállapítás? Véleményed támaszd alá legalább egy történelmi bizonyítékkal.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Maghiarii în perioada interbelică*

Leția: *Organizații politice și activitatea partidelor politice ale maghiarilor*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente din viața poporului, a faptelor prezentate printr-o situație de învățare;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. partid politic:.....
- b. constituție:.....
- c. cenzură:.....
- d. provincie:.....

2. După încheierea Primului Război Mondial, au urmat schimbări importante în viața maghiarilor din Transilvania. Care sunt acestea? Prezintă în 10-15 propoziții.

3. Când s-au petrecut următoarele evenimente istorice?

Eveniment	Data
Se înființează Partidul Național Maghiar.	
Se înființează Comunitatea Populară Maghiară din România.	
Decesul regelui Ferdinand I.	
Încoronarea regelui Carol al II-lea.	
Instituirea dictaturii carliste.	
Se semnează a doua decizie de la Viena.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Accesând linkul de mai jos vei găsi o descriere a activității Partidului Național Maghiar în perioada interbelică: <https://kriterion.ro/glossary/orszagos-magyar-part/>

După ce ai citit articolul, răspunde la următoarele întrebări:

- a. Partidul Național Maghiar a fost creat prin fuziunea a două organizații politice. Care sunt acestea?
- b. Care au fost cele mai importante obiective ale Partidului Național Maghiar?
- c. Ce evenimente au dus la dizolvarea Partidului Național Maghiar?
- d. Pe parcursul existenței sale de un deceniu și jumătate care au fost cele mai importante realizări ale Partidului Național Maghiar?

5. „Viața nu așteaptă; Viața se grăbește.” – au scris Kós Károly, Zágoni Pál și Paál Árpád în pamfletul intitulat „Cuvânt de strigare”. Ce indică această constatare importantă? Susține-ți opinia cu cel puțin o dovedă istorică.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: Az erdélyi magyarság a két világháború között

Az óra téma: Gazdasági és társadalmi struktúrák. A földreform és a szövetkezeti mozgalom.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. A tankönyv 68. oldalán található táblázat értelmében 1910 és 1930 között az erdélyi magyarság lélekszáma 183 ezer fővel lett kevesebb. Melyek voltak e csökkenésnek az okai? Nevez meg legalább négyet ezek közül!

- a. ....
- b. ....
- c. ....
- d. ....

2. Állapítsd meg a következő állítások igazságértékét:

Állítás	Igaz/Hamis
A két világháború közötti időszakban megváltozott Erdély nemzetiségi összetétele.	
A két világháború közötti időszakban a román kormányok nem korlátozták a magyarok jogait.	
Az 1921-es földreform a magyarok számára nem volt hátrányos.	
Az erdélyi magyar szövetkezeti mozgalom gyökerei a XIX. századra vezethetők vissza.	
Az erdélyi magyar szövetkezeti mozgalom fő célja a közös munka által a hatékonyság növelése és a tagok szükségleteinek biztosítása volt.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Az 1921-es földreform elégedetlenséggel töltötte el az erdélyi magyarságot. Mi volt ennek az oka? Foglald össze 10 – 15 mondatban, melyek voltak a földreform következményei az erdélyi magyarság számára.

4. Érvelj a következő kijelentés mellett: a szövetkezeti mozgalom sikeres volt a két világháború közötti időszakban. Érvelésed támaszd alá legalább 3 bizonyítékkal!

5. A két világháború közötti időszakban a mezőgazdaság a román állam gazdaságának egyik legfontosabb pillére volt. Végezzetek kutatást arról, hogy milyen volt a földművelők élete ebben az időszakban! Eredményeiteket beszéljétek meg 4-5 fős csoportokban.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Maghiarii în perioada interbelică

Lecția: *Structuri economico-sociale. Reforma agrară și societatea maghiară. Mișcarea cooperativistă.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1 Ordonarea cronologică a unor evenimente, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Conform tabelului de la pagina 68 a manualului, între 1910 și 1930, numărul maghiarilor din Transilvania a scăzut cu 183.000. Care au fost motivele acestei scăderi? Numiți cel puțin patru dintre ele:

- a. .....
- b. .....
- c. .....
- d. .....

2. Stabiliți valoarea de adevăr a afirmațiilor de mai jos:

Afirmație	Adevărat/Fals
Compoziția etnică a Transilvaniei s-a schimbat în perioada interbelică.	
În perioada interbelică guvernele românești nu au limitat drepturile maghiarilor.	
Reforma agrară din 1921 nu a fost dezavantajoasă pentru maghiari.	
Mișcarea cooperativistă maghiară din Transilvania își are rădăcinile în secolul al XIX-lea.	
Scopul principal al mișcării cooperatiste maghiare din Transilvania a fost creșterea eficienței și asigurarea nevoilor membrilor prin muncă comună.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Reforma agrară din 1921 i-a umplut de nemulțumire pe maghiarii din Transilvania. Care au fost motivele acestei nemulțumiri ? Detaliați în 10 - 15 propoziții care au fost consecințele reformei funciare pentru maghiarii din Transilvania.

4. Argumentați afirmația conform căreia mișcarea cooperativistă a avut succes în perioada interbelică. Susține-ți argumentarea cu cel puțin 3 dovezi istorice.

5. În perioada interbelică agricultura a fost unul dintre cei mai importanți piloni ai economiei statului român. Faceți cercetări despre viața fermierilor în această perioadă! Discutați rezultatele în grupuri de 4-5 persoane.

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: *Az erdélyi magyarság a két világháború között*

Az óra téma: *A magyar kultúra a két világháború közötti időszakban.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;
- 2.5. Nyitottság a kommunikációban;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. A transzilvanizmus eszmerendszere meghatározó volt a két világháború közötti időszak erdélyi magyar kultúrájában. Sorold fel a transzilvanizmus három jellemző alapgondolatát!

- a. ....
- b. ....
- c. ....

2. Nevezd meg azokat a történelmi személyiségeket, akiről az alábbi kijelentések szólnak:

Kijelentés	Személy
Nagy mesemondó, aki 1923-ban elindította az első erdélyi magyar ifjúsági lapot.	
Színművész és rendező volt, ő készítette az első erdélyi filmet.	
Világhírű zongoraművész és zeneszerző, aki 1940-ben az Egyesült Államokba emigrált.	
Mai napig Erdély egyik legismertebb írójaként tartják számon, Farkaslakán született.	
A XX. századi erdélyi magyarság szellemi vezetője, építész, író és grafikus.	

3. A két világháború közötti kultúrában és a magyar nyelv ápolásában nagy szerepe volt a sajtónak. Felismered, melyik állítás melyik sajtótermékre vonatkozik?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Állítás	Sajtótermék
1. Az Erdélyi Múzeum Egyesület folyóirata.	a. Korunk
2. 1921-ben jelent meg Kolozsváron, az erdélyi magyar irodalom jelentős folyóirata.	b. Erdélyi Fiatalok
3. Baloldali értelmiségek folyóirata volt, Kolozsváron jelent meg.	c. Erdélyi Múzeum
4. Az ifjabb nemzedék folyóirata volt, akik Ady Endrét és Móricz Zsigmondot tekintették mesterüknek.	d. Cimbora
5. Románia egyetlen magyar nyelvű képes gyermeklapja volt.	e. Pásztortűz

4. Alkoss véleményt a két világháború közötti időszak erdélyi magyar színjátszásának helyzetéről! Véleményed támaszd alá két releváns információval!

5. Mennyire ismered Benedek Elek meséit? Az alábbi linkre kattintva olvass el három mesét, majd a kedvenced meséld el saját osztálytársaidnak!

<https://mek.oszk.hu/00200/00232/html/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Unitatea de învățare: *Maghiarii în perioada interbelică*

Lecția: *Cultura maghiară în perioada interbelică*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu;
- 2.5. Manifestarea unei atitudini deschise în cazul unei situații de comunicare;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Ideologia transilvanistă a fost decisivă în cultura maghiară transilvăneană din perioada interbelică. Enumerați trei idei de bază caracteristice ale transilvanismului.

- a. ....
- b. ....
- c. ....

2. Numește personajele istorice la care se referă enunțurile de mai jos:

Enunț	Personaj
Un mare povestitor, cine în anul 1923 a redactat prima revistă maghiară pentru tineret din Transilvania.	
A fost actor și regizor, a realizat primul film ardelenesc.	
Pianist și compozitor de renume mondial, a emigrat în Statele Unite în anul 1940.	
Este considerat unul dintre cei mai cunoscuți scriitori ai Transilvaniei, s-a născut în Lupeni, județul Harghita.	
A fost liderul spiritual al maghiarilor transilvăneni în secolul al XX-lea, arhitect, scriitor și grafician.	

3. Presa a jucat un rol important în viața culturală maghiară interbelică și în cultivarea limbii maghiare. La care cotidian / revistă se referă enunțurile de mai jos?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Enunț	Titlu
1. Cotidianul Societății Muzeului Ardelean.	a. Korunk
2. A fost publicată în 1921 la Cluj-Napoca, este o revistă importantă a literaturii maghiare transilvănene.	b. Erdélyi Fiatalok
3. Cotidian apărut la Cluj – Napoca, a fost de fapt jurnalul intelectualilor de stânga.	c. Erdélyi Múzeum
4. A fost cotidianul noii generații tinere, adeptii lui Ady Endre și Móricz Zsigmond.	d. Cimbora
5. A fost singura revistă pentru copii în limba maghiară din România.	e. Pásztortűz

4. Formulează un punct de vedere referitor situația teatrului maghiar din Transilvania din perioada interbelică. Susține-ți opinia prezentând două informații relevante.

5. Cât de bine cunoști poveștile lui Benedek Elek? Accesează linkul de mai jos și citește trei povești scrise de marele povestitor. Povestește colegilor de clasă cea mai preferată.
<https://mek.oszk.hu/00200/00232/html/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: Az erdélyi magyarság a két világháború között

Az óra téma: Az oktatás, az egyházak szerepe és a népi hagyományok.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Magyarázd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. lelkismereti szabadság:.....
- b. gyülekezési szabadság:.....
- c. egyesülési szabadság:.....
- d. kultúrzóna:.....

2. A tankönyv szövege szerint Nagy Románia 1923-as és 1938-as alkotmánya nem ismerte el „a területén élő nemzetiségek közösségi jogait”. Milyen jogokat nevezünk közösségi jogoknak?

Mutasd be példákon keresztül, hogyan élünk ezekkel a jogokkal napjainkban!

3. Érvelj a következő kijelentés mellett: az erdélyi történelmi magyar egyházak fontos szerepet játszottak a két világháború közötti időszak anyanyelvi oktatásában. Érvelésed támaszd alá 3 bizonyítékkal!

4. A két világháború közötti időszakban több helyen is mozgalom indult a népviselet, a néptánc és a népi hagyományok megőrzésére! Lakhelyeden működnek-e napjainkban hagyományörző egyesületek vagy műhelyek? Ha igen, készíts interjút képviselőikkkel, amelyben rárakérdezel történetükre, működésükre, céljaikra, majd az eredményt mutasd be osztálytársaidnak!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Írj egy rövid fogalmazást a következő címmel: A két világháború közötti magyar oktatási rendszer kihívásai.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Maghiarii în perioada interbelică*

Lecția: *Învățământul, viața bisericească și tradițiile populare*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu;
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. libertatea conștiinței: .....
- b. libertatea de întrunire: .....
- c. libertatea de asociere: .....
- d. zonă culturală: .....

2. Conform textului manualului, constituțiile din 1923 și 1938 ale României Mari nu au recunoscut „drepturile comunitare ale naționalităților care locuiesc pe teritoriul său”. Care sunt drepturile comunitare? Folosiți exemple pentru a arăta cum putem trăi cu aceste drepturi în prezent.

3. Argumentați afirmația conform căreia *bisericile istorice maghiare din Transilvania au jucat un rol important în educația în limba maternă în perioada interbelică*. Susține-ți argumentarea cu cel puțin 3 dovezi istorice.

4. În perioada interbelică au luat naștere în mai multe localități programe de conservare a costumelor, dansurilor și tradițiilor populare. În localitatea voastră funcționează în prezent asociații sau ateliere tradiționale? Dacă da, realizați un interviu cu reprezentanții acestora

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

vizând istoria, funcționarea și misiunea acestor organizații. Prezentați aceste interviuri colegilor de clasă.

5. Scrie un eseu scurt (de aproximativ o pagină) cu următorul titlu: *Provocările sistemului de învățământ maghiar în perioada interbelică.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A második világháború időszaka (1939 – 1945)

Az óra téma: România és Magyarország a második világháború idején. Élet a harctéren. Élet a hátországban.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.2. Történelmi témájú projektekben való részvétel;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Magyarázd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. világháború:.....
- b. hadüzenet:.....
- c. front:.....
- d. villámháború:.....
- e. partizán:.....
- f. jegyrendszer:.....
- g. hadigazdaság:.....

2. România és Magyarország a második világháború kitörésekor úgy döntötték, hogy semleges államok maradnak, később mégis részt vettek a fegyveres konfliktusban. Ismertesd röviden azokat az okokat, amelyek hatására a két állam belépett a második világháborúba!

3. Alkoss véleményt az 1944. augusztus 23-i események következményeiről! Véleményed támaszd alá két történelmi bizonyítékkal!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. A második világháború idején a polgári lakosságnak is komoly kihívásokkal kellett szembenéznie. Készíts interjút idős rokonaiddal arról, hogyan emlékeznek a korszak minden napjai életére, vagy mit hallottak szüleiktől erről az időszakról. Az így szerzett információkat mutasd be osztálytársaidnak is!

5. Az alábbi linken egy rövid videót tekinthetsz meg a második világháború legnagyobb csatáiról: <https://www.youtube.com/watch?v=HDxdeDgn5yo>

A videó megtekintése után képzeld el, hogy résztvevője voltál valamelyik ütközetnek. Írj levelet szeretteidnek, melyben beszámolsz a harctéren szerzett tapasztalataidról!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Perioada celui de al Doilea Război mondial (1939 – 1945)*

Leția: *Participarea la război: viața pe front și în spatele frontului*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.2. Participarea la proiecte pe teme istorice;
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. război mondial:.....
- b. declarație de război:.....
- c. front: .....
- d. blitzkrieg:.....
- e. partizan:.....
- f. raționalizare:.....
- g. economie de război:.....

2. La izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, România și Ungaria au decis să rămână state neutre, dar ulterior au intrat în conflictul armat. Descrieți pe scurt motivele care au determinat intrarea celor două state în al Doilea Război Mondial!

3. Formulează un punct de vedere despre consecințele evenimentelor petrecute la 23 august 1944. Suține-ți opinia cu două fapte istorice relevante.

4. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial populația civilă a avut de înfruntat provocări serioase. Realizează un interviu cu rudele în vîrstă despre cum își amintesc de viața cotidiană

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

din timpul războiului sau ce au auzit de la părinții lor legat de această perioadă. Prezintă-le colegilor de clasă informațiile obținute în acest fel.

5. Accesând linkul de mai jos poți viziona un videoclip despre cele mai crunte bătălii ale războiului: <https://www.youtube.com/watch?v=HDxdeDgn5yo>

Imaginează-ți că ai participat la una dintre bătălii. Redactează o scrisoare destinată celor dragi în care le povestești experiențele tale de pe câmpul de luptă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: *A második világháború időszaka (1939 – 1945)*

Az óra téma: *Az észak-erdélyi zsidóság sorsa. Zsidókérdés és zsidóüldözés.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
- 3.2. Dokumentumforrások felhasználása.

1. Magyarázd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. antiszemitizmus:.....
- b. rasszizmus:.....
- c. pogrom:.....
- d. gettó:.....
- e. munkatábor:.....
- f. haláltábor:.....
- g. holokausz:.....

2. A tankönyv szövege értelmében a „zsidótörvények” bevezetése után az észak-erdélyi zsidókat hátrányos megkülönböztetés érte. Végezz kutatást az Interneten, majd 5 példán keresztül mutasd be, hogyan korlátozták ezek a törvények a zsidóság jogait.

3. Jelöld be az alábbi térképen azokat a településeket, ahol az észak-erdélyi gettókat létrehozták 1944-ben!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Forrás: <http://romania.terkepek.net/>

4. Készíts egy legfeljebb 5 perces bemutatót a következő témák egyikéről:

- a. Hétköznapok a gettóban;**
- b. Zsidóellenes propaganda: karikatúrák és plakátok.**

5. Írj egy egyoldalas értekezést, melyben bemutatod az észak-erdélyi zsidóüldözés követkeményeit, és összefoglalod, hogy miért nem szabad engedni, hogy hasonló események újra bekövetkezzenek.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Perioada celui de al Doilea Război mondial (1939 – 1945)*

Lecția: *Soarta evreilor din nordul Transilvaniei.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice;
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent;
- 3.2. Utilizarea surselor documentare.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. antisemitism:.....
- b. rasism:.....
- c. pogrom:.....
- d. ghetou:.....
- e. lagăr de muncă:.....
- f. lagărul morții:.....
- g. holocaustul:.....

2. Conform textului manualului, după introducerea „legilor evreiești”, evreii din Transilvania de Nord au fost discriminați. În urma unor cercetări pe internet demonstrați prin 5 exemple relevante modul în care aceste legi au limitat drepturile evreilor.

3. Marchează pe harta de mai jos aşezările în care au fost înființate ghetourile din Transilvania de Nord în anul 1944.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Sursa: <http://romania.terkepek.net/>

- 4. Realizează o prezentare de aproximativ 5 minute despre una din următoarele subiecte:**
- Viața de zi cu zi într-un ghetou;**
  - Propaganda antisemita: desene, caricaturi, afișe.**

- 5. Redactează un eseu de aproximativ o pagină prin care preziniți consecințele holocaustului din nordul Transilvaniei și importanța nepermiterii repetării a unor evenimente similare.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A második világháború időszaka (1939 – 1945)

Az óra téma: A háború következményei. Erdély a második világháború végén.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.2. Történelmi események térbeli elhelyezése;
- 2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatak megoldása érdekében;
- 2.5. Nyitottság a kommunikációban.

1. Jelöld be a térképen azokat a területeket, amelyeket Magyarországhoz csatoltak a II. bécsi döntés után:

Forrás: <http://romania.terkepek.net/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Foglald össze, milyen lépéseket tett a román állam annak érdekében, hogy visszaszerezze a második világháború idején elveszített területeit!

3. A tankönyv szövege értelmében „a párizsi békeszerződés aláírása előtt nemileg bizonytalan volt Erdély hovatartozása”. Mutasd be, hogyan döntenek Erdély sorsáról a párizsi békekonferencián, és nevezd meg e döntés három fontos következményét!

4. A második világháború addig soha nem tapasztalt pusztítással járt együtt. Melyek voltak azok az erdélyi települések, amelyek a legnagyobb károkat szenvedték el a háború során? Keress a pusztításokról szóló bizonyítékokat az Interneten, majd mutasd be azokat osztálytársaiddnak!

5. Kisebb (4-5 fős) csoportokban dolgozva készítsetek plakátot a második világháború következményeiről, majd az elkészült plakátokat bemutatva szervezzetek kiállítást az osztályteremben!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Perioada celui de al Doilea Război mondial (1939 – 1945)*

Leția: *Urmările războiului, situația din Transilvania.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.2. Localizarea în spațiu a evenimentelor istorice;
- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru;
- 2.5. Manifestarea unei atitudini deschise în cazul unor situații prin comunicare.

1. Marchează pe harta de mai jos acele zone care au fost anexate de Ungaria în urma celei de a doua decizii de la Viena:

Sursa: <http://romania.terkepek.net/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Prezintă pe scurt demersurile făcute de statul român în vederea redobândirii teritoriilor pierdute în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

3. Potrivit textului manualului, „înainte de semnarea Tratatului de Pace de la Paris, apartenența Transilvaniei era oarecum incertă”. Prezintă ce s-a decis despre soarta Transilvaniei la Conferința de Pace de la Paris și enumerați trei consecințe importante ale acestei decizii.

4. Al Doilea Război Mondial a fost însoțit de distrugeri fără precedent. Care au fost așezările din Transilvania care au suferit cele mai mari pagube în timpul războiului? Caută dovezi ale distrugerii pe internet și apoi prezintă-le colegilor.

5. Lucrând în grupuri mici (de 4-5 persoane), faceți un poster despre consecințele celui de-al Doilea Război Mondial, apoi prezentați afișele finalizate și organizați o expoziție în clasă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A romániai magyarok 1945 – 1989 között

Az óra téma: A háborút követő gazdasági, társadalmi és politikai változások

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.1. A tanulási helyzetben bemutatott tények és események időrendi sorrendje;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
- 3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban.

1. Magyarázd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. kommunizmus:.....
- b. kollektivizálás:.....
- c. államosítás:.....
- d. tervgazdaság:.....
- e. diktatúra:.....
- f. proletariátus:.....

2. Határozd meg az alábbi történelmi események időpontját:

Esemény	Időpont
Gheorghe Gheorghiu-Dejt főtitkárrá választják.	
Bevezetik az első ötéves tervet a román államban.	
Petru Groza megkapja a miniszterelnöki kinevezést.	
A Demokratikus Pártok Blokkja megnyeri a választásokat.	
Elkezdődik a kollektivizálás folyamata.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. A kommunizmus egyik legfontosabb célja a gazdaság és a társadalom teljes átszervezése volt.

Ismertesd az 1948-at követő legfontosabb gazdasági intézkedéseket, és mutasd be, hogyan hatottak ezek az intézkedések a romániai társadalomra!

4. A kommunista rendszer egyik fontos eszköze a propaganda volt. Keressetek az Interneten a rendszerre jellemző plakátokat és más propagandatermékeket, majd mutassátok be, hogyan próbálták ezeken keresztül a valóságot megszépíteni!

5. Milyen emlékei vannak családtagjaidnak a kommunizmus időszakáról? Gyűjts össze minél több történetet, majd mutasd be ezeket osztálytársaidnak!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Maghiarii în perioada 1945 – 1989.*

Leția: *Transformări economice, sociale și politice după război.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente din viața poporului, a faptelor prezentate într-o situație de învățare;
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și prezent;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. comunism:.....
- b. colectivizare:.....
- c. naționalizare:.....
- d. economie planificată:.....
- e. dictatură:.....
- f. proletariat:.....

2. Când s-au petrecut următoarele evenimente istorice?

Eveniment	Data
Gheorghe Gheorghiu-Dej este ales secretar general al PCR.	
Se lansează în statul român primul plan cincinal.	
Petru Groza devine prim-ministru.	
Alegerile sunt câștigate de Blocul Partidelor Democratice.	
Începerea procesului colectivizării.	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Unul dintre cele mai importante scopuri ale comunismului a fost reorganizarea completă a economiei și a societății. Descrie cele mai importante măsuri economice după 1948 și prezintă în ce măsură au afectat aceste măsuri societatea românească.

4. Propaganda a fost un instrument foarte important al regimului comunist. Caută pe internet afișe și alte produse de propagandă tipice sistemului, apoi prezintă cum au încercat să înfrumusețeze realitatea prin ele.

5. Ce amintiri au membrii familiei tale din perioada comunismului? Adună cât mai multe relatări și prezintă-le colegilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: *A romániai magyarok 1945 – 1989 között*

Az óra téma: *A Magyar Autonóm Tartomány. 1956 Erdélyben.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
- 2.5. Nyitottság a kommunikációban;
- 3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban.

1. Magyarázd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. népi demokrácia:.....
- b. tartomány:.....
- c. autonómia:.....
- d. megye:.....
- e. rajon:.....
- f. asszimiláció:.....

2. Az 1960-as közigazgatási átszervezést követően az alább felsorolt tartományoknak mely városok lettek a központjai? Írd be a második oszlopba a megfelelő településneveket!

Tartomány	Központ
Máramaros	
Olténia	
Bánság	
Sztálin	
Hunyad	

3. Végezz kutatást a Magyar Autonóm Tartomány történetével kapcsolatban, majd válaszolj a következő kérdésekre:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- a. Milyen tényezők indokolták a Magyar Autonóm Tartomány létrehozását?**
- b. Milyen előnyöket élveztek a Magyar Autonóm Tartományban élő magyarok az Erdély egyéb területein élő magyarokhoz képest?**
- c. Hogyan befolyásolták az 1956-os események a Magyar Autonóm Tartomány átszervezését és az ott élők életét?**

4. Sztálin halálát követően az enyhülés időszaka következett, amely hatással volt a romániai magyarság minden napjai életére is. Mutasd be röviden a Sztálin halálát követő pozitív változásokat!

5. Hogyan emlékeznek a környezetedben élők az 1956-os eseményekre és az azt követő megtorlásra? Készíts interjút idős családtagjaiddal, rokonokkal, szomszédokkal, majd mutasd be azt osztálytársaidnak!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Maghiarii în perioada 1945 – 1989.*

Lecția: *Regiunea Autonomă Maghiară. Revoluția maghiară din 1956 și influența ei asupra societății din România.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și prezent;
- 2.5. Manifestarea unei atitudini deschise în cazul unor situații prin comunicare;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. democrația populară:.....
- b. provincie:.....
- c. autonomie:.....
- d. județ:.....
- e. raion:.....
- f. asimilare:.....

2. În urma reorganizării administrative din 1960, care orașe au devenit centrele provinciilor enumerate mai jos? Introduceți numele corespunzătoare de oraș în a doua coloană.

Provincie	Centru
Maramureș	
Oltenia	
Banat	
Stalin	
Huedin	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Cercetează istoria Regiunii Autonome Maghiare, apoi răspunde la următoarele întrebări:

- a. Care au fost acele factori care au justificat crearea Regiunii Autonome Maghiare?**
- b. Care au fost acele avantaje de care s-au bucurat locuitorii Regiunii Autonome Maghiare față de locuitorii maghiari din alte zone ale Transilvaniei?**
- c. În ce măsură au afectat evenimentele din 1956 procesul de reorganizare a Regiunii Autonome Maghiare și viața locuitorilor acestuia?**

4. După decesul lui Stalin a urmat o perioadă de relaxare, care a afectat și viața de zi cu zi a maghiarilor din România. Prezintă pe scurt schimbările pozitive din această perioadă.

5. Cum își amintesc oamenii din jurul tău despre evenimentele din 1956 și urmările acestora?

Intervievează-ți membrii de familie în vîrstă, rudele, vecinii, apoi prezintă rezultatul colegilor de clasă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: A romániai magyarok 1945 – 1989 között

Az óra téma: Az erdélyi magyarság művelődése a szocialista Romániában. Sajtó, irodalom, oktatás, a Bolyai Tudományegyetem.

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között;
- 2.5. Nyitottság a kommunikációban;
- 3.1. Történelmi fogalmak felismerése forrásokban.

1. A szocializmusban a művelődést és a kultúrát is az állam befolyása alá helyezték. Ennek következtében felszámolták az erdélyi magyar művelődési intézményeket is. Végezz kutatást, majd mutasd be az alábbi korabeli erdélyi magyar intézmények céljait és munkáját:

- a. Erdélyi Múzeum Egyesület;
- b. Erdélyi Kárpát Egyesület;
- c. Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület.

2. A kommunizmus bevezetését követően az oktatási rendszert is gyökeresen megváltoztatták. Mutasd be négy példán keresztül, hogyan hatottak ezek a változások az erdélyi magyar nyelvű oktatásra!

3. Az új rendszer arra törekedett, hogy a sajtó felettes teljes ellenőrzést is megszerezze, és ezáltal a maga eszközévé alakítsa. Milyen napilapok vagy hetilapok jelentek meg településeden ebben az időszakban? Keress az Interneten vagy iskolád, településed könyvtárában egy példányt, és mutasd be osztálytársaidnak, kiemelve egy olyan cikket is, amely propagandát tartalmaz!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Foglald össze 10 – 15 mondatban, hogyan viszonyult a rendszer a romániai nemzetiségi egyházakhoz!

5. 1959-ben egy Bukarestben tartott diákkonferencián egy bolyais egyetemista lány azt kérte, hogy az egyetemen a magyar és román szakos diákok együtt tanulhassanak. Írj egy levelet ennek a diáklánynak, melyben kifejted a problémáról alkotott véleményed!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Maghiarii în perioada 1945 – 1989.*

Lecția: *Viața culturală și spirituală. Instituții culturale și de învățământ. Universitatea Bolyai.*

Presă scrisă și electronică în limba maghiară.

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt, dintre persoane și grupuri;
- 2.5. Manifestarea unei atitudini deschise în cazul unor situații prin comunicare;
- 3.1. Recunoașterea unor termeni istorici în cadrul unor surse accesibile.

1. În socialism, educația și cultura au fost puse sub influența statului. Drept urmare, au fost lichidate instituțiile culturale maghiare din Transilvania. În urma unei cercetări a temei prezintă scopurile și activitatea următoarelor instituții maghiare transilvănenе contemporane:

- a. Asociația Muzeelor din Transilvania;
- b. Societatea Carpatină Ardeleană;
- c. Asociația Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania.

2. În urma instaurării comunismului, sistemul de învățământ a fost schimbat radical. Demonstrează prin patru exemple relevante, în ce mod au afectat aceste schimbări educația în limba maghiară din Transilvania.

3. Noul sistem a căutat să obțină control complet asupra presei și, prin urmare, să o transforme în unealta sa. Ce cotidiene sau săptămânale au fost publicate în localitatea ta în această perioadă? Găsește un exemplar pe Internet sau în biblioteca școlii, biblioteca orașului și prezintă-l colegilor, subliniind un articol care conține propagandă.

4. Prezintă pe scurt, în 10 - 15 propoziții, cum a tratat sistemul bisericile naționale din România.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. În 1959, la o conferință studențească organizată la București, o studentă a Universității Bolyai a cerut ca studenții maghiari și români să studieze împreună la universitate. Redactează o scrisoare către această studentă în care îți prezintă părerea despre această posibilitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: *A romániai magyarok 1945 – 1989 között*

Az óra téma: *Népi hagyományok továbbélése a kommunista rendszerben. Állami ünnepek, népünnepek, táncdalfesztiválok. Jeles személyiségek: Kós Károly, Sütő András, Kányádi Sándor, stb.*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 2.1. Kis csoportokban való együttműködés egyszerű feladatak megoldása érdekében;
- 2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között;
- 2.5. Nyitottság a kommunikációban.

1. A tankönyv szövege szerint a szocializmusban a népünnepek azt a célt is szolgálták, hogy elvonják az emberek figyelmét az egyházi ünnepekről. Mit gondolsz, miért volt ez olyan fontos az ország vezetői számára? Válaszodat támaszd alá történelmi tényekkel, bizonyítékokkal!

2. A kommunizmus idején a cenzúra jelentősen megnehezítette az írók, költők életét. Ennek ellenére Kós Károly, Sütő András, Kányádi Sándor és társaik továbbra is írtak, alkottak, sőt, még a rendszer bírálatát is sikeresen becsempték műveikbe. Válasszatok ki 3, Kányádi Sándor tollából származó gyermekverset. 4-5 fős csoporthoz olvassátok el és elemezzeitek őket. Sikerült felismerni a rejtett üzenetet? Mutassátok be osztálytársaitoknak!

3. Hogyan élnek tovább a népi hagyományok településeden? Te milyen népi hagyományokat vagy mesterségeket ismersz, gyakorolsz? Mutasd be ezeket az osztályközösségeknek!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Szervezetek saját „táncdalfesztivált” az osztályodban, melynek keretében előadjátok kedvenc verseitek és énekeitek, bemutatjátok néptánctudásotok. Hívjátok meg szüleitek, tanáraitok is a rendezvényre!

5. Foglald össze röviden a Csíksomlyói pünkösdi búcsú kialakulásának történetét és jelentőségét! Vettél-e már részt ezen a rendezvényen? Ha igen, tarts rövid élménybeszámolót osztálytársaidnak!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Maghiarii în perioada 1945 – 1989.*

Lecția: *Viața culturală și spirituală. Ansambluri de dans popular, Pelerinajul de la Șumuleu Ciuc, Supraviețuirea tradițiilor populare. Personalități: Kós Károly, Sütő András, Kányádi Sándor, etc.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 2.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru;
- 2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt, dintre persoane și grupuri;
- 2.5. Manifestarea unei atitudini deschise în cazul unor situații prin comunicare.

1. Potrivit textului manualului, în socialism, festivalurile populare au avut și scopul de a distrage atenția oamenilor de la sărbătorile bisericești. De ce crezi că a fost atât de important acest aspect pentru liderii țării? Susține-ți opinia prezentând fapte și dovezi istorice.

2. Cenzura din timpul comunismului a îngreunat viața scriitorilor și poeților. În ciuda acestui fapt, Károly Kós, András Sütő, Sándor Kányádi și colegii lor au continuat să scrie și să creeze, și chiar au introdus cu succes critice personale asupra sistemului în lucrările lor. Alegeți 3 poezii pentru copii scrise de Sándor Kányádi. Citiți și analizați-le în grupuri de 4-5 persoane. Ati reușit să găsiți vreun mesaj ascuns? Dacă da, prezentați-le colegilor.

3. Cum au supraviețuit tradițiile populare în așezarea ta? Ce tradiții sau meșteșuguri populare cunoaști sau practici? Prezintă-le colegilor de clasă.

4. Organizați propriul „festival de cântece de dansuri” al clasei voastre, cu ocazia căruia veți interpreta poezile și cântecele voastre preferate și veți arăta îndemnarea voastră în dansurile populare. Invitați-vă părinții și profesorii la acest eveniment.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Prezintă pe scurt istoria și semnificația Pelerinajului de la Șumleu Ciuc. Ai participat vreodată la acest eveniment? Dacă da, povestește despre această experiență colegilor tăi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

A magyar kisebbség történelme és hagyományai - VII. osztály

Tanulási egység: *A romániai magyar közösség a kommunizmus bukása után*

Az óra téma: *Politikai és gazdasági élet*

Feladatlap

Specifikus kompetenciák:

- 1.3. Ember és környezet közötti kapcsolat felismerése;
- 2.3. A múlt és a jelen eseményeinek párhuzamba állítása és jelentésének kiemelése;
- 2.4. A hasonlóságok és különbségek felismerése én és mások, egyének és csoportok között.

1. Magyarázd meg a következő fogalmak jelentését:

- a. forradalom:.....
- b. rendszerváltás:.....
- c. etnikai feszültség:.....
- d. tüntetés:.....
- e. szeparatizmus:.....

2. Írj egy körülbelül 300 – 500 szavas fogalmazást a következő címmel: *Így emléksziünk 1989-re*. Fogalmazásodban mutasd be röviden az 1989 decemberi események kiváltó okait, foglald össze, hogy családod idősebb tagjai hogyan emlékeznek az eseményekre, végül mutasd be a forradalom következményeit is!

3. Nem sokkal a rendszerváltást követően, már 1990-ben kiéleződtek az etnikai feszültségek, első sorban a magyarok és a románok között. Milyen okokra vezethető ez vissza, és mik lettek e feszültségek közvetlen következményei?

4. Fontosnak tartod-e a romániai magyarok részvételét a politikai életben és a parlamenti választásokon? Véleményed támaszd alá legalább két indokkal!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. A kommunizmus bukása és a demokrácia bevezetése nem csak a politikai életben, hanem az ország gazdaságában is komoly változásokat eredményezett. Mutasd be röviden a legfontosabb különbségeket a kommunista tervgazdaság és az azt leváltó kapitalista gazdasági modell között!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Istoria și tradițiile minorității maghiare - Clasa a VII-a

Unitatea de învățare: *Comunitatea maghiară din România în perioada postdecembristă*

Lecția: *Viața politică și economică.*

Fișă de lucru

Competențe specifice vizate:

- 1.3. Recunoașterea relațiilor dintre om și mediu;
- 2.3. Extragerea semnificației unor evenimente din trecut și din prezent;
- 2.4. Recunoașterea asemănărilor și deosebirilor dintre sine și celălalt, dintre persoane și grupuri.

1. Explică semnificația următorilor termeni:

- a. revoluție:.....
- b. schimbarea sistemului politic:.....
- c. tensiune etnică:.....
- d. demonstrație:.....
- e. separatism:.....

2. Redactează un eseu de aproximativ 300-500 de cuvinte cu titlul: *Aşa ne amintim despre 1989.*

Prezintă pe scurt cauzele fundamentale ale evenimentelor din decembrie 1989, descrie modul în care membrii mai în vîrstă ai familiei tale își amintesc evenimentele și, în final, prezintă și consecințele revoluției.

3. La scurt timp după înlăturarea comunismului, deja în anul 1990, tensiunile etnice s-au intensificat, în primul rând între maghiari și români. Care au fost principalele cauze ale acesteia și care au fost consecințele directe ale acestor tensiuni?

4. Consideri că este importantă participarea maghiarilor din România la viața politică și la alegerile parlamentare? Susține-ți opinia cu cel puțin două argumente.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Înlăturarea comunismului și introducerea democrației au avut ca rezultat schimbări serioase nu numai în viața politică, ci și în economia țării. Prezintă pe scurt cele mai importante diferențe dintre economia planificată comunistă și modelul economic capitalist care a înlocuit-o.

Titlul proiectului: „Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România”

Beneficiarul proiectului: Ministerul Educației

Elaboratori: Barkoczi Eva, Gnándt Zoltán, Poti Eduard – János, Heinrich Andrea-Margit, Kató Klára-Ágnes, Lovász Elisabeta

Validatori: Galeș Iuliana, Lucaciu Ramona

Data publicării:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului